

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Min Slægt

FORORD.

Nærværende slægtsbog handler om fhv. gårdejer Kristen Sørensen Smed og hustru Else Andersdatter Bækhøj fra gården "Toftegård" i Elså by og sogn på Mors. De første 86 sider beskriver deres forslægt og de følgende sider beskriver dem selv og deres efterslægt.

Forslægten er bygget op efter den såkaldte "Kekule von Stradonitz system", hvor man anfører probanden (den man ønsker at vide noget om) som nr. 1., probandens fader som ane nr. 2 og moderen som ane nr. 3. Mændene har altid lige numre og kvinderne altid ulige numre. Faderens nummer er altid det dobbelte af sønnens eller datterens nummer og moderens det dobbelte + 1, d.v.s., at hvis faderen har ane nr. 14 har moderen ane nr. 15, fortsat vil faderens forældre have ane nr. 28 og 29 og moderens forældre ane nr. 30 og 31, o.s.v. Således kan man altid finde den pågældendes fader ved at gange ane nummeret med 2 og så har moderen det samme tal + 1. På samme måde kan man finde sønnen eller datteren ved at dividere faderens ane-nummer med 2.

Desuden er der i forslægten, ligesom i efterslægten, brugt generationsbogstaver. Således har probanden fået generationsbogstavet E og så har hendes forældregeneration fået bogstavet D, hendes bedsteforældres generation bogstavet C, hendes børns generation har fået bogstavet F, hendes børnebørns generation bogstavet G, o.s.v.

Jeg har, foruden generationsbogstavet, også brugt tal, f. eks. D.1., D.2. o.s.v. og det skulle jo indebære, at D.1. skulle være den ældste af søskendeflokken og D.2. den næstældste, men da jeg ikke i alle tilfælde kender fødselsåret på de pågældende, vil man ikke, såfremt fødselsåret ved alle de pågældende søskende ikke er angivet, kunne regne med at kronologien passer.

Af kildemateriale er først og fremmest brugt oplysninger der er indsamlet af gdr. i "Agerdal" i Elså, min far Jens Peter Jensen og undertegnede.

Iøvrigt er brugt kirkebøger, folketællingslister, samt en masse gamle papirer, skøder, aftægtskontrakter, pantebreve og brandforsikringsdokumenter, som er fundet på gården "Toftegård" i Elså og stammende helt tilbage til slutningen af 1700'tallet, da slægten købte "Toftegård".

Jeg vil gerne her benytte lejligheden til at takke de mange der be-redvilligt har sendt mig oplysninger, dels om dem selv og dels om forældre og børn. En særlig tak til Poul Pedersen i Markedsgade, der har gjort et stort stykke arbejde med redigering og maskinskrivning af bogen.

Elsø i december 1985

Kristian Tage Bækhøj Jensen, "Agerdal" i Elså.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	side	1
<u>Forslægt</u>		
Anders Bækhøj Sørensen og hans søster Anne Marie Sørensens forslægt	"	2 - 86
<u>Efterslægt</u>		
Kristen Sørensen Smed og hustru Else Andersdatter Bækhøj	"	87 - 95
Søren Sørensen Smed	"	95 - 98
Anders Bækhøj Sørensen og hustru Else Marie Lausen Jensen og deres efterkommere	"	99 - 116
E. 3. til E. 6. Kristen Sørensen Smed og hustru Else Andersdatter Bækhøjs børn der døde som små .	"	117
Anne Marie Sørensen og hendes mand Jens Peter Jensen og deres efterkommere	"	118 - 147
Johannes Martin Sørensen E. 8. .	"	148
Bilag	"	149

Anders Bækhoj Sørensens
forslægt

Proband

- ane nr. 1. Anders Bækhoj Sørensen, født den 13 maj 1869 i "Toftegård" i El sø by og sogn på Mors og død sst. på sin 76 års fødselsdag den 13 maj 1945.
Gift den 12 maj 1899 med
Else Marie Lausen Jensen, født den 15 april 1872 i Tødsø sogn og død den 19 februar 1955 i El sø.
(Se mere om disse to og deres efterkommere side 99 f.f.)
8 børn, F.1. - F.8.:
- F. 1. Kirstine Bækhoj Sørensen, født den 19 februar 1900.
(Se mere om hende og hendes efterkommere side 102 f.f.)
- F. 2. Else Bækhoj Sørensen, født den 24 april 1901.
(Se mere om hende side 105)
- F. 3. Kristen Bækhoj Sørensen, født den 12 september 1902.
(Se mere om ham side 106)
- F. 4. Niels Peter Bækhoj Sørensen, født den 23 april 1905.
(Se mere om ham og hans efterkommere side 106 f.f.)
- F. 5. Agnes Bækhoj Sørensen, født den 6 december 1908.
(Se mere om hende side 112 f.)
- F. 6. Henry Bækhoj Sørensen, født den 8 maj 1911.
(Se mere om ham side 113 f.)
- F. 7. Harald Bækhoj Sørensen, født den 8 maj 1911, som tvillingbror til F.6. Henry Bækhoj Sørensen.
(Se mere om ham og hans efterkommere side 114 f.)
- F. 8. Ellen Margrethe Bækhoj Sørensen, født den 7 november 1914.
(Se mere om hende side 116.)

Anne Marie Sørensen og hendes
forslægt.

Proband

- ane nr. 1/ Anne Marie Sørensen, født den 13 maj 1882 i gården "Toftegård" i Elså og død i gården "Agerdal" i Elså den 23 maj 1972, 90 år gammel.
Gift den 14 april 1908 i Elså kirke med Jens Peter Jensen, født den 24 marts 1881 i Lund by, Homå sogn, Randers Amt, sydvest for Grenå, og han døde den 9 maj 1966 i gården "Agerdal" i Elså.
4 børn:
- F. 1. Kristian Tage Bækhøj Jensen, født den 6 februar 1909 i Lund by, Homå sogn, Randers Amt.
Gift den 25 april 1939 med Kristine Elisabeth Riis, født den 22 april 1917 i Hvidbjerg sogn på Mors.
- F. 2. Kristen Elsenius Sørensen Jensen, født den 14 marts 1910 i Elså sogn og død den 3 november 1981.
Gift den 29 september 1947 i Frøslev med Margrethe Lausen, født den 14 januar 1921 i Frøslev og død den 23 april 1966.
- F. 3. Olga Elisabeth Jensen, født den 4 marts 1915 i Elså og død den 14 marts 1939 på Skørping Sanatorium.
- F. 4. Johannes Martin Jensen, født den 24 april 1918 i Elså.
Gift den 11 april 1948 med Henny Vad, født den 1. oktober 1926 i Elså.

(Se mere udførligt om Anne Marie Sørensen og hendes 4 børn under efterslægt).

Forældre

ane nr. 2/ Kristen Sørensen Smed, født den 24 november 1833 i gården "Toftegård" i El sø og død sst. den 20 februar 1912.

ane nr. 3/ Gift den 16 oktober 1866 i Lødderup kirke med Else Andersdatter Bæk hø j, født den 25 juli 1839 i gården "Damgård" i Lødderup og død i El sø den 19 december 1920.

Hun var datter af Anders Pedersen Bæk hø j og hustru Anne Marie Jensdatter fra Sundby på Mors.

De var ejere af gården "Damgård", Østermøllevej 8 i Lødderup.

8 børn:

E. 1. Søren Sørensen Smed, født den 2 september 1867 i gården "Toftegård" i El sø og død i gården "Agerdal" i El sø i 1925.

Søren var ugift.

E. 2. Anders Bæk hø j Sørensen, født den 13 maj 1869 i gården "Toftegård" i El sø og død den 13 maj 1945 i El sø.

Gift den 12 maj 1899 med

Else Marie Lausen Jensen, født den 15 april 1872 i Tødsø sogn og død den 19 februar 1955 i El sø.

E. 3. Johanne Sørensen, født den 24 juni 1872 og død den 9 august 1880.

E. 4. Poul Sørensen, født 1875 og død omkring 1885.

E. 5. Kristen Elsenius Sørensen, født den 3 maj 1876 i El sø og død sst. i 1886, 10 år gammel.

E. 6. En dødfødt pige, født den 28 april 1878.

E. 7. Anne Marie Sørensen, født den 13 maj 1882 i gården "Toftegård" i El sø og død i Gården "Agerdal" i El sø den 23 maj 1972, 90 år gammel.
Gift den 14 april 1908 i El sø kirke med Jens Peter Jensen, født den 24 marts 1881 i Lund by, Homå sogn, Randers Amt, sydvest for Grenå og han døde den 9 maj 1966 i gården "Agerdal" i El sø.

E. 8. Johannes Martin Sørensen, født den 3 august 1884 i El sø og død sst. den 8 december 1891, 7 år gammel.
Faddere ved hans dåb var: gdr. Jens Chr. Kjeldgård i El sø og smed Jens Bækhøj i Lødderup.

(Se mere udførligt om Kristen Sørensen Smed og hustru Else Andersdatter Bækhøj og deres 8 børn under efterslægt).

Bedste-
forældre

ane nr. 4/ Søren Poulsen (Smed), født den 26 januar 1795 i gården "Toftegård", matr. nr. 14 i El sø by og sogn og død den 20 juni 1880 i El sø sogn. Faddere ved hans dåb var: Mikkel Kjælde, Jens Kjælde, Jacob Mikkelsen, Mikkel Hundrup og Peder Hundrups kone, alle af El sø. Gift den 3 juni 1825 i Flade kirke med

ane nr. 5/ Johanne Christensdatter, født den 24 august 1802 i Flade sogn på Mors, datter af Christen Villadsen og hustru Ane Sørens datter i Flade.

Johanne Christensdatter døde den 19 april 1867 i El sø. Forlovere ved deres troløvelse var: Christen Villadsen i Flade og Niels Jensen (Skrædder) i El sø, henholdsvis hendes far og hans svoger, gift med søsteren Sidsel Poulsdatter i El sø.

Ifølge aftægtskontrakt underskrevet den 18 juli 1824 overtager Søren Poulsen gården "Toftegård" i El sø efter sin far Poul Sørensen Smed.

Aftægts Contract

Da jeg Poul Sørensen Smed formedelst alderdom og svaghed ej længere ser mig istand at besidde min i El sø ejende og tilhørende gård med den ved værende besætning og indboe samt flere i Skjødet hjemmehørende ejendomme, så har jeg med skjøde af dags dato overdraget samme til bemeldte min søn Søren Poulsen for kjøbesumma 500 rdl. sølv og imod at han til mig og hustrue så længe vi lever svarer følgende aftægt således som efterskrevne poster bestemmer.

- a. I årlig aftægt giver han os 2 tdr. rug 3 tdr. byg 4 pd. tælle 2 lispund flæsk $\frac{1}{2}$ lispund smør 2 pd. ost 1 ol æg (= 80 stk.) 2 ol sild 4 snese ål 4 potter brændevin (= ca. 4 liter) 80 pd. tobak og 2 pd. humle 1 lispund salt og $\frac{1}{2}$ lispund hør gode forsvarlige vare der leveres os ligesom vi dertil trænge, endvidere leverer han os årlig 4 bådælæs skudtørv og 4 bådælæs fladtørv som han besørger gravede tilsete og hjemførte til vores dør i ordentlig tid, fremdeles fodrer han os en ko og 4 får samt græsser samme med deres affødninger.

- b. Indretter os i gården østre huses norden ende fornødne husvarelse som vi skal beboe sålænge vi lever og således at vi dermed kan være tjent, samt som skik og brug i almindeligheder.
- c. Udtager vi af den i gården værende indboe for os nødvendige ting, til vores liden stuers besættelse hvilke ting ere uden for kjøbet og mig tilhørende.
- d. Skulde jeg og hustrue i vores alderdom blive sygelige og sengeliggende, da skal han skaffe os god og til almindelig tjeneste passende pleje, såe også efter døden en hæderlig og anstændig begravelse på hans egen bekostning.
- e. Når en af os ved døden afgår bortfalder det halve af den her bestemte aftægt med undtagelse af ildebrændsel og kreaturerne som bliver uforandret.
- f. Vores brød at bage og vores øl at brygge tillader han at må ske med hans ovn og kjeddel når vi dertil trænge.
- g. Den anførte aftægt hæfter på de min søn tilskjødede ejendomme for ham og arvinger som højeste prioritet frem for al anden gjæld sålænge jeg og hustrue lever og skal således forlods udredes af hans eller efterkommende ejeres boe.

For det stemplede papiers skyld er den her bestemte aftægt ansat til værdie 40 rigsdaler sølv som med 5 gange forhøjelse udgør 200 rigsdaler sølv.

- 2. Jeg Søren Poulsen tilstår herved på foranførte vilkår at have indgået forbenævnte aftægts kontrakt med min fader Poul Sørensen Smed og hermed forpligter mig eller arvinger at opfylde samme i alle dens ord clausuler og punkter.

Alt således imellem os er vedtaget indgået bekræftes med vore hænders underskrift og hos trykte segl i vitterligheds vidners overværelse

Elsøe den 18 juli 1824

Poul Sørensen Smed

Søren Poulsen

-med ført pen-

Til vitterlighed som overværende

Underskrift

M. Møller

forvalter ved Dueholm

gl. Dueholm Mølle

Underskrevne Poul Sørensen Smed af Elså gjør vitterligt at: have solgt og afhændet, ligesom jeg hermed sælger skjøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger, til min søn Søren Poulsen og hans arvinger, følgende mig efter tinglyste adkomst tilhørende og i Elså sogn beliggende ejendom med samme herligheder og rittigheder, byrder og forpligtelser som jeg alene ejet haver, nemlig:

- a) Min påboende gård der står for hartkorn 6 tdr.
- b) Et hus af hartkorn 1 skp. 3 fjdk. 2 alb. som på livstid er bortlejet til Niels Jensen og hustru, min datter Sidsel Poulsdatter.
- c) Et stykke umatrikuleret jord $1\frac{1}{2}$ td. land beliggende på Elså Mark vesten til gårdens vanglod.
- d) Et smedehus med den værende smederedskaber, beliggende vesten for gården, samt den ved gårdene værende besætning og indbo af hvad navn nævnes kan - dog med undtagelse af at jeg ifølge den under dags dato oprettede aftægtskontrakt har forbeholdt mig at udtage - for købesummen 500 rdl. sølv, skriver femhundrede rigsdaler sølv, samt imod efter bemeldte aftægtskontrakt hermed at underholde mig og hustru så længe vi lever. Og da kjøberens bemeldte Søren Poulsen har førnævnte ejendomme af hartkorn 6 tdr. 1 skp. 3 fjdk. 2 album og den ved gården værende besætning og indbo har betalt mig den akude-rede købesum, og som meldt for min og hustrus underholdning udstedt lovformelig aftægtskontrakt, så kjendes jeg for mig og mine arvinger ingen ydermere ejendomsret.

Lad alle at have til eller uden bemeldte ejendom eller gårdens besætning, men samme skal med påstående bygninger og tiliggende jorder tilhøre kjøberens og arvinger som hans lovlig tilkøbte ejendom fri for for hver mands tiltale, frem for dette mit skjøde er hjemmel -

Til bekræftelse under min hånd og segl skal vitterlighedsvidners nærværelse

Elså den 18 juli 1824

Poul Sørensen Smed

-med ført pen-

Til vitterlighed

S. Jensen, forvalter ved Dueholm

M. Møller
af Dueholm Mølle

Som det fremgår af ovennævnte aftægtskontrakt stykke b) har køberen Søren Poulsens søster Sidsel Poulsdatter og hendes mand Niels Jensen (Skrædder) på livstid lejet et hus, som er det gamle smedehus, matr. nr. 25. Dette hus sælger Søren Poulsen som et jordløst hus, dog med tilhørende kålhøve til sin svoger Niels Jensen (Skrædder) den 21 januar 1826 for halvtredsindstyve rigsbankdaler sedler.

I "Jul på Mors" 1984 skriver Kristian Tage Jensen en artikel om sin oldefar Søren Poulsen Smed i El sø. Denne artikel gengives her:

Min oldefar Søren Poulsen Smed i El sø
af Chr. Tage Jensen

Livets aldre - død og begravelse. Således lød titlen på en udstilling på Morslands historiske Museum, som var lavet i samarbejde med Morsø lokalhistoriske Arkiv.

Denne udstilling fik mig til at tænke på min oldefars begravelse i 1880.

Af forskellige gamle papirer får man et ret godt indblik i, hvordan folk levede og døde i forrige århundrede.

Søren Poulsen var født i "Tofttegård" matr. nr. 14 i El sø i 1795, hans forældre var Poul Sørensen Smed og Johanne Poulsdatter.

Da Søren Poulsen var ca. 10 år gammel fik han fra sin lærer, J.M.S. i El sø, et fint håndskrevet vers eller en formaning med en skriveprøve på gamle og nye bogstaver. Formaningen lyder således:

Hør min søn vær stærk i den nåde som er i Christo Jesu, og hvad du haver hørt af mig dit befall troe mennesker som kand være dygtige også til at lære andre. Bevar det gode som er nedlagt hos dig, formedelst den Hellig Ånd, som bor i dig. Derfor liid du ondt, som en god Jesu Stridsmand, ingen som strider, indvikler sig i dete livsbestillinger, at Hand kan behage den som ham anammede. Men dersom nogen strider efter loven: forstå hvad jeg siger, thi Herren skal give dig forstand i alle ting, kom Jesum Christo ihu, som er oprejst fra de døde, af Davids sæd, for hvilken jeg liider ondt som en misdædere, men Guds ord er icke bundet, derfor tåler jeg alle ting for de udvaldes skyld, at de og skulle få den saliggjøreelse som er i Christo Jesu, med evig herlighed, det er en troeværdig tale, og aldeles værd at anamme.

Frygt mit barn den store Gud, / ær hans navn og lyd hans bud, /

 1805
 De som sølger med
 det første

Hør min Son vær stærk i den Naad
 de som er i Christo Jesu, og hvad du haver hørt af
 Mig sid Anfald tron Menneskene som kaldt erom tyglige og saa til at
 Lom uuden, Børner det gode som var undlagt for dig, som endelst
 der halleg Naad, som beror i dig. Derfor sid du ord, som nu god
 Jesu Hvidsmand, fuge som ferdens, i endelst sig i det Lige
 stillinger, at Gaud kaldt befagn der som som kunden. Men
 der som uogne ferdens og den Lom: forsvan hvad ing signor, El: her
 om skal ginn dig forsvand i allen ting, som Jesum Christum ife, som
 nu opvigt som de Dord, af Davids fot, for ferdens ing Liden ord
 som nu blididion, Men afide ord nu iden vuden. Derfor kalden
 ing allen ting, for de indvalde stilt, at di og stilde som der
 hallegioner som nu i Christo Jesu, med nary Gasligfad. Det om
 nu wonordig tabe, og alidulde om at kunden.

L. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z. a. b. c.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z. a. b. c.

Januarius. Februarius. Martius. Aprilis. Maius. Junius. Julius. Augustus. September. October. November. December. 1805.

Handwritten notes in German script, likely a calendar or almanac page, mentioning months and dates.

StBinde:

vers over

Johanne

Christensen.

født i Slade den 27 August 1802 og død i Elfsjö den 19 April 1867. I 43 Aar var hun gift med Gaardmand Gören Poulsen i Elfsjö og blev i den Tid Moder til 10 Børn, hvoraf de 6 ere døde, medens de 4 leve. Hun bortkaldtes ved en pludselig Død, 67½ Aar gammel.

Der er et Land saa blid saa skøn og herlig
Som Skærners Elsin og Selens milde Blande
Der hængem boer som elste os altjærlig
Som engang var et Sult og Trængsel
Der hængem boer som elste os saa saare
Sik eget Liv og Blod han svarte ei
Der boer han som forred hver en Laare
Som viser hver en Sjæl den rette Wei.

I dette Land i Paradisets Rige
Der alle Guds Udvalgte samles skal,
Der Herren evig Pries og Lov at sige
Og jubel Takkefange uden Tal
Har denne Kvinde trofast gjennemkæmpet
Den store Strid mod Djævelen Sjød og Blod
Da er han der hvor Sorg og Sult er dampet
Ses ham der aldrig sine Børn forlod.

Ja har hun levet er hun død i Vejen
Hun alt som Lille indgik med i Vejen
Har hendes Stræben hendes hele Livet
Da at forsøge og at tro gaaet ud
Da flag ei Børn da grad ei Aegtentage
De Legeme vi bar til Graven hen,
Skal vaskes op naar ender Tid og Dage.
Og I kan saligt mødes med Der Ven.

Lad os da alle stride, vaage, bede
Vi veed ei Tiden, vi skal vandre her
Maaskee endog idag før Sol er ned
Vi ligge skal som hun nu ligger der,
Lad ikke os vor Naadestid forsonne,
Nei lad os kæmpe og ei blive træt
Vi raabe vil til ham, som os skal dømme
O Herre lad din Naade gaae for Net.

hellig hold din Hvile Dag,/ ær Forældre uden nag,/ Drøb ej Nogen,
 Driv ej Hoer,/ stjæl ej, vær ej falsk i ord,/ skye begierlighed
 på jord.

Det ønskes af JMS. - El sø skole den 29 marts 1805.

Guds frygt er nyttig til alle Ting.

Året 1824 overtog han gården efter sin far, og han måtte svare
 en aftægt af værdi 200 rigsdaler.

30 år gammel blev han gift med pigen Johanne Christensdatter fra
 Flade, de fik 10 børn, men kun de 4 levede.

I 1862 afstod han gården til sin søn Kresten Sørensen Smed, og
 han måtte svare en meget stor aftægt, som så således ud:

Da jeg Søren Poulsen ved skøde af dags dato har afstået min gård,
 matr. nr. 14 i El sø med underlagte ejendom til min søn Kristen Søren-
 sen, så har jeg for min og hustru Johanne Christensdatters livstid
 betinget mig følgende aftægt, således som i efterskrevne poster her-
 med er bestemt:

1. Til min og hustrus beboelse og afbenyttelse indrettes i den nor-
 dre ende af det østre hus 20 alen i længde og 10 alen i vidde eller
 bredde en forsvarlig og god beboelseslejlighed, som i det hele ind-
 rettes og ligger efter aftægtsfolkernes ønske. Denne beboelseslejlig-
 hed er gårdens ejer pligtig til årlig forsvarlig at holde vedlige.

Når aftægtsfolkene har flyttet i aftægtslejligheden, er de beret-
 tiget til at udtage af gårdens ind- og udbo, hvad de har fornødent
 til aftægtslejlighedens møblement og dens behov.

2. Sålænge jeg og hustru lever er gårdens ejer pligtig til årligt
 at levere os:

4 tdr. rug af vægt 12 lispund pr. td. (1 lispund = 8 kg), 6 tdr.
 byg af 10 lpd., 16 pd. talg, 3 lpd. flæsk af forkroppen med undtag-
 else af hovede, 3 lpd. smør, 2 lpd. ost, 12 snes æg, 8 snes røgte
 ål, som skulle veje mindst 4 lpd., 8 potter kornbrændevin (1 pot
 ca. 1 liter), 12 pd. Obels halvt røgtobak og halvt skrå, 2 pd.
 humle, 2 skp. salt, 12 pd. hør, 2 tdr. kartofler, 2 fede levende
 gjæs a 12 pd., 2 fede får eller beder med uld, som hver skulle inde-
 holde 8 pd. talg ved slagtingen om efteråret, 1 pd. tør torsk,
 2 snese røgte tørflynder, 16 pd. kaffebønner, 4 pd. cikorie, 8 pd.
 candissukker, 4 pd. melis, 2 pd. puddersukker, 8 lod the, 2 potter
 rom og 4 flasker vin.

12 læs skudtørv a 60 snese, de leveres af forsvarlig godhed og
 størrelse og frit hjemdragen og sætte i hus i rette ildbjergningstid.

2 får fødes om vinteren og græsser med yngel om sommer, tøjrer leverer gårdens ejer frit til disse får. - 4 kjørsler til hvilket sted hvorpå Mors aftægtsfolkene måtte forlange tur og retur. - 1 læs strøsand samt daglig 6 potter nymalket mælk eller tilladelse til at malke en ko daglig af gårdens køer på omgang om aftægtsfolkene hellere måtte ønske sådant.

3. Denne præstation ydes til følgende tider: kornet, smørret, osten, æggene, brændevin, tobakker, kaffebønner, sukkeret, theen, rom og vin leveres kvartalsvis hvert års 1. januar, 1. april, 1. juli, og 1. oktober, hver gang med en fjerdedel.

Talg, slagtet, saltet, humle, hør, kartofler, gjæssene, fårene eller beder leveres hvert efterår 11. november.

Ålen og de tørre torsk til hvert års St. Hansdag. Alle varer leveres med gode sunde og friske varer.

4. Til køkkenurter må aftægtsfolkene afbenytte 48 kvadratalen af haven, hvor de helst ønske, ligesom de er berettiget til at plukke æbler af hvilket træ, de finder for godt.

5. Skulle jeg og min hustru blive svagelige eller sengeliggende, er gårdens ejer pligtig til, såsnart vi fordrer dette, at betale lønnen til de piger, som vi antager til som plejer eller opvartning.

6. Samtlige disse aftægtspræstationer ydes ligefuldt ved den ene af aftægtsfolkene, som til den længstlevende med det fulde beløb.

7. I sygdomstilfælde er gårdens ejer pligtig til at give sin befordring efter doktor og læge tur retur til mig og hustru.

8. Gårdens ejer er pligtig til at overlade til mig og hustru til sin brug og afbenyttelse bagerovn og bryggerkjedel om de ønsker sådant.

9. Til gårdens brønd og gårdynder er jeg og hustru berettiget til at have min brug og afbenyttelse.

10. Når jeg og min hustru afgår ved døden er gårdens ejer pligtig til at besørge og tilstede os hæderlig begravelse efter sognets sæd og brug mod at han som vederlag herfor ved de længstlevendes dødelige afgang beholder alt, hvad vi efterlader os med undtagelse af alt, hvad vi forinden sin død har bortgivet eller truffet vidnefast bestemmelse om.

Sønnen Kristen Sørensen erkender herefter at have indgået indværende aftægtskontrakt, som han forpligter sig til promte at opfylde.

Til sikkerhed pantsætter han: en gård i El sø by, matr. nr. 14, et hus i El sø by, matr. nr. 25, al sin besætning, ind- og udbo,

samt parsel matr. nr. 9c i Eلسø, således at de årlige præstationer står til 125 rdl., der som 5 år udgør 625 rdl. Aftægtsboligen istandsættes for 35 rdl. og begravelsesomkostninger udgør 40 rdl., ialt 700 rdl.

I året 1867 døde Johanne Christensdatter, og der blev skrevet et mindevers over hende, hun havde været en god kone og mor og var hjælpsom over for alle.

I 1875 byggede Kristen Sørensen, min bedstefar, nyt stuehus, så det må have været en stor forandring for min oldefar at flytte derind. Det var lavet solidt af brændte sten, højt til loftet og fjælegulv, en modsætning til det gamle lave af ubrændte lersten, lergulv og åbent ildsted.

Mæt af dage, 85 år gammel, døde han den 20 juni 1880 efter at have ligget i sengen i flere år.

Allerede dagen efter, den 21. juni, var man på indkøb i den gamle købmandsgård på Kirketorvet i Nykøbing. Vi har den godt hundred-årige købmandsbog, så man kan se, hvad der blev købt til begravelsen, og det var ikke så lidt.

Der skulle holdes et stort gilde, det var jo mere en mindefest end en sørgefest. Der ville komme mange mennesker, de fleste fra Eلسø, som næsten alle var een stor familie, men også familie fra Sdr. Herred, fra Lødderup og fra Sundby, hvor bedstemor stammede fra.

Gæsterne kom jo allerede til frokost om formiddagen, mange kom kørende langvejsfra i deres vogne.

Om eftermiddagen foregik så begravelsen på den måde, at kisten blev sat på en fjedervogn med et par heste for og hele følget gik så bagefter op til kirken. Det hele gik sikkert agtværdigt til, det var jo sindige og bevidste bønderfolk.

Efter begravelsen gik de hjem til gården og fik kaffe, hvor der nok også gik et par kaffepunser ned.

Efter kaffen var man ude at se på gårdens besætning og avlingen, og man gik det hele grundigt efter, der var jo nok at snakke om. Konerne har jo nok set det nye stuehus godt efter.

Så blev det spisetid, og der var sikkert rigeligt af alt. I følge købmandsbogen var der købt stort ind til bagning, og af drikkevarer var der også rigeligt, bl. a. 39 potter brandevin, rom, vin og 100 cigarer samt røgtobak og 6 nye spil kort.

Efter spisningen gik man igang med kortspillet, og her var der

jo indkøbt 6 nye spil, og der foruden havde man jo nok nogle gamle spil.

Klokken var nok henad midnat, før man steg til vogns og rullede hjemad i den lyse nat.

Bagefter, kan man se i kontrabogen den 7 juli, at der er betalt med 7 tdr. rug, værdi 98 kr. 14 ører, og tilbageleveret rom, vin og 75 cigarer, så der er altså kun røget 25 cigarer ialt, så det er nok gået mest ud over pibetobakken. Der er heller ikke tilbageleveret noget brændevin, men det skyldes nok, at det havde man altid i huset dengang.

Gravstenen over Johanne og Søren Poulsen står endnu på Elsø kirkegård, og det bemærkes, at der står Else i stedet for Elsø.

Søren Poulsen og hustru Johanne Christensdatter havde 10 børn:

D. 1. Poul Sørensen, født 1826

D. 2. Kristen Sørensen, født den 12.6.1827

D. 3. Johanne Sørensen, født den 26.10.1828 i gården "Toftegård" i Elsø by og sogn.

Gift den 19 oktober 1855 i Elsø kirke med

Christen Pedersen Mark (Kjærgård)

De havde gården "Kjærgård", matr. nr. 2 i Elsø.

Hvor mange børn de havde ved jeg ikke, men

1 datter:

E. Ane Kjærgård Christensen, født den 5.8.1858 i Elsø.

Gift 1. gang den 22 oktober 1880 i Elsø kirke med

Jens Mikkelsen Nørgård, født 1847 i gården "Nørgård"

i Elsø by og sogn og død samme sted i februar 1882.

Han var søn af gdr. i "Nørgård" i Elsø, Mikkel Christensen Nørgård og hustru Hedvig Christensdatter.

Jens Mikkelsen Nørgård og Ane overtog hans fødegård "Nørgård" i Elsø by og sogn, og hans far, Mikkel Nørgård, som da var enkemand, gik på aftægt hos dem.

Jens og Ane fik en datter den 22 januar 1882 og en dag i februar var Jens gået til Nykøbing for at anmelde datteren til dåb hos sognepræsten, der på det tidspunkt også var præst over Elsø kirkesogn. Da Jens kom tilbage fra Nykøbing følte han sig syg og inden otte dage var han død af hjernebetændelse, så barnet blev døbt ved hans kiste og fik navnet Jensine Hedevig Mikkelsen Nørgård.

Efter Jens M. Nørgårds død blev Ane gift den 11 august 1883 i Elsø kirke med Jens Have Sørensen, som var fra Alsted, men tjente som karl på gården "Nørgård".

Ifølge købekontrakt overtog Jens Nørgård og Ane Kjærgård Christensdatter hans fødegård "Nørgård" i Elsø den 16 december 1881 for 30.000 kr. + løsøre 5.000 kr.

Ifølge skøde udstedt den 26 maj 1883 solgte Ane gården "Nørgård" til sin mands søster Sidsel Mikkelsen Nørgård, født 15.10.1856 og død 16.11.1887 i Elsø, og hendes mand Jens Andersen Dam, som hun var blevet gift med den 12 august 1881 i Elsø. Jens Dam var født den 23.1.1857, søn af Anders Jensen Dam og hustru Maren Mikkelsdatter. Sidsel Nørgård døde dog allerede i nov. 1887, et halvt år før sin far Mikkel Nørgård, der døde den 19 maj 1888.

Jens Dam giftede sig igen og fik flere børn med sin 2. hustru, bl. andre søstre Dam, Sidsel, født 5.11.1895 og Agnes, født 31.8.1899, og de overtog gården "Nørgård" efter faderen Jens Andersen Dam, som døde den 5 november 1925. Jens Andersen Dams datter med Sidsel Nørgård, døde som barn og gården "Nørgård" gik dermed ud af Nørgård-slægten.

Ane Kjærgård modtog for gården "Nørgård" 18.000 kr. som skulle betales på følgende måde: 3.000 kr. i 11. juni termin 1883, 5.000 kr. i 11. dec. termin 1883 og 10.000 kr. i 11. juni termin 1884.

I en påtegning til dokumentet står der følgende:
 Da min hustru Ane Kjærgård Kristensdatter ifølge for-
 anstående transport 3^{die} pgt. tilkommende 18.000 kr.
 er mig betalte tilligemed forfaldne renter og de Jens,
 født Dam, idet han overtager forpligtelserne efter
 transportens 1-2 pgt. iøvrigt har opfyldt transport-
 cautionen, så fraskriver jeg mig enhver mig og hustru
 ifølge kjøbecontracten tilkommende ret til fordel for
 Jens Andersen Dam, hvoraf følger, at skjødet på ejen-
 dommen kan udstedes til ham.

Da jeg er mindreårig medunderskrives denne påtegning
 af min beskikkede curator gårdejer Jens Mikkelsen Over-
 gård i Elsø.

Udstedt i Nykøbing M. den 18 juni 1884

Jens Have Sørensen

Jens Kr. Overgård

Til vitterlighed

Karl Berg.

Efter salget af "Nørgård" købte Ane og Jens Have
 Sørensen gården matr. nr. 11^c, som lå lige umiddelbar
 nord for Elsø kirke og her boede de til efter 1905,
 men gården er senere nedrevet.

Ane Kjærgård Christensen og Jens Mikkelsen Nørgård
 havde som ovenfor nævnt en datter, som blev døbt ved
 faderens kiste, nemlig nedennævnte:

F. 1. Jensine Hedevig Mikkelsen Nørgård, født den 22.1.1882
 i gården "Nørgård" i Elsø by og sogn og døbt omkring
 1. marts ved faderens kiste. Jensine Hedevig døde som
 barn.

D. 4. Ane Sørensen, født den 15 august 1831 i gården "Tofte-
 gård" i Elsø by og sogn og død samme år den 1. november
 1831 sst.

- D. 5. Christen Sørensen Smed, født den 24 november 1833 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn og død sst. den 20 februar 1912.
Faddere ved dåben var: pigen Karen Christensdatter fra Flade, Mikkel Kjelde, Mikkel Holmbo, husmand Niels Jensen og Søren Tonsgård, alle af El sø.
Gift den 16 oktober 1866 i Lødderup kirke med Else Andersdatter Bæk høj, født den 25 juli 1839 i gården "Damgård" i Lødderup og død den 19 december 1920 i El sø. Hun var datter af Anders Pedersen Bæk høj og hustru Anne Marie Jensdatter fra Sundby på Mors, ejere af gården "Damgård", Østermøllevej 8 i Lødderup.
(Se mere om disse to og deres efterkommere under efterslægt, ane nr. 2 og 3).
- D. 6. Anne Sørensen, født den 24 september 1835 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn.
- D. 7. Dødfødt barn den 13 marts 1838.
- D. 8. Søren Kristian Sørensen, født den 19 juni 1839 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn.
- D. 9. Maren Sørensen, født den 22 juni 1840 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn og død den 30 juni 1884 i Vester Hvidbjerg på Mors, 44 år gammel.
Gift den 3 april 1868 i El sø kirke med Jens Christensen Maigård, født den 14 september 1835 i gården "Maigård" i Frøslev by og sogn på Mors og død den 31 december 1916 i Vester Hvidbjerg på Mors.

Han var søn af Christen Jensen Maigård, født den 20 januar 1791 i gården "Maigård" i Frøslev by og sogn på Mors og han døde den 17 maj 1863 sst. og hustru (hans 2. ægteskab) Else Nielsdatter, født 1803, døbt hjemme og fremstillet i kirken den 17 april. Hun blev født i "Storupgård" i Storup, Ørding sogn på Mors, datter af Niels Poulsen og hustru Karen Jensdatter.

Jens Christensen Maigård havde 2 brødre, den ældste, som også hed Jens Christensen Maigård var gift med Karen Marie Sørensdatter, datter af gårdejer i "Overgård" i Frøslev, Søren Pedersen Overgård og hustru Anna Andersdatter. Han overtog hovedparsellen af sin fødegård "Maigård" i Frøslev og det er han efterkommere der indtil i dag (1985) har ejet gården.

Den ander broder, Niels Christensen Maigård, var først gift med Sidsel Dam Arentsdatter fra Solbjerg, men efter hendes død giftede han sig med Maren Kirstine Sørensdatter Breiner fra Sillerslev, men også hun døde ret tidligt og han giftede sig 3. gang med Anne Marie Nielsdatter (Qvistgård) fra Frøslev, datter af snedker Niels Jensen Qvistgård og hustru Sidsel Marie Christensdatter.

Han overtog det halve af jorden fra fødegården, matr. nr. 12^b af hartkorn 2-5-2-2 $\frac{3}{4}$, opførte herpå en gård og drev denne til sin død, hvorefter hustruen videreførte den en tid med Søren Maigård som bestyrer, brodersønnen fra fødegården, som senere blev købmand og træskomand i Frøslev.

Efter hendes død blev gården solgt til fremmede.

Maren Sørensdatter og Jens Christensen Maigård havde 4 børn:

- E. 1. Johanne Christine Jensen Maigård, født den 21 februar 1871 i Vester Hvidbjerg på Mors og død den 23 februar samme år.

E. 2. Johanne Christine Jensen Maigård, født den 15 juni 1872 i Vester Hvidbjerg på Mors og død den 16 juli 1881 sst. 9 år gammel.

E. 3. Christen Jensen Maigård, født den 23 januar 1875 i V. Hvidbjerg på Mors og død den 2 juni 1949 på De Gamles Hjem i Nykøbing M., begravet på Vejerslev kirkegård. Gift den 4 maj 1904 i Middelfart med Ane Marie Pedersen, født den 7 september 1881 i Husby og død den 16 april 1939 på Nykøbing M. sygehus i Østergade, begravet på Vejerslev kirkegård. Hun var datter af skovarbejder og daglejer Anders Petersen og hustru Karen Margrethe Christiansen.

Efter soldatertiden fik Christen Maigård plads på Statshospitalet i Middelfart som plejer og her traf han nok sin hustru da hun også var ansat her. I 1906 købte de en ejendom på 6 tdr. land i Vils på Mors og her arbejdede han tillige som tækkemand. Ejendommen solgte han i 1911 og havde derefter i ca. 5 år en 6 tdr. land stor ejendom i Frøslevvang, samt i ca. 4 år en mindre ejendom i Fredsø, boede så et par år i Ørding og flyttede derefter til Vils. Han havde gennem årene flere bierhverv, bl. a. som fiskehandler, samt med reparation af seletøj. I 1942 tog han som enkemand ophold på De Gamles Hjem i Nykøbing.
De har 10 børn.

E. 4. Else Marie Jensen Maigård, født den 23 oktober 1878 i V. Hvidbjerg på Mors og død den 4 juni 1963 på De Gamles Hjem i Øster Assels.
Gift den 26 juni 1907 i Vejerslev med Niels Christian Larsen, født den 5 april 1878 i Vejerslev og død den 26 juni 1962 i Øster Assels, søn af

husmand Niels Larsen og hustru Mette Jensen.

Niels Christian Larsen virkede en tid som ølkusk i Vils, men overtog i 1912 et statshusmandsbrug i Storup, Ørding sogn på Mors, men byttede i 1930 til en ejendom i Vejerslev på 8 tdr. land, drev denne til 1950, flyttede derpå til Øster Assels og tog, efter at have fejret guldbryllup, ophold på De Gamles Hjem i Øster Assels. De har 5 børn.

(Yderligere oplysninger kan findes i "Slægtsbog for efterkommere efter Christen Jensen Maigård", Nykøbing M. Folkebibliotek (udlånes)).

D. 10. Laust Sørensen, født den 12 august 1844 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn.

Faddere ved hans dåb var: Søren Kristensens kone i Fla-de, Mikkel Kjelde, Mikkel Kjeldgård og Lars Chr. Christensen.

Gift den 4 november 1873 i El sø kirke med Johanne Marie Poulsen, født c. 1850, datter af gdm. Poul Chr. Christensen Bonde i El sø.

Laust Sørensen og Johanne Marie havde gården El søvej nr. 157 i Andrup, Frøslev sogn på Mors (stedet kaldes også "Snorom").

Forlovere ved deres bryllup var: gdm. Christen Sørensen, hans bror og gdm. Poul Chr. Christensen Bonde, hendes far, begge af El sø.

Ane nr. 6/ Anders Pedersen Bækhøj, født den 26 november 1810 i gården Bækhøj i Mellem Jølby og død den 26 december 1881 i gården "Damgård" i Lødderup sogn.

Gift 1838 i Solbjerg kirke på Mors med

ane nr. 7/ Anne Marie Jensdatter, født den 13 januar 1814 og død den 17 februar 1891, datter af gdr. Jens Jepsen og hustru Karen Marie Andersdatter Dam fra Erslev. Jens Jepsen var gdr. i Sundby på Mors.

Faddere for Anne Marie var: Peder Dam, Jens Sandal Nør, Chr. Mikkelsen og Kirsten Jensdatter.

Forlovere: Chr. Pedersen Bækhøj og Jeppe Jensen, Sundby.

Anders Pedersen Bækhøj er som nævnt født i gården "Bækhøj" i Solbjerg sogn og det er sikkert fra denne gård slægten i sin tid har fået familienavnet Bækhøj.

I 1600 og 1700'tallet var det almindeligt at godsejerne opkaldte deres fæstebønder efter den gård hvori der var fæstere og det er også sandsynligt, at det er på denne måde slægten har fået familienavnet Bækhøj.

Anders P. Bækhøj købte gården "Damgård" i Lødderup fra Blidstrup ved købekontrakt af 5 april 1837 og endelig skøde samme år den 28 december. Gården lå dengang nede ved Lødderup å og hartkornet var da 6 tdr. 5 skp. 1 fdk. og købesummen 1800 rigsdaler rede sølv.

Gården blev omkring århundredskiftet flyttet op på sin nuværende plads.

I 1873 byggede en søn, Peder Bækhøj, den nuværende gård "Søndergård" på en del af "Damgårds" jord.

De har 7 børn: D.1. - D.7.:

D. 1. Else Andersdatter Bækhøj, født den 25 juli 1839 i gården "Damgård" i Lødderup sogn og død i El sø den 19 december 1920.

Gift den 16 oktober 1866 i Lødderup kirke med

Christen Sørensen Smed, født den 24 november 1833 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn og død sst. den 20 februar 1912.

De havde hans fødegård "Toftegård" i El sø og 8 børn.

(Se mere om disse to og deres efterkommere under efter-slægt).

D. 3. Peder Andersen Bækhøj, født 1844 i gården "Damgård" i Lødderup sogn.

Gift med

Mette Marie Lausen Søndergård, datter af Laurits Jensen Søndergård, født c. 1805 og hustru Maren Olesdatter, født 1803, boende i Øster Hunderup, Ejerslev sogn på Mors.

Peder Andersen Bækhøj byggede i 1873 gården "Søndergård" på sydsiden af Østermøllevej, på den del af "Damgårds" jord der lå syd for landevejen.

"Søndergård" blev senere overtaget af datteren Laura (E.2.) og svigersønnen Anders Nørgård.

2 børn: E.1 - E.2.:

E. 1. Maren Bækhøj, født 1877 i gården "Søndergård" i Lødderup sogn og død 1928 i gården "Damgård", Østermøllevej 8, Lødderup sogn.

Gift med

Johannes Riis, født 1873 i Vejerslev og død 1958 i Lødderup sogn. Han var søn af gårdejer i Vejerslev, Hans Nielsen Riis og hustru.

Maren Bækhøj og Johannes Riis overtog gården "Damgård" i Lødderup i 1917 da de købte den af Marens farbror, Jens Andersen Bækhøj, der var ugift, og gården var da på 7 tdr. og 2½ skp. hartkorn og den kostede 112.000 kr.

6 børn: F.1. - F.6.:

F. 1. Anna Marie Riis, født 1912

Gift med

Ejnar Dissing, født 1906, søn af proprietær Chr. Dissing, Andrup, Frøslev sogn på Mors.

Anna Marie og Ejnar Dissing har gården "Frydsbrønd" i Lødderup sogn.

De har 2 børn.

- F. 2. Peder Riis er gift og gdr. i Åsted i Salling.
- F. 3. Hans Riis, gift med en datter af gdr. i Lødderup,
Mikkel Kibsgård og hustru Maren.
- F. 4. Martin Riis, gift og gårdejer i Salling.
- F. 5. Arne Riis, gift og gårdejer i Salling.
- F. 6. Jens Riis
Gift med
Anna Skov
De har hans fødegård "Damgård", Østermøllevej 8 i Lød-
derup.
De har flere børn, bl. a.: G.1. - G.5.:
- G. 1. Johannes Riis
- G. 2. Aksel Bækhøj Riis, landbrugsmedhjælper.
- G. 3. Thyge Skov Riis, landbrugsmedhjælper.
- G. 4. Hans Skov Riis, maskinsmed.
- G. 5. Ebbe Skov Riis, tømrrersvend.

- E. 2. Laura Bækhoj, født 1883 i gården "Søndergård", Østermøllevej 11, Lødderup sogn på Mors.

Gift med

Anders Nørgård, født 1889 i Erslev by og sogn, søn af gdr. Peder Sandal Nørgård og hustru Ane Elsebeth i Erslev.

De overtog Lauras fødegård "Søndergård" i Lødderup.
3 børn, F.1. - F.3.:

- F. 1. Mette Nørgård

Gift med

Christian Klausen, død den 14 august 1985 i Vils, Vejerslev sogn.

De havde en gård i Vils.

Følgende mindeord stod at læse i Morsø Folkeblad:

Selvom Christian Klausens sygeleje kun kom til at vare 14 dage, kom det alligevel som et lammende slag for os, da vi onsdag den 14 august fik budskab om, at farbror Christian var død. Masser af hændelser og situationer passerer revy. Det er helt sikkert, at mange "gamle" tjenestefolk som har været på "Christians Minde" vil tænke tilbage på Christian med stor taknemlighed for den betydning, som han fik, for deres videre færd.

Der var naturlig respekt for hans person. Vi vil mindes hans livsgerning i fremtiden. Det var et menneske man blev rigere af at kende. E.A.

De har flere børn.

- F. 2. Peder Bækhoj Nørgård

Gift med

Anna Holst Nørgård

De har gården "Østergård", Lillerisvej 18, Fredsø.

- F. 3. Anders Christian Nørgård

Han er ugift og har sin fødegård "Søndergård", Østermøllevej 11, Lødderup.

- D. 4. Ane Kirstine Andersen Bækhøj
Gift med
Sørensen, gårdmand i "Højgård" i Sindbjerg og sogne-
foged.
- D. 5. Sidsel Marie Andersen Bækhøj
Gift med
Severin Vinding, gårdmand i gården "Palsgård" i Hurup.
- D. 6. Jens Andersen Bækhøj, født den 31 januar 1859 i "Dam-
gård" i Lødderup sogn.
Jens er ugift og overtog sin fødegård "Damgård" i Lød-
derup, Østermøllevej 8, i 1881 og dengang lå den ned
i lavningen ved Lødderup å. Han flyttede gården op på
sin nuværende plads øst for Lødderup Mejeri i 1895 og
solgte den i 1917 til sin broderdatter Maren Bækhøj og
hendes mand Johannes Riis fra Vejerslev. Da var der
købt mere jord til "Damgård" så den var på 7 tdr. 2½
skp. hartkorn og den kostede 112.000 kr.
Jens Bækhøj købte nu toldforvalter Neidhardts villa
på Fruevej i Nykøbing.
- D. 7. Maren Andersen Bækhøj, var ugift og boede i "Damgård".

Olde-
forældre

Ane nr. 8/ Poul Sørensen (Smed), født den 18 maj 1760 i smede-
ejendommen, matr. nr. 25 i El sø og død den 27 oktober
1824 i El sø.

Gift 2. gang i El sø kirke med

ane nr. 9/ Johanne Poulsdatter, født den 3 august 1759 i El sø
sogn og død den 21 oktober 1840 i El sø, datter af
Poul Nielsen (Hus) og hustru Sidsel Christensdatter.
Faddere ved Poul Sørensens dåb var: Henrik Pedersen
Smed i Frøslev, Villads Nielsen Pilgård, Jens Overgårds
hustru, Poul Kjærgårds søn Poul. Anders Christensen
Hunderups kone Else bar ham.

Poul Sørensen, er som nævnt, født i smedeejendommen
matr. nr. 25 der lå umiddelbar nord for gården "Tofte-
gård" i El sø by. Poul Sørensen køber i 1789 gården
"Toftegård" og to år senere sit fødehjem den gamle sme-
deejendom, hvad der vil fremgå af de 2 nedennævnte kø-
bekontrakter:

Købekontrakt år 1789

Jeg underskrevne Niels Christian Nielsen i El sø ken-
des og herved vitterliggør at have solgt og afhændet,
ligesom jeg og herved fra mig og mine arvinger aldeles
sælger skøder og afhænder til den velfornemme unge karl
Poul Sørensen i bemeldte El sø, min udi mine i El sø til-
hørende og iboende gård skattende af hartkorn 6 tdr.
alt efter den imellem os acorderede købe summa 298,
skriver tohundrede halvfemsinstyve og otte rigsdaler,
som kjøberen til mig, imod denne min lovlige skjødes
overlevering erligger og betaler.

Thi kjendes jeg for mig og mine arvinger ingen yder-
mere lod dehl ret eller rettighed at have til eller udi
bemeldte gård eller dens tilliggende ejendom eller den
acuderede besætning og kreatur. Men at samme herefter
skal tilhøre ovennævnte bemeldte Poul Sørensen og ar-
vinger med alt hvad gården ved sidste udskiftning er
tillagt af ager og eng tørv grøft og lyngslet intet
derfra i nogen måde undtagen fri for mig og mine arvinger

og hver mands tiltale således som hand mig afkøbt have hvortil denne min udgivne skjøde skal være ham en tryk og uryggelig hjemmel.

Elsø den 8 juni 1789

Niels Christian Nielsen.

At ingen skriftlig contract eller anden documente dette kjøb angående imellem os er oprettet det bliver såvel at sælgeren som kjøberen tilstået og det således som vi i påkommende tilfælde med vores Ed at bekræfte

Datum ut supra

Niels Christian Nielsen

Poul Sørensen

Ovenstående er vi underskrevne til vitterlighed

Jacob Michelsjøn

Anders Hunnerup Christensen

Protokolleret i Morsø Herreders Skjødeprotokol folio 401 under nr. 706 testorer

Frederik Juul, constit. Herredsskriver.

Dette var købekontrakten over Poul Sørensens køb af gården "Toftegård", matr. nr. 14 i Elsø af hartkorn 6 tdr.

I året 1791, altså 2 år efter, køber Poul Sørensen og sit fødehjem, smedeejendommen, matr. nr. 25, som lå lige nord for "Toftegård" og med jorden grænsende hertil. De var hans far, smeden Søren Pedersen der ønskede at sælge og handelen foregik som det fremgård af efterfølgende:

Købekontrakt ar 1791

Underskrevne Søren Pedersen Smed boende i Elsø, tilstår hermed: at jeg har solgt til min søn Poul Sørensen ligeledes boende her i byen, min påboende hus ibodem, med sin grund, bygning og det dertil liggende ager og enge af hartkorn 1 skp. 3 fdk. 2 album, sammen med et stykke Vang Jord på $1\frac{1}{2}$ td. havre sæd, beliggende med bemeldte min søns påboende gårds udmarks jord eller Vanglod, item mit smedehus og grund med mit smederedskab, samt slibesten med trou og at det øvrigt dertil hørende uden nogen undtagelse og endelig i samme mit påboende hus stående jernbilægger kakelovn.

Og som bemeldte min søn Poul Sørensen for alt dette haver betalt mig den acuderede kjøbesumma 98 rigsdaler, skriver halvfemse

firsinstyve og otte rigsdaler. På hindis og for mig og min hustru ingen lod, del ret eller ejendomsrettighed at have til eller udi forberørte mit sted Vangjord smedehus og redskab som bevaret er og ej heller til den førberørte jernkakkellovn, men samme skal tilhøre bemeldte min søn Poul Sørensen og hans arvinger som et lovligt køb og uigenkaldelig ejendom. Hvorfor dette mit skjøde skal være hans faste hjemmel, men jeg forbeholder mig dog følgende poster i forplejning såsom:

a. sålænge min kone og jeg lever beholde vi fri husværelse udi forberørte min påboende sted her i byen og brug i samme sted og uden betaling af den her solgte jernkakkellovn.

b. Ligesom det ikke er min søn Poul Sørensen forment at bruge smedehuset og dets redskaber, som hand nu tilhører til sin fornødne brug, så må det nu heller være mig forment, sålænge jeg har villie og kræfter dertil, uden betaling at bruge samme, både til min egen og andres tjeneste.

c. Det hele solgte hartkorn Vangjord, dyrker og gjøder min søn forsvarlig årlig hvortil min kone og jeg tillægger sæden og deraf svarer afgifterne men afgrøden af samme beholder vi til hobe så længe vi begge lever, og når den ene af os ved døden afgård, da beholder den længstlevende til sin død kuns det halve afgrøde imod de halve afgifter og skatters svarelse dette arbejde samme som kornet fra ageren til os at hjemføre, gjør min søn uden nogen betaling.

d. Både min kones og min jordefærd betjener bemeldte min søn Poul Sørensen i alle dele, hvorimod hand forlods, for samme udgifter uden betaling i vores øvrige efterladenskaber som hans nu hermed ikke er solgt førend hans øvrige medarvinger med ham har ret til nogen arvelod efter os.

Det mit skjøde med sidst meldte conditioner have jeg mellem folk egenhændig indskreven og forseglet mens endog formåd I:T: Hr. Consumpstions Forvalter Cortium og Frederik Juul begge boende i Nykøbing dette med mig til vitterlighed at underskrive og forsegle.

Elsø den 28 februar 1791

Søren Pedersen

S. P. S.

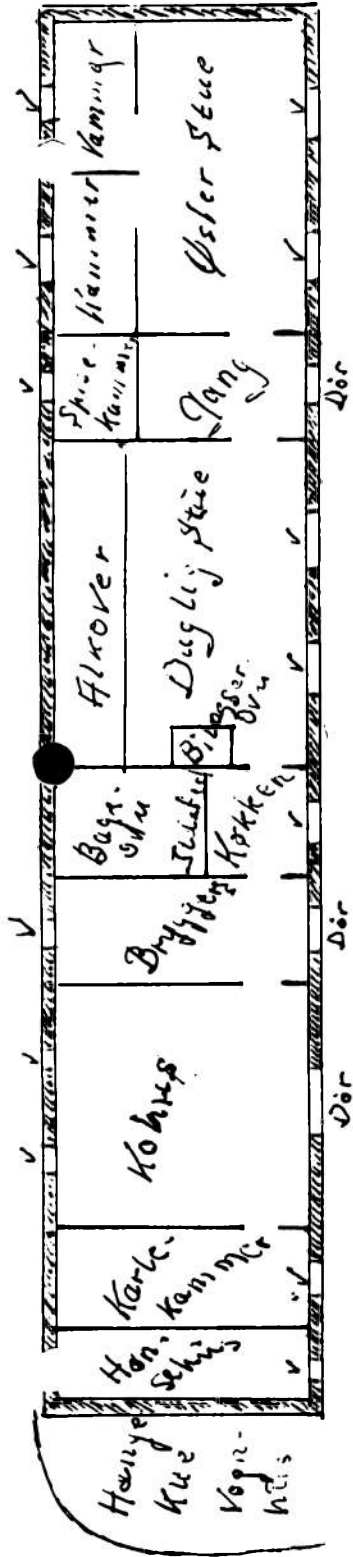
Efter begjæring underskriver og forsegler til vitterlighed

A. C. Mortensen

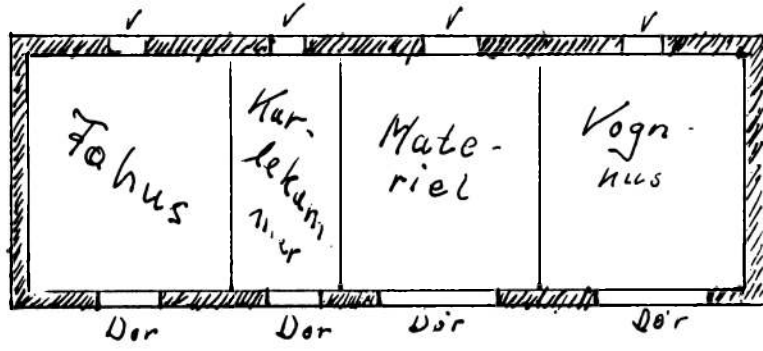
Frederich Juul

A. C.

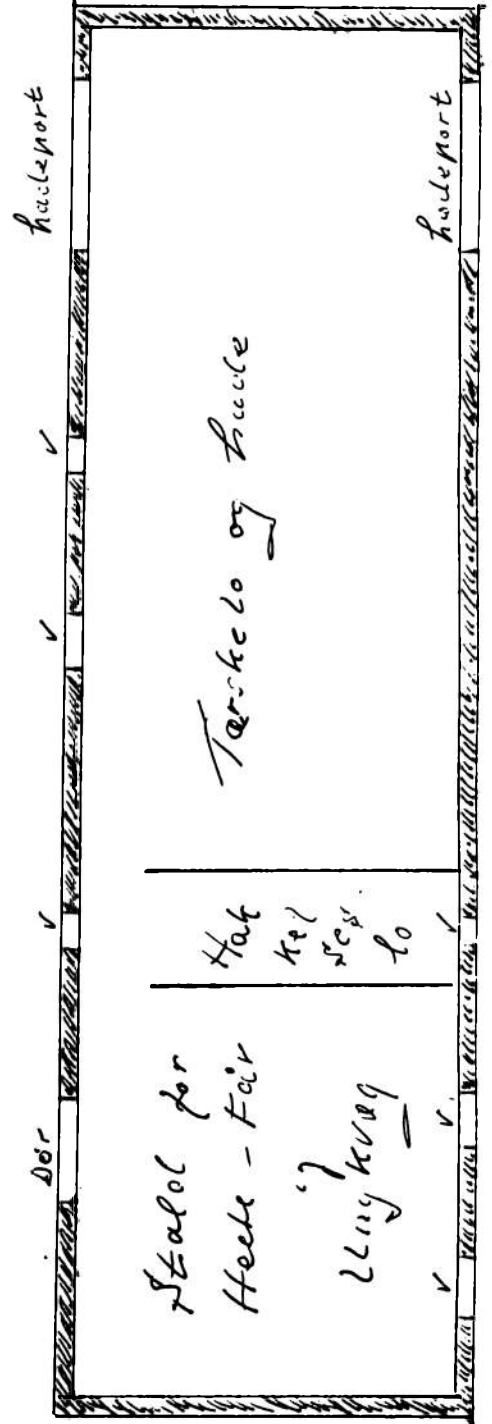
F. J.

Gårdsplass

Toftegård i Ølso
nr. 14 år 1806
Mål 1:100

At ingen kjøbekontrakt eller skriftlige conditioner om indbemeldte kjøb og afhandling imellem har været oprettet, der er vi begge villig at aflægge vores højeste Ed om hvis nogen skuld forlange det.

Søren Pedersen

Poul Sørensen

Lyst og bekendgjort for Morsø Herreds Ret i Nykøbing den 28 marti 1791.

Protokolleret i Morsø Herreds Skjødeprotokol folio 415 no. 747.

Fremlagt udskrift for Else Pedersdatter, Søren Smeds enke i Elsø den 6 september 1809.

Møller.

Der foreligger et dokument over vurdering til brandforsikring af bygningerne på Poul Sørensens gård i Elsø fra året 1800 og en omtaksring i 1806, da stuehuset var helt ombygget og disse takseringer giver et ganske godt indblik i, hvordan bygningerne var indrettet, hvordan de lå og hvor store de var.

Her følger:

Vurdering til Brandforsikring
af bygningerne på Poul Sørensens gård i Elsø på Mors.

Hans Lorents Splid, rådmand og byfoged i Nykjøbing og herredsfoged i Morsø Herreder.

Frederich Juul, constitueret by og herredsskriver sammesteds, gjøre vitterligt: at år 1800 mandagen den 23 juni, blev Morsø Herreders Ret sat og holdt i overværelse af efterskrevne stokkemænd: Peder Lundbye, Hans Brun, Johan Henrik Jern og Rasmus Jensen, alle af Nykjøbing. - Hvor da følgende sag under no. 20 blev foretaget:

Efter at selv ejer bonde Poul Sørensen af Elsø sogn og bye, Sønder Herred, Thisted Amt, fra herredsfogeden havde bevirket mænds udmeldelse til at tacere bygningerne på hans iboende gård i Elsø til brandforsikring. Så fremstoede nu for retten de dertil udnævnte vurderingsmænd: tømrermester og snedker Nicolaj Beier af Nykjøbing og Christian Post af Fredsø, som fremlagde deres under 17de hujus forfattede vurderingsforretning over samme gårds bygninger, hvilken blev i retten læst og lyder således:

År 1800 den 17 juni mødte vi undertegnede mænd, nemlig: Snedkermester Nicolaj Beier af Nykøbing og Sønder Herreds almindelige synsmand Christen Post af Fredsø udi El sø by, Sønder Herred, Thisted Amt på Morsøe, hos selv ejer bonde Poul Sørensen for efter udmeldelse fra Herredsfogeden, hr. rådmand Splid, at syne og vurdere hans selvejende og påboende gårds bygninger den boende Poul Sørensen udi landets almindelige Brandkasse vil have forsikret. - Bemeldte Poul Sørensen angav for os: at han ejede til denne hans gårds bygninger 6 tdr. hartkorn. Og da den constituerede herredsskriver Frederich Juul af Nykøbing på bemeldte sted var mødt med os, foretog vi synet og vurderingen over requirentens bygninger som følger:

I. Rålingshuset norden i gården vender øster og vester med enderne, er 38 1/4 alen lang, 7 1/4 alen vid og 6 1/2 alen dyb, indelt udi 13 fag, som ellers således i værelser er opdelt:	
A. Fra øster ende er tre fag som kaldes øster stue, som med skillerum med fial er opdelt, at i søndre side er stue og i nordre side er mål kammer, i stuen 2 karme vinduer i blye, fial loft, lergulv over alle 3 fag. Fial gavl i øster ende, dernæst indgang 1 fag, gangen i søndre side og spisekammer i nørre side.	
De 3 første fag anført a 20 rd. er	60 rd.
Gangens fag med spisekammer	30 "
B. Derfra i vester dagligstue 3 fag, hvori er en 1½ skippund bielægger, fial panel i nørre side	
de 2 østerste fag deraf er 25 rd.	50 "
Og faget næstved med kakkelovn	40 "
C. Dernæst i vester kommer køkken 1 fag med loft i det halve og bagerovn i nørre side, ellers er 3 udmundinger i en god opført skorsten med pibe af brændte sten 30 tommer som oven ryggen og jernplade i skorstenen, hvilken fag blev ansat for	35 "
D. Dernæst 1 fag til bryggers uden loft	5 "
E. atter derfra 2 fag kohus a 5 rd.	10 "
F. videre derfra i vester 1 fag karlekammer med loft	25 "
G. Til høn hus 1 fag	10 "

H.	Så i aller vester ende en hængekue	10 rd.
	Til vognhus	5 "
	Tilsammen for rålingen	<u>270 rd.</u>
2.	Laden og stalden sønden i gården, vender øster og vester med enderne alt i en længde. Bygning er $38\frac{1}{2}$ alen lang, $11\frac{1}{2}$ alen vid og $10\frac{1}{2}$ alen dyb, - laden er i øster ende består af 4 gulve, med tærskeloer iberegnet og de medtager af hele husets længde 25 alen. - Disse 4 gulve der sammen med hele huset er nye bygning er ansat med korn i øster ende argulv 25 rd. er	100 rd.
	Derfra i vester er hakelseloen 1 fag og dernæst stald 4 fag, med loft ansat a fag 20 rd. hvori fårestien ved vestre ende er iberegnet gier	100 "
	Denne bygning samme som rålingen er fuhr og gran tømmer, stråtag og lervægge. - Tilsammen laden og stalden	200 "
3.	Uden for rålingens søndre side er en god vandkilde med ramme og vindspill den ramme og vindspil, anføre vi af værdi	<u>10 "</u>
	Summa Summarum	480 rd.
	Skriver fire hundrede og firsindstyve rigsdaler.	

Denne gårds bygninger er vel indrettet for ildfare. - Disse bygninger har ingensinde tilforn været beskrevet til brandforsikring. En god stige på 8 alen havde requirenten selv, og de øvrige brandredskaber havde han tilfælles med byen. - Kare og spande havde requirenten en god forråd af, som for det meste var belagt med jernbånd.

Således har vi efter vor samvittighed og bedste skønnende afholdet med vor Eed. -

Datum Elio ut supra. -

Nicolaj Beier

Christian Post

Som de var har ført pennen for mændene

Frederich Juul

Denne taksationsforretning kostede Poul Sørensen 2 rigsdaler. Allerede i året 1806 kom der en omtaksering idet stuehuset da var blevet ganske ombygget. Denne omtaksering lyder som følgende:

Anno 1806 den 18 oktober er Poul Sørensens gård i Elso således omtaceret til forandret under brandforsikringen.

- a. Stuehuset ganske ombygget og består nu af 13 fag 10½ dyb, dels eg og dels fyr under tømmer, fyr over tømmer dels rund og dels klejn.

Indretningen er som førhen undtagen 2de kamre der er indrettet i østre end.

Forbedringen blev ansat at være 230 rd.

Et hus opført østen i gården 7 fag 7 al dyb fyr under og over tømmer klinede vægge og stråtag indrettet til fæhus, karlkammer, materiel og

vognhus	90 "
Summa	320 rd.

Altså bliver nu gårdens fulde forsikrings summa 800 rd.

skriver otte hunder rigsdaler

Samstemmende med taksations protokollen

Teet.

J. Støjbjerg

Captain og Branddirektør.

Poul Sørensen havde en datter, Sidsel Poulsdatter, som var svagelig. Hun var gift med Niels Jensen (Skrædder) og der foreligger en kontrakt mellem Poul Sørensen og svigersønnen Niels Jensen, hvor han og konen bliver overladt smedehuset, matr. nr. 25 til fri afbenyttelse resten af deres levetid. Se denne kontrakt under datteren Sidsel Poulsdatter.

At drive en gård på 6 tdr. hartkorn i begyndelsen af 1800' tallet var et slidsomt stykke arbejde. Hvilke besætninger havde man dengang og hvordan dyrkede man sin jord.

Om dette skriver provst J. Schade, som i begyndelsen af

1800'tallet var provst og sognepræst i Nykøbing Mors, ret udførligt og jeg vil her gengive nogle udpluk fra denne beskrivelse fra hans bog "Beskrivelse over Jen Mors".

Om husdyrholdet

Jordens bedre dyrkning har haft en heldig indvirkning på kvægavlen på Mors, en næringsgren der er af særdeles vigtighed for bonden, at det er derved at han, når han har lidet eller intet korn at sælge skal tilvejebringe de summer han behøver til sine skatter og andre udgifter. Det er derfor den driftige bonde magtpåliggende, ikke alene at have en god og velrøgtet kvægbesætning, men også at opføde unghøveder, dog er følodrættens på de små gårde, hvor man kun kan holde 2 heste, forbunden med så megen vanskelighed, at man er nødt til at lade den fare. På store bøndergårde, hvor man til studebesætning alene holder fjerdeårs stude befatter man sig sjældent med kalveopdræt med mindre det kan være en kviekalv til at vedligeholde sin kobesætning. Morsingboen holder ikke flere heste end hans gårds drift udkræver. Behøver han ikke den opfødte 2-3 års plag til at besætte en andens plads, gøres den snarest muligt i penge og en ny opfødning træder i dens sted. Køer haves kun til fornødenhed og stundom tillige en kvie for at lade den gå i en koes sted man agter at sælge, men stude attråer enhver at holde så mange som muligt og de afgåendes tal erstattes igen, enten af egen opdræt eller ved nyt indkøb.

Hvad kvægbesætningens størrelse angår, kan den i almindelighed ikke beregnes efter gårdenes størrelse i henseende til hartkorn da der ikke sjældent holdes flere og bedre høveder på gårde af mindre hartkorn end på de større gårde.

Det kan for det meste antages, at der på gårde med 2-3 tdr. hartkorn holdes 2 eller 3 heste, 3 køer og 2-4 stude i andet år (stude i 2^{det} stundom i 3^{die} år kaldes ungnød), ældre bliver de ikke på slige gårde.

På gårde af 4-5 tdr. hartkorn holdes 4 heste, 4 køer og 8 stude i 2. og 3. år.

På gårde af 6-8 tdr. hartkorn holdes 6 heste, 4-5 køer og 8-10 stude af forskellig alder.

På gårde af 8-10 tdr. hartkorn holdes 6 heste, 5-6 køer og 8-10 fjerdeårs stude eller 10-12 yngre eller ældre stude.

Foruden besætning af øg og fæhøveder holdes 10-20 får, undertiden flere og 1-2 svin. Husfolk som ikke have for lidet jord holder gjerne 1-2 køer og 4-6 får og de der ingen ko kunne holde på deres liden jordlod have dog 3-4- får.

Opdræt af fæhøveder er for morsingboen ikke mindre vigtigt end hesteopdrætten, især opdrættes der årligt en betydelig del studekalve.

Når koen har kælvet plejes den med salt sild, lunkent øl, grøn malt. For at sætte tænderne bruges blot at række koen en visk af havre eller bygkjær, som er sveden lidt i toppen og lade den trække samme af hånden. I de første uger får kalvene ene sødmælk, siden vandblandet og afblæst mælk, kogt meelvælling, kål og deslige indtil de er omtrent 3 måneder gamle. Iøvrigt røgtes de med finskåren havrekjærvtop og undertiden grønt malt samt hø. Malkekøerne får når de er indbundne 7 gjævter daglig og 2 gange vand. Gjævterne består mest af rug eller bygghalm, bygrivelse, hakkelse og avner, samt vårhø. Fødestudene får ligeså god en føde som køerne.

Fæhøvederne står tøjrede om sommeren fra den tid vårsæden er lagt og til høsten er fuldendt. Når høsten er endt får fårene lov til at gå hvor de vil og de klippes to gange om året. I køligt vejr bliver de nyklippede får dog taget hjem om natten.

Gåse og ande opdrætten hos bønderne er ikke så stor. Om sommeren, indtil kornet er i hus, bliver de gamle gjæs enten tøjret med et bånd om halsen eller om det ene ben, eller vogtet løse når de haver gæslinger. Gjæs, som der ikke var mange af, blev solgt og en mager gås kostede 3 mark.

Ænder og høns sælges der ikke mange af skønt der var flere end der kunne bruges i egen husholdning, thi man må have noget af sligt i beredskab til foræring for dem der indbyder en til gjæstebud.

Biavl.

Mange både i Nykjøbing og på landet beflitte sig på at holde bier, men sjældent har man mere end 2-3 stader til overvintring. Kuberne er af skikkelse som de sædvanlige bugede stakuber, med lukket bund, men i toppen en åbning af omtrent 4 tommer i gennemsnit. Almindeligvis lægges kuberne på siden på nogle sten, en bræt eller bæk og hullet tjener til flyvehul.

Når staderne ved Mikkelsdag optages, dræbes bierne med damp af svovl og både bier og kager mases sammen i en kobberkjedel

ikke een bi må gå til spilde. Denne masse sælges til mjødblendere i Nykjøbing. Før året 1808 kostede en kande sådant honning 3 mark. Vil nogen have kager uden bier, må de døde bier særskilt betales potvis.

Om de afgrøder bonden dyrkede på sine marker i begyndelsen af 1800'tallet skriver provst Schade bl. a. følgende:

Foruden den almindelige vinterrug såes der også en del vår-rug, tildels som følge af, at jorden enten af naturen eller for-medelst misbrug af mergelen, er uskikkelig til vinterrug. Vår-rugen har et stærkere strå, men er ringere til skjæppen.

Byggen, er den almindelige vårbyg. Havre, hvid og sort, den hvide havre kan slet ikke svare den bedste thylandske hvide havre i størrelse og godhed, men er dog en vigtig sædeart, såvel til forbrug i landet selv, som til udførsel. Den sorte havre har det bedste strå og er den bedste til at røgte med. Den store brogede havre, kaldet broget, fordi den mere afviger fra den sorte farve, den har større strå og kærne og er den almindeligste i landet.

Ærter, her såes kun de almindelige gule mark-ærter, som bliver bedst til kogning i alsædjord.

Hvede, vår-hvede såes lidet til husbehov, endog af en stor del bønder, men ofte ser man dem fuld af brand, som en følge af at sædekornet ikke har været fuldmodent.

Høravlent tiltager således, at den tid synes ikke langt borte da Mors kan forsyne sig selv med hør.

Af foderurter såes den hvide og røde kløver og enkelte bønder såer også vikker og spergel.

Kartofflen er sjælden som markafgrøde. For 20 år siden og senere foragtede morsingbonden denne vert og kaldte den svineføde, men man er dog endeligen bleven opmærksom på at den er en god føde også for mennesker.

Om inddeling af jorden og dens gødskning skriver provst Schade bl. a. følgende:

1. Alsædjorden, den hviler aldrig, men er stedse i drift til kornsæd. Derfor ligger den også, for mere bekvemligheds skyld, tæt ved brugernes gårde og huse. Om efteråret pløjes stubbene om om foråret udsprede den blandede gødning, som derefter nedpløjes og ca. 14 dage derefter pløjes jorden for 3. gan, hvor-

efter der så es korn og harves.

2. Indmarksjord, som også kaldes brødjord, er almindeligvis inddelt i 5 års brug og 5-6 års hvile.

3. Udmarksjord, som også kaldes Vangjord, blev jorden alene brugt til sort eller broget havre og gav kun 3 højst 4 kjarve, hvorefter den måtte have 8-10 eller flere års hvile.

Den ovennævnte blandingsgødning der blev spredt på marken om foråret og nedpløjet ved 2 gange pløjning med 14 dages mellemrum, blev lavet på følgende måde:

Blandingsgødningen består af staldgødning iblandet græstørv, jordtuer, god muld af gravhøje, halm, som ikke mere duer til at rægte med, tørveaske med mere.

Efter at vårsæden er lagt går møddingsblandingen for sig, enten i marken eller hjemme ved gården, således at man lægger i firkant:

1. et lag jord eller græstørv med sværdsiden opad, som hakkes i småstykker.
2. et lag staldgødning.
3. et lag jord eller gammelt stråtag om man har det og der ovenpå for den
4. staldgødning og fortsætter med jord og staldgødning til møddingen er 7-8 eller flere lag høj.

Til sidst belægges den med græstørv for at den kan holde på vædsken. Tit blandes også mergel i.

Ovennævnte beskrivelse af bondes arbejdsvilkår dækker nok ganske godt de vilkår Poul Sørensen måtte arbejde under.

Poul Sørensen og Johanne Poulsdatter havde

5 børn C.1 - C.5.:

C. 1. Søren Poulsen, født den 12 nov. 1792, død som lille.

C. 2. Søren Poulsen, født den 26 januar 1795 i gården "Toftengård" i Elså by og sogn og død den 20 juni 1880 i Elså. Gift den 3 juni 1825 i Flade kirke med Johanne Christensdatter, født den 24 august 1802 i Flade. (Se mere om disse 2 og deres efterkommere side 5).

C. 3. Sidsel Poulsdatter, født den 18 april 1797 i gården "Toftegård" i Elså by og sogn og død den 11 februar 1875 i Elså.

Gift med (19 maj 1822 i Elså)

Niels Jensen (Skrædder), født c. 1782 og død den 17 marts 1859 i Elså sogn.

Sidsel blev bådret til dåben af Mikkel Dissings kone i Erslev og faddere var: Anders, Jens Kjælde, Søren Smed og Mikkel Kjeldes kone i Elså.

Den 22 maj 1822 oprettes der en kontrakt mellem Niels Jensen og svigerfaderen Poul Sørensen sålydende:

Jeg gårdmand Poul Smed i Elså tilstår herved at have, på grund af min datter Sidsel Poulsdatter er svagelig overladt hende og hendes mand Niels Jensen det mig her i Elså tilhørende hus til fri beboelse deres livstid, imod at de holder huset vedlige med mur og kalk, hvorimod jeg holder taget vedlige. Den ved huset faldende gødning tilhører mig, eller min iboende gårds efterfølgende ejer. Ligeledes forbinder jeg mig og min gårds efterfølgende ejer, til at levere dem deres livstid et mål sød mælk daglig af en ko som har kælvet ved Mortensdagstid og at føde og godse dem 2 får årlig, lige med gårdens egne, og skulle Niels Jensen dø førend hans hustru Sidsel Poulsdatter, og hun skulle blive hensiddende i enkestand, da forbinder jeg ligeledes mig og min gårds efterfølgende ejer, årlig sålænge hun lever og hensidder i enkestand, at levere hende en halv tønde rug og en og en halv tønde byg.

For de stemplede papirers skyld til denne kontrakt er foranførte natural præstationer anslået til 10 rbd. sølv årlig som femdobbelte udgør 50 rbd. sølv.

2. Jeg Niels Jensen tilstår at have med min svigerfader gårdmand Poul Smed indgået foranførte kontrakt, som fra min side skal blive opfyldt i alt hvad der påligger mig.

Således imellem os er kontraheret og vedgået bekræftes herved med vore underskrifter i overværelse af nedenauførte vitterlighedsvidner

Elsø den 22 maj 1822

Poul Sørensen
-med ført pen-

Niels Jensen

Til vitterlighed

Jensen

M.S.Mulvad

Nærværende dokument bedes udslettet af pantebogen i henhold til hoslagte præsteattest af 12 februar samme år der godtgør at Sidsel Poulsdatter og hendes mand er døde

Nykøbing M. den 17 febr. 1877

Nielsen

Allerede efter 4 års forløb, nemlig i 1826, køber Niels Jensen smedehuset, matr. nr. 25 af sin svoger Søren Poulsen. Som det fremgår af ovennævnte lejede Niels Jensen og hustru Sidsel Poulsdatter huset på livstid, men køber det altså 4 år efter, som det fremgår af nedennævnte dokument der lyder som følgende:

Under skrevne Søren Poulsen gårdmand i Elsø sogn og bye på Morsøe gjør vitterligt at have solgt og afhændet fra mig og mine arvinger til min svoger Niels Jensen af bemeldte Elsø og hans arvinger det jordløse huus i bemeldte Elsø, som han forhen har haft i leje med den huset tilhørende kålhøve for kjøbesummen halvtredsindstyve rigsbankdaler sedler.

Og da kjøberen formeldte min svoger Niels Jensen har betalt mig den acuderede kjøbesum så overdrages han med dette mit skøde fuldkommen ret og rettighed til bemeldte huus med dertil hørende kålhøve, alt således som jeg det efter tinglyste adkomst haver ejet, og lover jeg ham hermed at ham bemeldte ejendom nu og siden uden nogen mands påtale i hvilken som helst henseende.

Til bekræftelse under min hånd og segl i vitterligheds vidners nærværelse

Elsø den 21 januar 1826

Søren Poulsen

Til vitterlighed
Peder Lausen - Christen Villadsen

Sidsel Poulsdatter og Niels Jensen havde
4 børn, D.1. - D.4.:

- D. 1. Johanne Nielsdatter, født c. 1822 i Elså by og sogn.
Gift med
Kristen Sørensen Boll
Han var husmand i Elså.
- D. 2. Jens Nielsen, født c. 1824 i Elså by og sogn.
Husmand i Elså.
- D. 3. Poul Nielsen, født c. 1832 i Elså by og sogn.
- D. 4. Maren Nielsdatter, født den 28 januar 1839 i Elså by
og sogn og død den 1. december 1916 i Lødde-
rup Vang (kridtgravene).
Gift med
Laust Chr. Andersen, født den 6 september 1848 i
Frøslev sogn på Mors. De havde et hsumandssted i Lødde-
rup, Øxendal.
En søn: 1. og en datter 2.:
1. Anders H. Andersen, født 1876 i Lødde-
rup.
Han havde en datter:
Marie Andersen
gift med
Johannes Vilsgård i Ørding
Her i Ørding døde Anders H. Andersen.

2. En datter af Maren Nielsdatter og Laust Andersen blev gift med Jens Nielsen Skrædder og de boede ved den gamle kirkesti ved vejen til gården "Kjeldgård" i Elsø. De havde en datter Johanne der blev gift med smed Anton Laustsen og de fik matr. nr. 19^a efter Kristen Hunnerup.
- C. 4. Else Poulsdatter, født den 11 oktober 1801 i Elsø by og sogn og død?
Jens Kjeldes kone bar Else til dåben og faddere var: Mikkel Kjelde, Poul Hundrup, Morten Nielsen og Jeppe Jensen.
- C. 5. Poul Poulsen, født den 4 december 1804 i gården "Toftegård" i Elsø by og sogn.
Faddere ved Pouls dåb var: Jens Kjelde, Mikkel Pedersen, Christen Hundrup, Jeppe Jensen og Chr. Kjærgård, alle af Elsøe.

Ane nr. 10/ Christen Villadsen, født 1769 i El sø sogn og død i Flade den 16 december 1842.

Gift 2. gang med

ane nr. 11/ Ane Sørensdatter, født 1774 og død 1852 i Flade.
Han var gift 1. gang med Johanne Larsdatter, født c. 1764 og død 17..

Han var ejer af gården matr. nr. 8 eller 13 i El sø, men flyttede senere til Flade, hvor han fik en del af Flade præstegård.

Barn:

C. 1. Johanne Christensdatter, født den 24 august 1802.

Gift den 3 juni 1825 i Flade kirke med

Søren Poulsen (Smed), født den 26 januar 1795 i El sø.

De havde gården "Toftegård" i El sø.

(Se mere om disse to og deres efterkommere under ane nr. 4 og 5, side 5).

Ane nr. 12/ Peder Christensen Bæk høj, født den 31 juli 1768 i gården "Bæk høj" i Mellem Jølby, Solbjerg sogn og død sst. den 12 maj 1819.

Faddere ved hans dåb var: Peder Bæk høj, Chr. Tøgstrup, Jørgen Pedersen, Christen Ør af Tøving og Maren Kortbæk.

Gift den 2 august 1799 i Solbjerg kirke med

ane nr. 13/ Else Andersdatter Nørgård, født den 13 august 1769 i Erslev sogn og død den 11 maj 1838.

Faddere ved Elses dåb var: Chr. Nørgårds hustru i Tøving, Maren Kirk, Niels Jensen fra Andrup, Morten Sørensen og Poul Tonsgård fra Erslev..

Barn:

C. 1. Anders Pedersen Bæk høj, født den 26.11.1810 i gården "Bæk høj" i Solbjerg sogn og død i gården "Damgård" i Lødderup sogn den 26 december 1881

(Se mere om ham og hans efterkommere under ane nr. 6 og 7, side 19).

Ane nr. 14/ Jens Jeppesen, født den 15 december 1772 og død den 3 marts 1832. Han blev døbt den 20 december 1772 og faddere var: Christian Tøgstrup, Christen Kjelde, Svenning af Thorup, samt Kirsten Jensdatter og Kirsten Christensdatter af Dragstrup Mølle.
 Gift den 16 oktober 1807 i Erslev kirke med

Ane nr. 15/ Karen Marie Andersdatter Dam, født 1786 i Erslev og død den 18 juli 1833 i Sundby på Mors.
 Hun blev døbt den 21 maj 1786 og faddere var: Poul og Mikkel Dams koner, landinspektør Seijs, Poul Præstegård og Kristen Korsgård i Erslev.
 Forlovere var: Anders Nielsen Dam (brudens far) og Mads Jørgensen.
 Han var gårdejer i Sundby på Mors.
 7 børn, C.1. - C. 7.:

C. 1. Jeppe Jensen, født 1808.

C. 2. Anders Dam Jensen, født 1812

Gift med

Maren Mikkelsdatter

Deres søn Jens Andersen Dam, havde i sit 2. ægteskab bl. a. søstrene Dam, der nu (1980) ejer deres fødegård "Nørgård" i El sø by og sogn. Han var først gift med en datter fra "Nørgård" og derved blev han ejer af "Nørgård", men hans første hustru døde ung og den datter de havde sammen døde som barn.

C. 3. Anne Marie Jensdatter, født den 13 november 1814.
 (Se mere om hende og hendes efterkommere under ane nr. 6 og 7, side 19).

C. 4. Maren Jensdatter, født 1818

C. 5. Johanne Jensdatter, født 1822

C. 6. Poul Chr. Jensen, født 1825

C. 7. Poul Kirk Jensen, født 1828

Tip-olde-
forældre

Ane nr. 16/ Søren Pedersen Smed, født 1724 og død den 4 jan. 1801
i El sø sogn og by.

Gift den 20 oktober 1755 med

ane nr. 17/ Else Poulsdatter, født 1732 og død 26 november 1772
i El sø by og sogn.

De blev trolovet den 14 august 1755, cautionister:
Søren Dalgård og Christen Vestermølle i "Vestermølle"
i Lødderup.

Efter Else poulsdatters død blev Søren Pedersen gift
2. gang i 1775 med Else Pedersdatter Dam, trolovet
Langfredag og gift 28 maj 1775. Forlovere var:
Henrik Pedersen Smed i Frøslev (hans bror) og Anders
Hunderup i El sø.

Søren Pedersen Smed var bysmed i El sø by og sogn og
ejede smedeejendommen matr. 25 i El sø by, beliggende
umiddelbart nord for gården "Toftegård" i El sø.

Hans Søn Poul Sørensen købte i 1789 gården "Tofte-
gård" af gårdmand Niels Chr. Nielsen og to år senere
afhænder Søren Pedersen sin smedeejendom, matr. nr.
25 til denne søn, som lægger jorden under "Toftegård".

Handelens vilkår er som følgende:

Købekontrakt år 1791

Underskrevne Søren Pedersen Smed boende i El sø,
tilstår hermed: at jeg har solgt til min søn Poul
Sørensen, ligeledes boende her i byen min påboende
hus ibodem, med sin grund, bygning og det hertil lig-
gende ager og enge hartkorn 1 skp. 3 fdk. 2 album,
sammen med et stykke Vang jord på 1½ td. havre sæd,
beliggende ved bemeldte min søns påboende gårds ud-
marks jord eller Vanglod, item mit smedehus og grund
med mit smederedskab, samt slibesten med trou og at
det øvrigt dertil hørende uden nogen undtagelse og
endelig i samme mit påboende hus stående jernbilægger
kakelevn.

Og som bemeldte min søn Poul Sørensen for alt det-
te haver betalt mig den aucuderede kjøbesumma 98 rdl.

skriver halvfemse firsinstyve og otte rigsdaler. På hindis og for mig og min hustru ingen lod, del ret eller ejendomsrettighed at have til eller udi forberørte mit sted Vangjord smedehus og redskab som bevaeret er og ej heller til den førstberørte jernkakkellovn, men samme skal tilhøre bemeldte min søn Poul Sørensen og hans arvinger som et lovligt køb og uigenkaldelig ejendom. Hvorfor dette mit skjøde skal være hans faste hjemmel, men jeg forbeholder mig dog følgende poster i forplejning såsom: at sålænge min kone og jeg lever beholder vi fri husvarelse udi forberørte min påboende sted her i byen og brug i samme sted og uden betaling af den her solgte kakkellovn.

b. Ligesom det ikke er min søn Poul Sørensen forment at bruge smedehuset og dets redskaber, som hand nu tilhører til sin fornødne brug, så må det nu heller være mig forment, sålænge jeg har villie og kræfter dertil, uden betaling at bruge samme, både til min egen og andres tjeneste.

c. Det hele solgte hartkorn Vangjord, dyrker og gjøder min søn forsvarligt årlig hvortil min kone og jeg tillægger sæden og deraf svarer afgifterne men afgrøden af samme beholder vi tilhobe sålænge vi begge lever, og når den af os ved døden afgår, da beholder den længstlevende til sin død kuns det halve afgrøde imod de halve afgifter og skatters svarelse dette arbejde samme som kornet fra ageren til os at hjemføre, gør min søn uden nogen betaling.

d. Både min kones og min jordefærd betjener bemeldte min søn Poul Sørensen i alle dele, hvorimod han forlods, for samme udgifter uden betaling i vores øvrige efterladenskaber som hans nu hermed ikke er solgt før end hans øvrige medarvinger med ham har ret til nogen arvelod efter os.

Det mit skjøde med sidst meldte conditioner have jeg mellem folk egenhændig indskreven og forseglet mens endog formåd I:T: Hr. Consumptions Forvalter Cortium og Frederich Juul begge boende i Nykjøbing dette med mig til vitterlighed at underskrive og

forsegle.

Elsø den 28 februar 1791

Søren Pedersen

S.P.S.

Efter begjæring underskriver og forseglar til
vitterlighed

A.C.Mortensen

Frederich Juul

A.C.

F.J.

At ingen kjøbekontrakt eller skriftlige conditioner om indbemeldte kjøb og afhandling imellem har været oprettet, det er vi begge villig at aflægge vores højeste Ed om hvis nogen skuld det forlange.

Søren Pedersen

Poul Sørensen.

Lyst og bekendgjort for Morsø Herreds Ret i Nykjøbing den 28 marti 1791.

Protokolleret i Morsø Herreds Skjødeprotokol folio 415 no. 747.

Fremlagt udskrift for Else Pedersdatter, Søren Smeds enke i Elsø den 6 september 1809.

Møller.

Søren Pedersen Smed var som nævnt bysmed i Elsø og om håndværkere på landet omkring år 1800 skriver provst Schade:

På landet gives der ikke få i bondestanden, der drive et eller andet håndværk som hovednæringsvej. Næsten enhver bye af nogen størrelse har en smed, som af sine kunder får nogle skjæpper byg eller rug om året i smedeløn.

Her findes især mange tømmermænd, der tillige arbejder som snedkere, bødkere og hjulmænd. Iøvrigt nogle murere, skrædere og vævere, blandt hvilke sidste adskillige udmærke sig som gode drejelsvævere, så og to feldberedere, en uhrmager, en børstenbinder og et par glarmestre. - Endeel husmands og indsidderes koner ere væversker, og ikke få ugifte kvindfolk, som sidde tilhuse hos andre, ernærer sig ved vævning

og skrædersyning. Forresten er spinden og vinden det, hvorved de af kvindekjønnet, som ikke have anden næringsvej og mangle førlighed til udearbejde, fornemmeligen søge deres underholdning.

Foruden de anførte landsbye-håndværkere, har Mors 2de meget duelige uhrmagere: Niels Hede i Jørsbye, som forfærdiger fortrinlig gode lommeuhre, og Christen Hede i Nykjøbing, som gjør stueuhre, der ansees for ligeså gode som de bornholmske. Gjørtler Erik Lassen i Nykjøbing forfærdiger vakre pibehoveder af birke-træ, som han selv lakerer og beslåer.

Søren Pedersen og Else Poulsdatter har 4 børn, B.1. - B.4.:

- B. 1. Karen Sørensdatter, født 1758
 Gift den 5 august 1791 med
Søren Nielsen fra Vodstrup i Tødsø sogn.
- B. 2. Poul Sørensen (Smed), født den 18 maj 1760 i El sø by
 og sogn og død den 27 oktober 1824 sst.
 Gift 2. gang i El sø kirke med
Johanne Poulsdatter, født den 3 august 1759 i El sø
 sogn og død den 21 oktober 1840 i El sø.
 (Se mere om disse to og deres efterkommere under ane
 nr. 8 og 9, side 25).
- B. 3. Maren Sørensdatter, født den 1. januar 1763 i El sø.
- B. 4. Else Sørensdatter, født 1765 i El sø sogn.

Ane nr. 18/ Poul Nielsen (Hus), født 1719 og død 1786.

Gift med

ane nr. 19/ Sidsel Christensdatter, født 1735 og død 1769.

Han benævnes tømmermand af El sø og havde matr. nr. 23^a i El sø.

Ifølge folketællingslisten 1. februar 1787 i El sø havde de følgende børn:

Christen Poulsen, 25 år - Peder, 20 år - Anna, 22 år - Johanne 24 år.

Efter sin første hustrus død giftede Poul Nielsen sig igen og hans 2. hustru hed

Anna Lydersdatter og med hende havde han ifølge ovennævnte folketællings liste, følgende børn:

Sidsel Poulsdatter, 13 år - Niels, 10 år - Villads, 7 år - Mikkel, 4 år og Poul $\frac{1}{2}$ år gammel.

9 børn:

Af 1. ægteskab, B.1. - B.4.:

- B. 1. Johanne Poulsdatter, født den 3 august 1759 i El sø sogn og død den 21 oktober 1840 i El sø sogn.
 Gift i El sø kirke med
Poul Sørensen (Smed), født den 18 maj 1760 i smede-
 ejendommen, matr. nr. 25 i El sø by og sogn og død den
 27 oktober 1824 i El sø sogn.
 (Se mere om disse to og deres efterkommere under ane
 nr. 8 og 9, side 25).
- B. 2. Christen Poulsen, født c. 1761 i El sø sogn.
- B. 3. Anna Poulsdatter, født 1762 i El sø, døbt den 2 maj i
 El sø kirke og død 1849 i Erslev.
 Båren til dåben af Villads' kone Else.
 Faddere var: Peder Christensen, Christen Andersens
 søn, Jens Kjeldes karl og Jens Kjeldes hustru i El sø.
 Gift med
Mikkel Andersen Dissing, født 1758 i gården "Dissing"

i Dragstrup sogn på Mors og død 1831.

B. 4. Peder Poulsen, født c. 1766 i El sø sogn.

Børn af 2. ægteskab, B.5. - B.9.:

B. 5. Sidsel Poulsdatter, født c. 1773 i El sø sogn.

B. 6. Niels Poulsen, født c. 1776 i El sø sogn.

B. 7. Villads Poulsen, født c. 1779 i El sø sogn.

B. 8. Mikkel Poulsen, født c. 1782 i El sø sogn.

B. 9. Poul Poulsen, født c. 1786 i El sø sogn.

Poul Nielsen Hus er bror til Villads Nielsen
(Pilgård), ane nr. 20.

- Ane nr. 20/ Villads Nielsen (Pilgård), født den 28 oktober 1724 i Flade og død den 20 marts 1792 i Skarum, Alsted sogn på Mors, 72 år gammel.
 Han blev båret til dåben af Else Laursdatter.
 Faddere var: Niels Villadsen, Stefan Thøgersen, Søren Lauritsen, Søren Sørensen og Maren Knudsdatter.
 Villads blev gift 1. gang med Maren Pedersdatter, født 1727 og død i El sø den 19 marts 1755, 27 år gammel, 3 dage efter sit 3. barns fødsel.
 Han blev gift 2. gang i 1755 i El sø, trolovet 11.5. viet 17 august med Else Pedersdatter, født 1721, død den 2 februar 1758 barnløs.
 Gift 3. gang den 23 februar 1759 med
- ane nr. 21/ Else Christensdatter, født i El sø 1738, døbt den 4 maj, datter af gdr. Christen Andersen og hustru Mette Jensdatter Kjelde.
 Faddere var: Poul Jensen, Chr. Jensen, Jens Fur og Mikkel Kjeldes kone.
 Den 28 januar 1751 fæster Chr. Qvistgård på Ullerup til Villads Nielsen den gård i El sø, som Chr. Hadsager sidst beboede. Den er af hartkorn 3-7-0-2. Han betaler i landgilde til hver Mortensdag 2 tdr. byg, yder 1/4 plovs arbejde.
 Desuden er ham overladt Peder Jensens forhen iboende gårds ejendomme til brug. Han betaler 6 rdl. 4 mark årlig.
 Ullerup den 28.1.1751
 Chr. Qvistgård.
 Den 7 januar 1779 fæster Theodorus Adeler til Ullerup og Overgård til Villads Nielsen fra El sø en gård i Skarum, som Niels Clemmensens enke forhen beboede. Den er af hartkorn 7-5-1-1. Fæsteren betaler alle kongelige skatter, svarer i landgilde 6 tdr. byg med lovligt mål, 1 lispund smør, 4 mark og 8 skilling, 1 lam, 2 gjæs, ½ plovs arbejde, 4 mark i tærskpenge. Indfæstningen er 60 rigsdaler.
 Ullerup 1779
 Adeler.

Villads Nielsen blev i El sø - uvist af hvilken grund - med mellemrum kaldt Pilgård.

I 1783 overlade Villads Nielsen gården i Skarum til sin søn Peder Villadsen - en anden søn Niels, havde dog før den tid fået 0-2-0-0 hartkorn deraf i fæste.

Villads Nielsen havde som ovenfor nævnt børn i sit 1. og sit 3. ægteskab, henholdsvis 3 i første og 10 i tredje ægteskab, ialt 13 børn:

B.1 - B.13.:

- B. 1. Niels Villadsen, født den 26.12.1751 i El sø og lever 1801 som husmand og "vandkiger" i Skarum.
 Gift før 1782 med
Karen Svenningsdatter, død 1788/1793.
 Gift 2. gang før 1793 med
Anne Dorthe Pedersdatter, født c. 1756.
- B. 2. Jens Villadsen, født den 8 april 1753 og død 1811 i Sdr. Dråby som husmand.
 Gift 1790 i Alsted med
Maren Christensdatter, c. 1750-18...
- B. 3. Peder Villadsen, født den 16 marts 1755 og død den 24 marts samme år og da var moderen død i barselseng den 19 marts.
- Børn af 3. ægteskab:
- B. 4. Peder Villadsen, født i El sø og døbt den 13 april 1760 i El sø kirke og død som aftægtsmand i Skarum den 29 januar 1841, 81 år gammel.
 Båret til dåben af Jens Kjeldes kone Maren.
 Faddere var: Poul Nielsen, Anders Halds kone, Laurs

Kjærgårds kone Sidsel og Anders Christensens kone Mette.

Gift den 12 august 1781 i Alsted kirke med Ellen Christensdatter, født den 8 oktober 1764 i Skarum Vandmølle (Ullerup Mølle) Alsted sogn, datter af Christen Pedersen Møller og hustru Maren Hansdatter. Ellen døde i Skarum den 15 juni 1827, 63 år gammel. Hun blev båret til dåben af moderens faster Maren Pedersdatter, Christen Hansens kone i Gullerup. Faddere var: Niels Vestergård, Jens Nørgård, Christen Pedersen, Clemen Jacobsen og Birgitte Andersdatter.

Peder Villadsen fæstede i 1783 faderens fæstegård i Skarum, minus 0-2-0-0 hartkorn, som broderen Niels fik.

Peder og Ellen har 10 børn.

- B. 5. Christen Villadsen, døbt den 3 februar 1762 og død 1844 i Skarum, Alsted sogn.
 Gift 1. gang 1791 i Alsted med Sidsel Andersdatter, født c. 1751 og død 18..
 Gift 2. gang 1810 i Galtrup med Karen Jensdatter, født c. 1778 i Klim.
- B. 6. Villads Villadsen, døbt den 12 august 1764, død 1766.
- B. 7. Villads Villadsen, døbt den 24 august 1766 og død 1811 i Sdr. Dråby.
 Gift med Sidsel Mortensdatter, født c. 1772 og død 1833, vist datter af gdm. Morten Madsen Rolighed i Sdr. Dråby og hustru Maren Jensdatter. Efter Villads`død blev hun gift med Poul Tonsgård, c. 1740-1818.
 Villads var husmd. i Flade senere i Sdr. Dråby.

- B. 8. Christen Villadsen, døbt fest. viridium 1769 og død 1842 i Flade.
Gift 1. gang med
Johanne Larsdatter, c. 1764-1...
Gift 2. gang med
Anne Sørensdatter, c. 1774- 1852.
Christen fik en del af Flade præstegård.
(Se mere om disse to under ane nr. 10 og 11, side 40).
- B. 9. Maren Villadsen, døbt 2. pinsedag 1771.
- B. 10. Mikkel Villadsen, døbt den 3. epifani 1774, død 1843 i Flade.
Gift 1808 med
Maren Nielsdatter, c. 1781-1835, fra Hanstholm.
Mikkel fik også en del af Flade præstegård.
- B. 11. Jens Villadsen, døbt 1. søndag i 1777.
- B. 12.
og
- B. 13. Tvillingebørn, født 3. epifani 1779 i Skarum, døbte uden navne, døde straks.

Ane nr. 22/ Søren Pedersen

Gift med

ane nr. 23/ Margrethe Larsdatter

Datter:

B. 1. Ane Sørensdatter, født 1774 og død 1852 i Flade?

Gift med

Christen Villadsen, født 1769 i El sø sogn og død i Flade den 16.12.1842.

(Se mere om disse to under ane nr. 10 og 11, side 40).

Ane nr. 24/ Christen Larsen Bæk hø j, født den 10 marts 1724.

Gift den 12 marts 1762 med

ane nr. 25/ Kirsten Pedersdatter

Søn:

B. 1. Peder Christensen Bæk hø j, født den 31 juli 1768.

Gift den 2 august 1799 i Solbjerg kirke med

Else Andersdatter Nørgård, født den 13 august 1769.

Se mere om disse to under ane nr. 12 Og 13, side 40).

Ane nr. 26/ Anders Jensen Nørgård, født c. 1733/34 og døde i gården "Nørgård" i Erslev i 1788, begravet den 15 juni, 54½ år gammel.

Gift senest 1768 med

ane nr. 27/ Kirsten Christensdatter, født c. 1745 i Erslev sogn, datter af gdm. Christen Poulsen Tonsgård og hustru.

Kirsten døde i "Nørgård" i Erslev den 2.2.1818, 73 år gammel.

Ifølge folketællingen 1. februar 1787 i Erslev var hun hans 2. hustru. Vi kender intet til hans første ægteskab, men ved, at han ikke havde børn med andre end Kirsten.

Han fæstede i 1765 gården "Nørgård" i Erslev by og sogn af hartkorn 5-4-1-0 (nuværende matr. nr. 6) under Ullerup gods, hvorfra den 1785 overgik til Dueholm gods.

Ved udskiftningen af Erslev by 1786 blev der yderligere tillagt gården 0-1-3-0, således blev dens tiliggende 5-6-0-0 sat ned til 5-0-0-2 3/4, gårdens dyrkbare areal var omkring 80 tdr. sæde.

Anders Nørgårds enke beholdt fæstet af gården til 1803, da sønnen Jens Andersen Nørgård overtog det. 6 børn, B.1. - B.6.:

- B. 1. Else Andersdatter Nørgård, født den 13 august 1769 i Erslev by og sogn og død den 11 maj 1838.
 Gift med
Peder Christensen Bækhøj, født den 31 juli 1768 i gården "Bækhøj" i Solbjerg sogn og død sst. den 12 maj 1819.
 (Se mere om disse to under ane nr. 12 og 13, side 40).
- B. 2. Jens Andersen Nørgård, født 1772 og død 1854.
 Gift c. 1805 med
Anne Christensdatter Balle, født c. 1772 og død 18.., datter af gdm. Christen Pedersen Balle og hustru Sidsel Pedersdatter, Øster Jølby.
 Han overtog gården "Nørgård" i Erslev og deres efterkommere - om end på spindesiden - ejer endnu "Nørgård" i Erslev.
 (Se Anna Nk. Thorsen: Små smil og stille glæde. I denne bog har hendes far fhv. gdr. Poul Kirk Nørgård gjort rede for efterslægten, som han var en del af).
- B. 3. Christen Andersen Nørgård, født 1774, lever 1788.

- B. 4. Anders Andersen Nørgård, født 1778 og død 1863.
 Gift med
Sidsel Nielsdatter, født 1777 og død 1847, datter af
 gdr. i "Østergård" i Andrup, Frøslev sogn på Mors
 Niels Jensen Boll og hustru Kirsten Nielsdatter.
 Anders og Sidsel var søskendebørn idet deres fæd-
 re var brødre.
 Fra før år 1800 blev Anders hjælpeegn i Tødsø og
 Erslev sogne. Fra 1803 overtog han lærerembedet og
 degne- og skoleholderboligen, der fra gammel tid havde
 ligget i Tødsø by.
 Allerede den 7 december 1821 købte han 3 skp. hart-
 korn af gården "Smedegård" i Tødsø. I 1836 trak han
 sig tilbage fra lærergerningen og helligede sig her-
 efter dyrkningen af sin jord.
- B. 5. Jens Chr. Andersen Nørgård, født 1783 og død samme år.
- B. 6. Jens Christian Andersen Nørgård, kaldet Overgård,
 født 1784 og død 1848.
 Gift 1814 med
Maren Sørensdaughter Overgård, født 1789 og død 1846,
 datter af gdm. Søren Laursen Overgård, gdm. i gården
 "Overgård" i Hesselbjerg, og hustru Sidsel Pedersdat-
 ter Søndergård.
 Jens Chr. Andersen overtog fæstet af sin sviger-
 fars gård "Overgård" i Hesselbjerg, Sejerslev sogn
 og han er stamfar til talrige familier med navne som
 Overgård, Svenningsen, Søndergård og Damgård fra hen-
 holdsviis Hesselbjerg og Ejerslev, samt Vestergård
 fra gården Hyldig i Alsted.

Ane nr. 28/ Jeppe Jensen Sundby, født den 20.4.1731 og død den 11.10.1806.

Gift med

ane nr. 29/ Anne Christensdatter, født 1745 og død den 5.4.1813.
(Se mere om disse to og deres børn under ane nr. 14 og 15, side 41).

Ane nr. 30/ Anders Nielsen Dam, født 1743 og død den 1 marts 1809.

Gift med

ane nr. 31/ Maren Jensdatter, født 1749 og død den 20.12.1811.
(Se mere om deres børn under ane nr. 14 og 15, side 41).

Tip²olde-
forældre

ane nr. 32/ Peder Sørensen Smed
Gift med

ane nr. 33/ Karen Sørensdatter
6 børn, A.1. - A.6.:

- A, 1. Søren Pedersen Smed, født 1724 og død den 4.1.1801.
Gift den 20 oktober 1755 med
Else Poulsdatter, født 1732 og død den 26 november 1772.
(Se mere om disse to og deres børn under ane nr. 16 og 17, side 43),
- A. 2. Henrik Pedersen Smed
Han var smed i Frøslev på Mors, og forlover ved broderen Søren 2. giftermål.
- A. 3. Sidsel Pedersdatter, født den 16.10.1729, båret til dåben af Poula Sørensdatter i Kårup. Faddere: Chr. Andersen, Mikkel Christensen, Christen Post og Maren Madsdatter.
- A. 4. Jens Pedersen, født den 9.12.1732, båret til dåben af Niels Christensens kone i Kårup. Faddere: Christen Jensen, Mikkel Christensen, unge Chr. Andersen i Elso og Anders Nielsens hustru af Kårup.
Gift med
Maren Madsdatter, født c. 1750.
(Læs mere udførligt om disse to og deres efterkommere efter hans to efterfølgende søstre side 58).

- A. 5. Mette Pedersdatter, født den 29.9.1734, båret til dåben af Niels Christensens hustru af Kårup. Faddere: Anders Christensen, Jens Nielsen, Poul Jensen og Poul Knudsens datter.
- A. 6. Johanne Pedersdatter, født den 14.10.1736, båret til dåben af Chr. Jensens hustru. Faddere: unge Chr. Andersen, Jens Fur, Chr. Harring og Mikkel Pedersens hustru.

Vedrørende A. 4. Jens Pedersen og hustru Maren Madsdatter bringes nedenfor mere udførligt stof om dem og deres efterkommere:

A. 4.:

Jens Pedersen, født den 9.12.1732, båret til dåben af Niels Christensens kone i Kårup. Faddere: Christen Jensen, Mikkel Christensen, unge Chr. Andersen i Elså og Anders Nielsens hustru i Kårup.

Gift med

Maren Madsdatter, født c. 1750.

Jens og Maren boede i matr. nr. 20 i Elså by og sogn, det hus med stald der lå nogle få meter vest for gården "Agerdal"s gamle stuehus langs Elsåvejen. Huset med jord overtoges senere af deres søn Jeppe Jensen og svigerdatteren Maren Overgård.

6 børn, B.1. - B.6.:

- B. 1. Jeppe Jensen, født den 26.2.1775 i Elså sogn og død den 20 juli 1845 i Elså by og sogn.
 Gift den 7 februar 1806 i Elså kirke med
Maren Nielsen Overgård, født den 2 marts 1778 i Elså.
 (Læs mere udførligt om dem og deres efterkommere umiddelbart efter nedennævnte hans søskende.

- B. 2. Peder Jensen, født den 3.1.1777 i El sø by og sogn.
Faddere ved hans dåb var: Peder Pedersen, Poul Kudsk,
Mads Kjærgård, Kirsten Pedersdatter og Johanne Bæk,
alle af El sø.
- B. 3. Karen Marie Jensdatter, født den 3.4.1779 i El s by
og sogn.
Faddere ved hendes dåb var: Peder Hald, Peder Pedersen,
Else Sørensen og Sidsel Madsdatter af Tøving.
- B. 4. Maren Jensdatter, født den 6.8.1781 i El sø by og sogn.
- B. 5. Åse Jensdatter, født den 1.5.1785 i El sø by og sogn.
- B. 6. Kirsten Marie Jensdatter, født den 16.1.1788 i El sø
by og sogn.

Her følger mere udførligt stof om den ældste af
ovennævnte børn, Jeppe Jensen og hans efterkommere,
som hans sønnesøn, fhv. lærer i El sø, Kristen Nielsen,
har skrevet i sine erindringer. Det meste af det efter-
følgende stof er taget fra disse erindringer:

B.1.:

Jeppe Jensen, født den 26.2.1775 i El sø by og sogn
og død samme sted den 20 juli 1845.

Gift den 7 februar 1806 i El sø kirke med Maren Nielsen Overgård, født den 2 marts 1778 i gården "Overgård" i El sø, datter af gdm. Niels Jensen Overgård og hustru Sidsel Jensdatter Kjælde. Faddere ved Marens dåb var: Kristen Tøving, Jens Skrædder, Mikkel Kjælde, Maren Kjælde og Else Hunnerup.

Følgende har jeg fundet i El sø kirkebog 1805: "Den 2. august født, den 3. døbt, en datter kaldet Sidsel Marie, moderen Maren Nielsdatter Overgård i El sø udlagde til barnefar Jeppe Jensen, begge ugifte og af El sø. Den 22 september indmeldte sig til ægteskab".

Om grunden til at vielsen trak ud til den 7 februar 1806, altså året efter, står der følgende i kirkebogen: "Den 7 februar 1806 viet ungkarl Jeppe Jensen til pigen Maren Nielsen Overgård, som den 22 september forrige år indmeldte sig til ægteskab. Årsagen til, at ægteskabet så længe blev udsat var, at ægtemanden var udkommanderet til troppesamlingen i Holsten." (Han var landsoldat).

Jeppe Jensen og Maren Overgård overtog hans forældres fæste af det lille husmandsbrug, matr. nr. 20 i El sø by, som var fæste under Højris og som lå nogle få meter vest for gården "Agerdal"s gamle stuehus langs El søvej. Gården "Agerdal" beboedes dengang af Mikkel Pedersen Holmbo og hustru Inge eller Ingeborg, som vistnok var en søster til Maren Overgård.

En sønnesøn af Jeppe Jensen og Maren Overgård, Kristen Nielsen, som i nogle år var lærer i El sø, har i sine erindringer "Et levnedsløb" bl. a. skrevet følgende:

"Mine forældre var husmand og arbejdsmand Niels Jepsen og Mette Marie Kristensdatter, der, da jeg blev født, boede i Frøslev sogn på Mors. Min moder stammede fra Erslev (gården Højgård), min fader fra El sø, nabosogne til Frøslev mod nord og øst. Om min faders slægt ved jeg kun lidt. Min farfar Jeppe Jensen deltog som dansk soldat i Napolionskrigene, men

hvor mange år denne soldatertjeneste varede ved jeg ikke, det forekommer mig, at når jeg i min barndom hørte dette omtale, hed det altid: "han var mellem de soldater vor konge sendte ind i Frankrig for at holde styr på franskmændene". Han døde vistnok temmelig ung, jeg kan ihvertfald ikke mindes at jeg nogensinde har set ham, hvorimod jeg nok kan huske hans enke, min farmor, der ikke døde før i 1850'erne, da jeg var c. 12 år gammel. Min farfar, Jeppe Jensen, var temmelig sikkert fra et lille hus i Elsø, der lå mellem Jens Kjælde og Mikkel Holmbo's fæstegårde. Dette hus var ialfald mine bedsteforældres hjem igennem mange år. I dette hus var deres tre børn, Sidsel Marie, Jens og Niels (min far) født og i dette hus boede min farmor, Maren Overgård, i hele sin lange enkestand. Huset var et fæstehus til herregården Højris. Foruden et lille hedeskifte hørte til huset et par tønder land. Bygningerne var, så langt tilbage jeg kan huske, yderst tarvelige, der fandtes ikke een brændt, ja end ikke en ubrændt sten i hele huset, kun lervægge overalt, ude som inde.

Skorstenen var ikke synligt udvændig fra, den nåede ikke længere op end til tagrygningen, hvorigenem et hul banede vej for røgen, forudsat at den ikke foretrak at blive i køkkenrummet eller på loftet, hvad den altid var tilbøjelig til i stille vejr. Der var kun et værelse i huset og dette benyttedes både til dagligstue, sovekammer og "pæn stue", sommetider endogså til hønsehus. Bræddeloft var der, men ikke bræddegulv, man trådte på det naturlige jordsmon, det var solidt, næmt at jævne og billigt at vedligeholde. For malingen sørgede røgen, derfor var alt træværket i stuen, døre, vinduer og sengepanel altid ensfarvet, ligesom luften derinde stadig var røget, en luftart, der efter beboernes mening var særlig frisk og sund. Det forekommer mig, at medens kakkelovnen, der i min farmors senere leveår var en jernbilæggerovn, var det stykke bohøve i de første år jeg kan huske, af sten, rimeligvis rå sten. Ilden i en sådan kakkelovn

kunne jo selv besørge brændingen. Røgen besørgede dog ikke dens maling, den blev nemlig pudset med kønrøg og kunne derfor optræde som en rigtig kakkelovn.

At min farmor, der var af såkaldt bedre familie, kunne finde sig i at leve under så beskedne kår, kan synes underligt, men det må erindres, at rigdom fandtes ligesålidt i gårdene som i husene, alt var fattigdom og elendighed, og i min farmors hjem, gården "Overgård", en af de største i El sø, var det ikke bedre. Da min farmor desuden havde tre måske fire søskende (de var 8 søskende), og min farfar, såvidt jeg har kunnet skønne, var eneste barn, var partiet mellem den store gårdmandsdatter og husmandssønnen vel ikke blevet betragtet som i særlig grad ulige. Forøvrigt er det ikke helt afgjort, at mine bedsteforældres ægteskab har været den rene idyl. En del træk, som jeg i min barndom hørte fortælle af mine forældre, tyder på, at Jeppe (hans hverdagsnavn i byen) ikke så lidt lignede sin store navnebror hos Holberg, ihvertfald var han ikke fri for at ville smage til flasken, og når denne beskyldning har fæstet sig til min farfars navn, har der temmelig sikkert været noget om snakken, thi det kunne vist siges om næsten alle daværende bønder, at de drak meget mere brændevin end de havde godt af.

Min farmor var en skrap kone og selv om hun just ingen "Mester Erik" brugte, var Maren Overgård, som hun kaldtes til daglig, ikke altid lutter smil og solskin overfor sin mand, medens denne står for mig som et i høj grad godmodigt menneske, der måske med alderen blev lidt sløvet, men altid var yndet af de folk han kom i berøring med.

Om mine bedsteforældre skal yderligere fortælles et par træk. Deres nærmeste naboer var Mikkel Holmbo (gården "Agerdal"), hvis kone hed Inger og vistnok var lidt i familie til Maren Overgård (måske hendes søster).

Imellem min farfar og Mikkel Holmbo herskede den

bedste forståelse, og det såes vistnok noget nær hver eneste dag. Mikkell var også lysten efter de våde varer, og de to venner stred mangen dyst sammen på vejen til Elssø når de havde gæstet bevertningerne i Nykøbing, og "halvpæglene" havde været rigelige. Men også i deres hjem fornøjede de sig ikke så sjældent ved at dele en flaske af den yndede og i disse tider så populære drik, den danske korn- eller kartoffelbrændevin.

Så havde da en dag Mikkell grotet Jeppe og denne havde skænket så rigeligt for ham, at han ikke var i stand til at gå hjem ved egen hjælp. Han var måske heller ikke særlig hægen for at komme alene hjem til Inger, og de blev da enige om, at min farfar, der den dag var den tapreste, skulle ledsage ham. Hvordan præsentationen for Inger løb af, fortæller historien intet om, men det er sandsynligt, at dette gilde havde haft ubehagelige følger for Mikkell, for da han var kommet på benene efter rusen, svor han på, at for det nederlag han der havde lidt og som min farfar åbenbart var skyld i, skulle denne nok få fuldt nederlag ved første lejlighed. Der gik heller ikke lang tid hen inden Mikkell fra sit "ladehul" blev vaer, at Jeppe gik til Nykøbing, og han vidste da, at han nok skulle komme tilbage i en sådan tilstand, at han var nem at bekæmpe. Ved aftenstid stillede Mikkell sig da på vagt ved ladehullet, og da han så Jeppe komme dragende med en endogså meget stor bjørn, sprang Mikkell ud af sit hul, gik løs på "fjenden" og tilføjede denne et sådant nederlag, at han kun ved stor anstrængelse fra Mikkells side atter kom på benene. Nu havde Mikkell jo nok fået hævn over sin fjende, men Maren skulle også have part af nederlaget, hvorfor Mikkell bestemte sig til personlig og uden at anvende nogen som helst rengøring på Jeppe, at overlevere ham til hendes videre omsorg hjemme i hendes egen stue.

Efter en dags forløb mødtes de kæmpende ved et glas for at opfriske "den glædelige begivenhed" ved

at gennemgå den i alle sine enkeltheder, og venskabet mellem dem var uforandret.

Da min farmor, Maren Overgård, var en gammel kone, jeg tror nok hun blev 84 år gammel, døjede hun med at styre sin lille bedrift og især var koen hende tit til besværd. Hun havde en sygdom i benene, så hun i mange år måtte humpe omkring ved en stok. En dag var koen sluppet løs, og da den gamle ser koen gøre sig tilgode i kornet, springer hun op, griber stokken og farer ud af døren, men stod så hjælpeløs - hendes stakkels ben kunne ikke mere. Jeg stod et stykke derfra, så hvorledes hun gnistrede af arrigskab og ustandselig råbte "din kanalli-ko, din kanalli-ko" medens hun ivrigt svang stokken i luften. Da koen endelig var kommet ind i sin bås, kan det nok være der vankede til den af "den flade klinge", men jeg havde så stor respekt for bedste, at jeg ikke turde overvære rettergangen.

At min gamle bedstemor dog havde et godt hjerte indenfor det grove og hårde ydre, fik mine forældre og vi børn mange beviser på i hendes seneste år, og jeg mindes endnu, hvor gerne jeg, da jeg var bleven en stor dreng, ville kigge ind til "gammelmor" i hendes, dengang næsten faldefærdige rønne.

Efter min bedstemors død blev huset påny bortfæstet, denne gang til en gammel smed, der var kommet noget på knoerne. Han gav det en grundig reparation og boede så deri i mange år. Og da jeg for nogle år siden kom igennem El sø, stod huset endnu, da var det påny blevet pudset op og var nu beboet af et par gamle gårdmandsfolk. Huset er nu sikkert op mod 300 år gammelt og kan måske "gjøred i manne oer endnu".

Der var solidt tømmer i gamle Maren Overgård, men det ser næsten ud, som om det gennemrøgede tømmer i hendes hus alligevel har båret prisen."

Om året 1844 skriver lærer Kristen Nielsen i sine erindringer:

"1844 var ikke et år der adskilte sig fra de fore-

gående år, alt belv hovedsageligt ved det gamle. Fattigdom sad til huse både inde og ude og landbefolkningen var i høj grad præget af århundreders tryk og underkuelse. Jorden, hvoraf størstedelen var fæstjord, gav kun tarvelige afgrøder og kreaturerne, der om vinteren næsten udelukkende fodredes med halm, måtte ikke sjældent have "understøttelse" for at kunne rejse sig om foråret, når de, oftest først i april måned, skulle ud at leve højt af det senegræs og andet ukrudt der af sig selv skød op på de magre agre.

Jeppe Jensen og Maren Overgård havde
3 børn, C.1. - C.3.:

- C. 1. Sidsel Marie Jeppesdatter, født den 2. august 1805, sandsynligvis i gården "Overgård" i El sø sogn.

Sidsel blev, som omtalt under afsnittet om hendes forældre, født før deres ægteskab, der først fandt sted et halvt år senere, og jeg tror derfor ikke hun er født i det lille husmandshjem, matr. nr. 20, som Kristen Nielsen skriver, men i Maren Overgårds hjem "Overgård", der dengang beboedes af hendes forældre. Gift med

Kresten Søgård, som ifølge lærer Kristen Nielsens erindringer, selv gjorde ende på sit samliv med Sidsel Marie.

Samme lærer Kristen Nielsen skriver om Sidsel Marie: "Hun forblev hjemme hos forældrene noget længere end sine brødre. Hun havde lært væverhåndværket af sin mor og var derfor istand til at bidrage en del til familiens underhold. Medens hendes to brødre havde arvet en stor del af deres faders gode sind, ser det ud til, at Sidsel Marie mere lignede sin mor, Maren Overgård og som hende ikke just var af de aller blideste. Hun står for min erindring som en meget selvstændig kvinde. Hun havde to døtre og hun døde hos den ældste af disse i en meget høj alder."

Ifølge folketællingen i El sø den 1. februar 1834 er Sidsel Marie Jeppesdatter, der da er 29 år gammel,

ikke gift og hun bor da i et hus som væverske, sammen med et ældre ægtepar, Lars Mikkelsen, 66 år og hans kone Maren Jensdatter, 80 år. I året 1845 kan jeg ikke finde hende i El sø folketællingsliste, så da er hun formodentlig gift og bosat i et andet sogn.

- C. 2. Jens Jeppesen, var den ældste af sønnerne og som sådan opkaldt efter sin farfar. Han døde i El sø omkring 1870.

Gift i Tødsø med

Kirsten Sønder, gårdmandsdatter fra Vodstrup i Tødsø sogn.

Jens lærte først tømrerhåndværket, men slog sig siden på landvæsenet, efter at han ved et uheld havde fået sin højre hånd ødelagt. I sit lange liv gik han stadig med denne hånd i en "lufvante" da den var fuldstændig visnen. Efter sit giftermål blev han husfæster i Tødsø sogn, men da det i økonomisk henseende gik tilbage for dem flyttede de en del omkring og fik til sidst et lille hus i El sø, hvor de kunne holde en ko. Her døde Jens omkring 1870.

Både Jens og hans kone Kirsten Sønder, var brave og gode mennesker, men de lærte aldrig sparsommelighed og dette i forening med Jens' arbejdsudgytighed og en stor børneflokk gjorde, at de til sidst næppe kunne forsørge sig selv.

Kirsten Sønder overlevede sin mand i flere år og døde hos en af sine børn.

- C. 3. Niels Jeppesen, født den 27 januar 1813 i El sø og død i 1902.

Gift 1940 med

Mette Marie Kristensdatter, født 1811, vistnok i gården "Højgård" i Erslev by og sogn og død i 1894.

De boede først som innsiddere (til leje) i gården

"Kjeldgård" i Elså by og sogn, i en lejlighed der lå i den ene ende af det gamle stuehus og som tidligere havde været brugt til aftægtsfolk fra gården. Senere fik de et husmandsbrug på 3-4 tdr. land på Frøslevgårds Vang. Der blev sønnen Kristen, den senere lærer i Elså, født skærtorsdag den 5 april 1844. Her i Frøslev boede de i seks år. Derefter, i 1848 købte de 4 tdr. land i Elså og her lod de selv bygninger opføre. Niels Jepsen var fisker og husmand og senere gravede han kridt i underjordiske minegange i Øxendal ved Frøslevvang. (Minegangene er der vistnok endnu 1985). Niels Jeppesen og Mette Marie havde flere børn, bl. a,

- D. 1. Maren Nielsen, født den 23.10.1841 i Elså og død efter 1922.

Gift den 23.3.1870 i Elså kirke med Laust Nørgård, født den 1.6.1845 i Elså og død den 19.1.1921 i Øster Jølby. Han var søn af Mikkell Nørgård, ejer af gården "Nørgård" i Elså. Maren var den ældste af børnene. Barnløse.

- D. 2. Kristen Nielsen, født skærtorsdag den 5 april 1844 i Frøslev sogn på Mors.

Han læste til lærer på Jelling Seminarium og var der i 1864, hvor de til fods måtte flygte nordpå, hjem til Mors. Han var lærer i Elså fra 1867 til 1879 og desuden var han lærer flere andre steder, bl. a. i Rødding i Salling og i Vendsyssel. Han startede en brugsforening i et gammelt pakhuis i Tødsø i 1892, et af de første brugsforeninger på Mors - om ikke den første - og da var han gårdejer i Vodstrup, Tødsø sogn, idet han havde købt gården "Kimsholm" omkring 1890 og her døde hans kone, vistnok af tuberkulose, i 1893.

Man manglede en uddeler i brugsforeningen i Tødsø, og det var et dårligt lønnet job, så det var vanskeligt at få det besat med en mand. Så fik Kristen Nielsen, gennem sin datter der var på højskole, kontakt med en elev der, Mathilde Rasmussen, 20 årig fynsk bondepige, og hun fik pladsen som uddeler i Tødsø brugsforening.

Kristen Nielsen giftede sig med Mathilde Rasmussen og i 1895 solgte han gården "Kimsholm" og Mathilde opgav uddelerposten og de rejste til Sterup i Jerslev sogn i Vendsyssel for at overtage en købmandsforretning der.

Disse oplysninger er hentet fra Kristen Nielsens erindringer.

4 børn, E.1. - E.4.:

- E. 1. Margrethe Dagmar Nielsen, født den 13.2.1865.
 Gift 1892 med
Møller, der var lærer i Rost ved Skive.
- E. 2. Niels Chr. Nielsen, født den 25.3.1869 i El sø sogn.
 Faddere ved hans dåb var: Jens Nielsen Skrædders kone, husmand Jens Jørgensens kone, gdm. Mikkell Nørgård i El sø og Laust Nørgård Mikkelsen af Karby.
 Niels blev uddeler i en brugsforening på Ålborgeggen.
- E. 3. Marie Elisabeth Nielsen, født den 4.8.1872 i El sø sogn.
 Gift med
Jens Mikkelsen, lærer i Erslev og Glyngøre.
 Det var Marie der var elev på Vejstrup Højskole og som formidlede kontakten mellem faderen og Mathilde Rasmussen, som fik uddelerpladsen i Tødsø brugsfor-

ening og som blev gift med hendes far.

Jens Mikkelsens forældre var gartner Kr. Mikkelsen, født 1840 og død 1912 og hustru Marie Håck, der var jordemor i Erslev på Mors.

Datter: F.1.:

F. 1. Astrid Mathilde Håck Mikkelsen

Gift med

Peder Ingvard Pedersen, søn af Pedersen, Glyngøre.

Peder var materialforvalter på Østerskompagniet i mange år og indtil sin pensionsalder. Dengang boede han i lejligheden over kontorbygningen på Ørodde, men senere købte han huset, Nørrebro 103 i Nykøbing, hvor han døde i midten af 1970'erne. Omkring 1980 fik Astrid en beskyttet bolig på Johan Riis Minde og her døde hun et par år senere.

Søn: G.1.:

G. 1. Frede Håck Pedersen, han er installatør og bor Ternevej 32 i Nykøbing M.

4 børn, H.1. - H.4.:

H. 1. Thorleif Håck Pedersen, født omkring 1950 i Nykøbing.

H. 2. Søren Håck Pedersen

H. 3. Lars Håck Pedersen

H. 4. Klaus Håck Pedersen

E. 4. Otto Nielsen, han hjalp til på gården "Kimsholm".

Ane nr. 34/ Poul Kjærgård

Gift med

ane nr. 35/ N.N.

ane nr. 36/ Niels Poulsen, født 1686 og død 1774.

Gift den 25.7.1717 i Flade kirke med

ane nr. 37/ Anne Nielsdatter, døbt den 16 p. trin. 1690, datter af Niels Villadsen og hustru, hvis navn ikke anføres, ejheller nævnes fadderne.

Niels Poulsen var soldat for Nandrup Gods til han den 5.3.1722 fæster 1/4 af den såkaldte Thomas Eriksens gård i Flade (1/4 = 0-6-2-0) efter en Christen Jensen, fæstebrevet fornyes 22.3.1723 og der tillægges endnu halvdelen af en anden gård ($\frac{1}{2}$ af 2-3-2-1).

Hverken Niels Poulsen eller Anne Nielsdatter ses døde i Flade, hvor han nævnes til 1729.

Deres 4 børn:

1. Villads Nielsen, døbt den 10.10.1717 i Flade og død som lille.
2. Maren Nielsdatter, døbt den 1.11.1721 i Flade.
3. Villads Nielsen, født 1724 i Flade sogn.
Han blev også kaldt Pilgård.
(Se mere om disse to, Villads og hustru Else, under ane nr. 20 og 21, side 49).
4. Poul Nielsen, døbt den 15.5.1729 i Flade sogn
Han blev senere kaldt Poul Nielsen Hus.
(Se mere om ham og hans hustru og deres efterkommere under ane nr. 18 og 19, side 47).

- Ane nr. 38/ Christen Andersen, døbt den 9.3.1704 i El sø sogn og død sst. den 26.10.1775, 71 år gammel.
 Gift den 24.6.1734 i El sø kirke med
- ane nr. 39/ Mette Jensdatter Kjælde, døbt den 4.3.1708 i El sø sogn og død sst. 1779, begravet den 2.3., 71 år gammel.
 Hun var datter af Jens Mikkelsen Kjælde og hustru Sidsel Christensdatter.
 Mette blev båret til dåben af Søren Mortensens kone i Erslev. Faddere: Mikkell Pedersen, Christen Skrædder, Jens Poulsen og Poul Kjærgårds kone.

De havde en gård i fæste i El sø, der ejedes af købmand Ole Nielsen i Nykøbing.

Fra Ole Nielsens skifteprotokol:

Skifte efter Christen Andersen i El sø 1775.

Anno 1775, den 28.11. indfandt sig husbonden Niels Olufsen af Nykøbing udi den afgangne Christen Andersens gård i El sø, hvor han den 26 oktober, forhen ved døden var afgangne, til skiftebehandling at foretage imellem enken Mette Jensdatter (på hvis vegne var tilstede som lavværge Frederik From af Nykøbing) på den ene side, og hendes efterlevende børn, nemlig Anders Christensen som fæster af den halve gård, Jens Christensen boende i Torp Kærgård og Mikkell Christensen af Rakkeby, der alle var til stede, såvel som Villads Nielsen af El sø på sin hustru Else Christensdatters vegne, itum Poul Nielsen af ib. som formynder på sine børns vegne, han har haft i ægteskab med en af stervboens døtre. Sidsel Christensdatter på den anden side. - Vitterligheds mænd var Søren Christensen og Jens Waltersen af bemeldte El sø. - Hvor da i Skifteretten blev fremlagt en af ovennævnte arvinger under dato 31 oktober, sidst underskrevne afkald. ... således lydende Da vi underskrevne (arvingernes navne) som arvinger efter vores kære fader og svigerfader Christen Andersen, som boede og døde i El sø, har nydt og oppebåret af hans bo alt, hvis vi med rette kunne tilkomme, såvel efter ham som vores moder i tiden, så er det nu hermed vores lovformelige afkald og

kvittering meddeler til husbonden, som derfor har gjort fornøjelig rigtighed, uden for os ... enten om kort tid eller lang nogen af os der mere påstand at have

Elsø på Mors 31 oktober 1775

Niels Olufsen

Enken Mette Jensdatter med lavværge Frederik From, Anders Christensen, Jens Christensen, Mikkel Christensen, på min hustrus vegne: Villads Nielsen, på mine børns vegne: Poul Nielsen.

Vitterligheds mænd: Søren Christensen - Jens Waltersen.
Christen og Mettes

9 børn: 1. - 9.:

1. Sidsel Christensdatter, døbt den 28.8.1735, død som lille.
2. Else Christensdatter, døbt den 22.4.1737, død s. år.
3. Else Christensdatter, 1738. (ane nr. 20 og 21, side 49)
4. Anders Christensen, døbt den 3.4.1740, bor 1775 i Elsø.
5. Jens Christensen, døbt den 4.5.1742, bor 1775 i Torp Kjærgård.
6. Sidsel Christensdatter, døbt den 9.5.1745, død før 1775.
Gift med
Poul Nielsen Hus i Elsø, bror til nr. 3's mand Villads Nielsen (Se ane nr. 18 og 19, side 47).
7. Mikkel Christensen, døbt den 9.5.1745 (tvilling til nr. 6), bor 1775 i Rakkeby.
8. Christen Christensen, døbt den 23.3.1748, død straks.
9. Maren Christensdatter, døbt 7.2.1751, død 1766.

- Ane nr. 40/ Niels Poulsen, født 1686 og død 1774.
Gift 25.7.1717 i Flade med
- ane nr. 41/ Anne Nielsdatter, døbt den 16. p. trin. 1690, datter
af Niels Villadsen og hustru, hvis navn ikke anføres,
ejheller nævnes fadderne.
(Niels Poulsen og Anne Nielsdatter er identiske med
ane nr. 36 og 37, side 70, se derfor under disse,
hvor deres børn også er nævnt).
- Ane nr. 42/ Christen Andersen, døbt den 9.3.1704 i El sø sogn og
død sst. den 26.10.1775, 71 år gammel.
Gift den 24.6.1734 i El sø kirke med
- ane nr. 43/ Mette Jensdatter Kjælde, døbt den 4.3.1708 i El sø
sogn og død sst. 1779, begravet den 2.3., 71 år gl.
(Disse to er identiske med ane nr. 38 og 39, side 71,
se derfor under disse, hvor også deres 9 børn er
nævnt).
- Ane nr. 48/ Lars Christensen Bæk høj
Gift 1721 med
- ane nr. 49/ Anne Pedersdatter, født 1689 og død 24.10.1775.
- Ane nr. 50/ Peder Bæk høj, der boede i Sundby sogn på Mors.
Gift med
- ane nr. 51/ Kirsten Andersdatter, død den 8.2.1763.

Ane nr. 52/ Jens Mikkelsen, født l... og død 1757?

Gift med

ane nr. 53/ Ane Sørensdatter

Jens Mikkelsen var fæstegårdmand i nuværende matr. nr. 9 i Erslev by og sogn (gården lå lige vest for Erslev brugsforening på hjørnet af Præstbrovej og Nørvang. Gården blev nedrevet før 1970 og der er nu bygget rækkehuse på grunden).

Gården, der dengang var lidt mindre, havde gl. nr. 15, og dens tilliggende var sat i hartkorn til 4-1-3-1. Da Jens Mikkelsen overtog fæstet af gården i tiden før 1733, ejedes gården af magister Rogert - en tid rektor ved latinskolen i Nykøbing, senere sognepræst på Thyholm et sted - der havde overtaget gården efter byfoged Rasmus Jørgensen i Nykøbing (en tid ejer af Frøslevgård), der havde købt den på aution 1716 over kronens ryttergods. Omkring midten af 1730'erne solgte mag. Rogert gården til købmand Peder Skallerup i Nykøbing, efter hvis død den omkring 1750 kom under Ullerup gods, og der forblev den til 1785, da den blev købt af Dueholms ejer.

Senest 1747 overtog Jens Mikkelsen tillige fæstet af en fjerdedel af gl. nr. 12 i Erslev (hk. 1-0-2-1), der ejedes af købmand Niels Erslev i Nykøbing. Jens Mikkelsens gård kom således ialt op på 5-2-1-2 tdr. hartkorn.

Sønnen Mikkell Jensen fæstede gården den 5.2.1757, og i hans tid voksede gårdens størrelse til 5-6-0-0 hk. der ved matrikuleringen 1844 blev nedsat til 5-3-0-2 $\frac{3}{4}$ og fik matr. nr. 9.

Jens Mikkelsen havde kvægpest i 1748.

Jens Mikkelsens herkomst og fødselsår er ganske ukendt - hans dødsår kender vi heller ikke, men 1757 oplod hans enke gården til sønnen Mikkell, og i registret til en nu forsvunden skifteprotokol for Ullerup gods ses skiftet efter ham at være holdt i sidste halvdel af 1750'erne, så det er sikkert ikke meget galt, at

sætte hans dødsår til 1757 (måske året før).

Jens Mikkelsens enke siges i sønnens fæstebrev at hedde Anne Sørensdatter, men det er et spørgsmål, om hun ikke er hans anden kone - vi kender nemlig ingen søn med navnet Søren.

Hvis hun imidlertid er hans første og eneste kone, er hun muligvis datter af Jens Mikkelsens formand som fæster af gl. nr. 15, Søren Poulsen, født c. 1670, der i 1703 afløste Peder Nielsen som fæster af gården, der da var ryttergods.

Anne Sørensdatter må være død i tiåret 1757-1767, hun fæstede 1757, da sønnen overtog gården, et hus på dennes mark, samt en ager, kaldet "Riisborg", nord for gården "Nørgård", ialt 0-0-1-0 hartkorn.
5 børn, 1 - 5:

1. Mikkel Jensen, født c. 1732 og død 1799.
Gift 1757 med
Anne Christensdatter, født 1732 og død 1788, datter af gdm. Christen Hansen i Vester Jølby, Dragstrup sogn og hustru Else Laursdatter.
Mikkel Jensen overtog som nævnt sin fødegård i Erslev.
2. Anders Jensen, kaldet Nørgård, født 1733 og død 1788.
Gift med
Kirsten Christensdatter, født c. 1745 og død 2.2.1818.
(Se mere om disse to og deres børn under ane nr. 26 og 27, side 53).
3. Niels Jensen kaldet Boll, født c. 1735.
4. Anne Jensdatter, født c. 1740.
5. Karen Jensdatter, nævnes nogle gange som fadder hos sine søskende - ellers ukendt skæbne.

Ane nr. 54/ Christen Poulsen Tonsgård, født c. 1712, uvist hvor og død i december 1782, begravet den 3.1.1783, 70 år gl.
Gift med

ane nr. 55/ N.N., født c. 1703 og død 1780, begravet den 12.11., 77 år gammel. Hendes navn er ukendt og under betegnelsen Christen Tonsgårds hustru blev hun begravet i Erslev.

Han var fæstegårdmand i nuværende matr. nr. 7 i Erslev by, der dengang var knap så stor, og som hørte dels under Ullerup og dels til købmand Peder Skallerups strøgods.

Christen Tonsgård fæstede 1741 halvdelen af gl. nr. 14 i Erslev af hk. 2-4-1-2½ under Ullerup efter en Christen Christensen og hustru, senere - 1743 - fæstede han tillige fjerdedelen af hk. 0-7-1-2 3/4 af gl. nr. 13 ligeledes efter Christen Christensen, men ejendommen ejedes af Peder Skallerup, købmand i Nykøbing, hvorfra den omkring 1750 kom under Ullerup. Omkring 1762 fik han endvidere 7 skp. hartkorn af gl. nr. 3, som da var i fæste af Josef Christensen, men på grund af dårlig drift blev gården reduceret til et husmandsbrug.

Hele Christen Tonsgårds gård af hk. 4-2-3-2 1/4 hørte under Ullerup til 1785, da den overgik til Dueholm. Den 17.4.1769 oplod han imidlertid gården til sønnen Poul Christensen Tonsgård (og i hans tid - ved udskiftningen - fik gården den for Dueholms gårde så karakteristiske størrelse 5-6-0-0, der ved matrikuleringen 1844 blev forandret til 5-5-1-1).

Christen Tonsgård var også blendt dem, der i 1748 havde kvægpest.

Som nævnt ved vi ikke hvor Christen Tonsgård er født. I fæstebrevet til ham 1741 siges hans mor at opholde sig i Peder Nielsens gård i Tøving, men her er Christen ikke født og hans mor synes ej heller død i Tøving. Det er ikke lykkedes at finde Christen Tonsgårds fødsel i nogen af de bevarede kirkebøger fra øen - han kan udmærket tænkes som sønnesøn af den Christen Poulsen Tonsgård, der i matriklen 1688 nævnes

som fæster af et boel i Tødsø sogn (gl. nr. 13), hvis hk. da bliver nedsat fra 2 tdr. til 1-1-1-1, og i denne ejendom - under Højris - nævnes han endnu omkr. 1710.

Ullerup fæsteprotokol

Fæstebreve til Christen Poulsen Tonsgård 1741 og 1743.

Rubech Humble til Nandrup og Ullerup kendes herved og tilstår at have stød og fæst, som jeg hermed stæder og fæster Christen Poulsen af Flade, tilhørendes Peder Nielsens gård i Tøving, hvor hans moder endnu bor, en mig tilhørende halvgård i Erslev, som Christen Christensen i bor og er ansat i nye matrikel ialt for 2-4-1-2½ i hartkorn. Og giver han årlig til landgilde tillige med den gamle mand Christen Christensen 4 rdl. til martiny at betales, svarer alle kongelige skatter og ellers ved husenes vedligeholdelse ialt retter sig efter Hs. Kongelige Maj.s lov og forordninger, og som Christen Christensen samme gårdspart til ham venlig opladt haver, i henseende at han derværende pige til ægte (tager).

Imidlertid omgås han den gamle Christen Christensen og hustru på allerføjeligste måde, og haver til indfæstning givet 6 rigsdaler, dermed han nyder alle gårdens tilliggender, som af arilds tid tillagt haver, og nyde tilbørlig forsvar, og er så dette fæstebrev i lige med gamle Christen Christensens og er således accorderet, og han at være sin husbonde hørig og lydig.

Testerer Nandrupgård 1.11.1741

Rubech Humble.

Dette fæstebrev efter Hs. Maj.s lov efterlever jeg

Testerer Christen Poulsen.

Underskrevne Peder Skallerup, indvåner udi Nykøbing, tilstår herved at haver stød og fæst til Christen Tonsgård i Erslev en 1/4 gård ibedem af hk. 0-7-2 3/4,

som hans formand Christen Christensen tilforn i fæste haft haver, og skal ermeldte Christen Tonsgård beholde samme 1/4 part gård i fæste hans livstid på condition, at han svarer alle kgl. skatter og udgifter af samme hartkorn, som nu er eller herefter påbydes vorder, i rette og forsvarlige tider, og betaler mig i mit hus årlig til hver martiny 2 sldr. til landgiæld, og så intet videre at svare mig i nogen måde af samme hk. Men jorden dyrker og forsvarlig bruger, siden holder sig Kgl. Maj.s. lov og forordninger efterrettelig.

Nykøbing 2.5.1743 Peder Skallerup

Ligelydende original fæstebrev er mig tilstillet, hvorefter jeg mig ialt skal rette og forholde.

Nykøbing ut supra.

NB.

Sidst gengivne fæstebrev findes også i Ullerups fæsteprotokol.

Af Christen Tonsgårds børn kendes kun:

1. Anne Christensdatter, født c. 1741 og død 17..
Gift 1762/63 med
Christen Laursen, født 1732 og død 1783, søn af gdm. Laurs Clemmensen i gården "Nørgård" i Skarum og hustru Anne Nielsdatter.
Christen Laursen var gdm. i nuv. gård "Tinghøjgård" i Tøving.
2. Kirsten Christensdatter, født c. 1745 og død 1818.
Gift senest 1768 med
Anders Jensen Nørgård, født c. 1733/34 og død 1788.
(Se mere om disse to og deres 6 børn under ane nr. 26 og 27, side 53).
3. Poul Christensen Tonsgård, født c. 1747 og død 18..
Gift 1772 med
Kirsten Sørensdatter, født c. 1749 og død 1808.
De overtog hans fødegård i Erslev, som han afstod i 1796.

Ane nr. 56/ Jens Jepsen, født 1675 og død den 5.2.1749.

Gift den 13.3.1729 med

ane nr. 57/ Kirsten Christensdatter

Ane nr. 58/ Christen Svenningsen, født 1713 og død 1753.

Gift med

ane nr. 59/ Anne Nielsdatter, født 1712 og død 1784.

Ane nr. 60/ Niels Pedersen Dam, født 1711 og død 1796.

Gift med

ane nr. 61/ N.N.

Tip³olde-
forældre

ane nr. 74/ Niels Villadsen, født c. 1662 og død den 2.4.1730 i Flade.

Gift med

ane nr. 75/ Johanne Pedersdatter, født c. 1657 og død 1718, begr. den 12.8. i Flade, 61 år, 3 mdr. 2 uger gammel. Hun nævnes ikke før sin død.

Niels Villadsen er født c. 1662 - uvist hvor - søn af den senere degn for Galtrup-Øster Jølby, Villads Nielsen og hustru Maren Jensdatter.

Niels og Johanne boede til efter 1693 i Tøving, Galtrup sogn, nævnes så 1699 i Jørsby. Fra 1700 er han fæstegårdmand i Flade under Ullerup - sammen med broderen Mads, havde han en gård af hk. 8-2-2-0 i fæste. Den 12.2.1720 oplader Niels halvdelen af sin part af hk. 4-1-1-0 til svigersønnen Josef Sørensen Bukhave - den anden halvdel beholder han selv til sin død, hvorpå svigersønnen vist også får den.

5 børn, 1. - 5.:

1. Peder Nielsen, født 1689 i Tøving, død straks.
2. Anne Nielsdatter, født 1690.
Gift den 25.7.1717 i Flade kirke med Niels Poulsen, født 1686 og død 1774.
(Se mere om disse to og deres børn under ane nr. 36 og 37, side 70).
3. Villads Nielsen, tjener 1707 på Nandrup, Flade sogn.
- 4, Maren Nielsdatter - faderen fæster 1725 et husmandssted i Flade under Nandrup gods til hende.
5. Kirsten Nielsdatter
Gift før 1720 med Josef Sørensen Bukhave, født c. 1680 og død c. 1766.
Han fæster sin svigerfar Niels Villadsens gård.

- Ane nr. 84/ Anders Lauridsen, født c. 1675 - vist ikke i Elså,
søn af Laurids N.N. og hustru Else Laursdatter, der
døde hos sønnen den 23.12. 1723, 86 år gammel.
Anders Lauridsen døde i Elså 29.5.1729, 54 år gammel.
Gift før 1704 med
- ane nr. 85/ Else Christensdatter, der er født c. 1672 - uvist hvor.
Hun døde i Elså den 23.8.1708, 36 år gammel.
4 børn, 1. - 4.:
1. Christen Andersen, født 1704 (se ane nr. 42-43 side 73)
 2. Maren Andersdatter, født den 5.7.1705 i Elså.
 3. Peder Andersen, født den 5.12.1706 i Elså sogn.
 4. Laurids Andersen, født den 1.7.1708, død 2.9. samme år.
- Ane nr. 86/ Jens Mikkelsen Kjælde, født c. 1657, vist ikke i Elså,
død i Elså den 8.4.1714, 57 år gammel.
Gift den 7.1.1687 i Elså med
- ane nr. 87/ Sidsel Christensdatter, født c. 1664, vist ikke i Elså,
død i Elså den 21.11.1721, 57 år og 6 mdr. gammel.
6 børn, 1. - 6.:
1. Christen Jensen Kjælde, født 1688.
 2. Mikkel Jensen Kjælde, født 1690.
 3. Anne Jensdatter Kjælde, født 1693.
 4. Maren Jensdatter Kjælde, født 1696, død som lille.
 5. Maren Jensdatter Kjælde, født 1704.
 6. Mette Jensdatter Kjælde, født 1708 og død 1779.
Gift den 24.6.1734 i Elså kirke med
Christen Andersen, døbt den 9.3.1704 i Elså sogn.
(Se mere om disse to og deres 9 børn under ane nr.
38 og 39, side 71).

Ane nr. 102/ Niels Jensen Overgård, født c. 1668 og død 1735,
begravet den 6 februar i El sø.

Gift med

ane nr. 103/ Else Pedersdatter, født 1662 i El sø sogn og død 1736,
begravet den 1. december i El sø.

Hendes dåb fandt sted den 16 marts 1662, Anne Poufls-
datter i Dragstrup bar hende. Faddere var: Jens Mi-
chelsen, Poufl Laurisøn, Maren Andersdatter og Maren
Lauritsdatter.

Niels Jensen Overgård er fæster af gården "Overgård"
i El sø, matr. nr. 1. af hartkorn 7-3-3-1 i 1710, hvor-
når han overtog fæstet ved jeg ikke. I 1749 nævnes
han som fæster sammen med sin søn Jens Nielsen Over-
gård og da ejes gården "Overgård" af Ullerup gods.
Hvor mange børn de har ved jeg ikke, men foruden Jens
Nielsen Overgård der overtog fæstet af "Overgård" i
El sø og hvis slægt har drevet gården helt op til i
dag (1985), har de også datteren Kirsten Andersdatter,
men hvorfor hun har fået navnet Andersdatter, ved
jeg ikke. Kirsten Andersdatter blev gift med Peder
Bæk høj, som havde en gård i Sundby på Mors.
(Se disse to under ane nr. 50 og 51, side 73).

Ane nr. 116/ Svenning Poulsen, født 1677 og død 1740.

Gift med

ane nr. 117/ Kirsten Christensdatter, født 1687 og død 1719.

Hvor mange børn Svenning og Kirsten havde ved jeg
ikke, men søn: (Christen Svenningsen har ane nr.
58 på side 79).

Tip⁴olde-
forældre

Ane nr. 148/ Villads Nielsen Degn, født c. 1633 - måske i Flade, søn af Niels N.N. og hustru Johanne Madsdatter, der døde hos sønnen i Tøving 1680, begravet 15.4., 82 år gammel

Gift c. 1660 med

ane nr. 149/ Maren Jensdatter, født c. 1632 og død hos sønnen Ole i Tøving den 17.1.1702, 70 år gammel.

De boede et eller andet sted til 1668, da han blev degn i Galtrup- og Øster Jølby sogne med bopæl i Tøving. Dette embede beholdt han til sin død i 1686, da han blev efterfulgt af sønnen Ole Villadsen, hvis søn også blev degn i sognene.

Om sognedegnene i Tøving skriver provst P. Filtenborg i sin slægtsbog om Sejer Olesen Leth og Ida Nielsdatter, bl. a.:

Godsejer Sivert Brockenhuus til Ullerup m.m. gav af godset et boel i Tøving til degnens underhold, og siden gav biskop Bornemann (1683-93) en degne og skolebolig dertil. Den første kendte sædedegn i Galtrup - Øster Jølby blev kaldet 1668 og hed Villads. Hans efternavn nævnes aldrig, men da hans broder hedder Mogens Nielsen, nævnes som fadder 1669, 1672 og 1675, men synes ikke død i Galtrup sogn, så hedder degnen sikkert Villads Nielsen. Johanne Madsdatter, Villads degns moder, blev begravet 1680 den 15.4., 82 år gl.

Villads degns broder Mogens Nielsen havde i 1670 en datter uden for ægteskab med en Maren Nielsdatter, barnet døde 3 uger gammelt. "1689, den 14.4., blev Maren Nielsdatter, den locket Qvinde af Willadtzs Degns broder begravet, 56 år gammel." Der må vel have været noget særligt ved dette tilfælde, siden præsten skriver således 19 år efter. Maren Nielsdatter stod forresten også fadder hos degnens i 1669.

Da Villads Degn i 1668 kom til Tøving som degn for Galtrup- Øster Jølby, var han en gift mand på c. 34 år. Hans kone hedder Maren Jensdatter og hun er meget

sandsynlig datter af Jens Steffensen i Tøving, der i 1669 stod fadder til sønnen Jens og døde i 1677, begravet den 12.6., 72 år gammel.

Både Villads Degn og hans kone synes altså at være af egnens folk. De synes dog ikke viede i Galtrup sogn. Han har måske før haft en stilling på Sivert Brockenhuus' gods. Hverken Villads Degn, hans søn eller sønnesøn havde studeret. Præsten skriver endnu i 1739: "Ingen, som har lidt ondt for sin bog, kan subsistere i dette ringe brød."

Man får også gennem de gamle skatteregistre indtryk af, at Villads Degn havde det småt nok.

I 1678 havde han en besætning på 1 ko og 6 får og lam. I 1682 havde han 1 ko og 2 får, men 1686 havde han ikke engang en ko, men kun 3 får, og det bemærkes i det år, at degnen var forarmet. Måske har han også været svagelig, thi samme år, 17.4.1686, blev Villads Degn begravet, 53 år gammel..

9 børn: 1. - 9.:

1. Karen Villadsdatter, født c. 1660 og død 2.12.1725 i Galtrup sogn. Var vist ugift.
2. Niels Villadsen, c. 1662 -1730.
Gift med
Johanne Pedersdatter, født c. 1657 og død 1718.
(Se mere om disse to og deres 5 børn under ane nr. 74 og 75, side 80).
3. Ole Villadsen, født c. 1667 og død 2.12.1734 i Tøving.
Gift 1694 med
Karen Sørensdatter, født c. 1669, død 7.12.1734, datter af Søren Madsen i Oustrup i Røgen sogn ved Silkeborg, og hustru Ane Sørensdatter Pind.
Ole Villadsen efterfulgte faderen som degn i Galtrup- Øster Jølby, og med sin hustru, der var af velhavende familie, kom der velstand til huse hos degnens.

5. Jens Villadsen, født den 9.7.1669 i Tøving og død 1721 sst.
Gift 1. gang 1699 i Flade med
Anne Andersdatter, død 1700, 27 år gammel.
Gift 2. gang 1700 i Galtrup kirke med
Anne Jensdatter
Han var fæstegårdmand i Flade, fra 1719 fæster af gården "Kappelgård" i Tøving.
6. Mads Villadsen, født 1672 i Tøving og død den 29.10. 1719 i Flade.
Gift 1698 i Flade kirke med
Johanne Nielsdatter, død den 6.11.1719, 55 år gammel.
Han fæstede 1698 en gård i Flade, hvoraf broderen Niels senere fik halvdelen.
7. Maren Villadsdatter, født 1675 i Tøving, død 1740 i Bjergby.
Gift 1702 med
Christen Jensen, født i Bjergby og død sst. 1735, 63 år gammel.
Han var gdm. i Bjergby sogn.
8. Anne Villadsdatter, født 1676 og død 1682.
9. Jens Villadsen, født 1680 og død 1683.

(Mere om sognedegnene i Galtrup- Øster Jølby i slægtsbogen om "Sejer Olesen Leth og Ida Nielsdatter").

J. PETERSEN

Vestergade 60 ODENSE.

"Toftegård" i Elså i 1894.
I vognen, Anders Bækhoj. Fra venstre: drengen Svenning Bonde fra Fredsø
- Christen Sørensen Smed, hans kone Else - tjenestepigen Ane Lilleris -
og Anne Marie Sørensen, 12 år.

Else Andersdatter Bækhoj
"Toftegård" i Elså, -Mors

Christen Sørensen Smed
"Toftegård" Elså, Mors.

EFTERSLÆGT.

Efterkommere efter Kristen Sørensen Smed
og hustru Else Andersdatter Bækhøj fra
"Toftegård" i El sø.

- Ane nr. 2/ Kristen Sørensen Smed, født den 24 november 1833 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn og død sst. den 20.2.1912.
Faddere ved dåben var: pige Karen Christensdatter fra Flade, Mikkel Kjelde, Mikkel Holmbo, husmand Niels Jensen og Søren Tonsgård, alle af El sø.
Gift den 16.10.1866 i Lødderup kirke med
- ane nr. 3/ Else Andersdatter Bækhøj, født den 25 juli 1839 i gården "Damgård" i Lødderup og død i El sø den 19.12. 1920. Hun var datter af Anders Pedersen Bækhøj og hustru Anne Marie Jensdatter fra Sundby på Mors, ejere af gården "Damgård" i Lødderup.
Ifølge skøde af 17 marts 1862 købte Kristen Sørensen Smed sin fødegård af sin fader Søren Poulsen på følgende vilkår:

Skjøde.

Jeg underskrevne Søren Poulsen eller Poulsen Smed af El sø by og sogn tilstår herved og vitterliggjør at have solgt og afhændet til min søn Christen Sørensen afhændende mig tilhørende ejendom nemlig

a. Den mig ifølge skjøde af 18 juli 1824 tinglæst 21 marts 1825 tilhørende gård i El sø by og sogn med underliggende jord samt et stykke umatrikuleret jord $1\frac{1}{2}$ td. beliggende på El sø Mark, som i sin matrikel er ansat således: nr. 14, 4 tdr. 2 skp. 2 album, privilegeret 1 skp. 2 album, gl. skat 41,48.

b. Det mig ifølge førnævnte skjøde tilhørende hus i El sø, som på livstid er bortlånt til Niels Jensen og hustru Sidsel Poulsdatter, som nu under matr. nr. 25 er ansat til hartkorn 3 skp. 3 fdk. $1\frac{1}{2}$ alb. med gl. skat 1 mark 95 skilling.

c. Til sin besætning, ind og udbo.

d. De mig ifølge skjøde af 22 august 1837 parsel matr. nr. 9^c El sø af hartkorn 5 skp. 2 1/4 album gl skat 6'6' til sin de imellem os akudered kjøbesum 5.000 rdl.

Og da kjøber en Christen Sørensen har fyldestgjort mig sin da akuderede kjøbesum 5.000 rdl., så skjøder og overdrager jeg ham hermed førnævnte ejendom med de samme rettigheder, byrder og forpligtelser hvor med jeg har samme ifølge førnævnte skjøde af 18 juli 1824 tinglæst 21 marts 1825 og af 22 august 1837 tinglæst 2 september 1837.

Det af sin under udstedte skjøde til Sidsel Poulsdatter på bygningen de ham til matr. nr. 25 i El sø med tilhørende smedie er kjøber en pligtig at de på ejendommen hvilende aftægtsforpligtelser til Sidsel Poulsdatter skal selvfølgelig tilstå og til overholdelse under mit navns underskrift

Elsø den 17 marts 1862

Søren Poulsen.

Der står endvidere i ovennævnte skjøde:

"Den 3 juni 1822 er lyst kontrakt hvorefter Niels Jensen, Agerø og hustru Sidsel Poulsdatter overlades et jordløst hus på livstid, samt hvorefter de skulle have aftægt så længe de levede. Det ses ikke af pantebogsekstrakt at Sidsel Poulsdatter ejer et hus som er opført på matr. nr. 25, ligesom det heller ikke ses at ejendommen er forhæftet med aftægt til hende. Aftægtskontrakt af værdi 700 rdl. som stemp let papir af Sejdevits."

Den ovennævnte Sidsel Poulsdatter, gift med Niels Jensen Skrædder, var sælgeren Søren Poulsens søster, som var svagelig og derfor blevet overladt den gamle smedebolig, matr. nr. 25, som da var lagt under "Toftegård".

Efter Sidsel Poulsdatters død i 1875, blev tingene bragt i orden jvnf. nedennævnte skøde:

Skjøde.

Vi underskrevne eneste og myndige arvinger efter husmand Niels Jensen i El sø (død 17 marts 1859) og hustru Sidsel Poulsdatter (død 11 februar 1875) nemlig:

1. Jens Nielsen, husmand i El sø, afdødes søn.
2. Kristen Sørensen Boll, husmand i El sø, som er gift med den afdødes datter Johanne Nielsdatter.
3. Laust Andersen, husmand i Lødderup, som er gift med den afdødes datter Maren Nielsdatter tilstår hermed, at vore ovennævnte forældre i levende live haver solgt til gårdejer Christen Sørensen i El sø det af afdøde ifølge skjøde af 21 januar 1826, lyst 25 februar s.a. tilhørende og på kjøberens ejendom matr, nr. 14 og 25 i El sø opførte hus samt den tilhørende kålgård, alt mod et vederlag af 200 kr. skriver to hundrede kroner.

Da kjøberen forlængst har berigtiget vederlaget, så skal det solgte hus med kálhave hermed være som overdraget til lovlige eje med de samme rettigheder og byrder hvormed de ovennævnte afdøde have vist samme og indestår for vanhjemmel. Således udstedt i El sø den 15 marts 1877.

Jens Nielsen, Christen Sørensen Boll
Laust Chr. Andersen

Til vitterlighed
Christen Jensen Niels Thorsen

Retsanmærkning frafaldes
Christen Sørensen Smed.

Kristen Sørensen Smed havde Smed-navnet efter sin oldefar Søren Pedersen, der var bysmed i El sø og havde smedeværksted og beboelse på matr. nr. 25, som senere blev lagt under "Toftegård".

Da Kristen Sørensen Smed købte sin fødegård "Toftegård" i El sø by og sogn af sin far Søren Poulsen Smed, indgik der i handelen en aftægtsforpligtelse jævnfør nedennævnte aftægtskontrakt der lyder

som følgende:

Aftægtskontrakt,
oprettet mellem gårdmand Søren Poulsen Smed og
Christen Sørensen af Elso by.

A.

Da jeg Søren Poulsen ved skøde af dags dato har afstået min gård matr. nr. 14 i Elso med underlagte ejendom til min søn Christen Sørensen, så har jeg for min og hustru Johanne Christensdatters livstid betinget mig følgende aftægt således som i efterskrevne poster hermed er bestemt:

1. Til min og hustrus beboelse indrettes i den nordre ende af det østre hus 20 alen i længde og 10 alen i vidde eller bredde en forsvarlig og god beboelseslejlighed, som i det hele indrettes og ligger efter aftægtsfolkernes ønsker. Denne beboelseslejlighed er gårdens ejer pligtig til årlig forsvarlig at holde vedlige -

Når aftægtsfolkene har flyttet i aftægtslejligheden er de berettiget til at udtage af gårdens ind og udbo hvad de fornødent til aftægtslejlighedens møblement og dens behov.

2. Sålange jeg og hustru lever er gårdens ejer pligtig til årligt at levere os:

4 tdr. rug af vægt 12 lispund pr. td.

6 tdr. byg af 10 lpd.

16 tdr. talg

3 lpd. flæsk af forkroppen med undtagelse af hovede

3 lpd. smør

2 lpd. ost

3 ol. æg

12 snese æg

8 snes røgte ål som skulle veje mindst 4 lpd.

18 potter brændevin

12 pund Obels halv røgtobak og halv skrå

3 pund humle

2 skp. salt

12 pund hør

2 tdr. kartofler
 2 fede levende gjæs af 12 pd.
 2 fede får eller beder med uld som hver skulle indeholde 8 pd.
 talg ved slagtingen om efteråret

1 lpd. tør torsk
 2 snes røgte tørflynder
 16 pd. kaffebønner
 4 pd. cikorie
 8 pd. candis sukker
 4 pd. melis
 2 pd. puddersukker
 8 lod the
 2 potter rom
 4 flasker vin

12 læs skudtør v a 60 snese de leveres af forsvarlig godhed og størrelse og frit hjemdrage og sætte i hus i rette ildbjergnings-tid.

2 får fødes om vinter og græsser med yngel om sommer, tøjrer leverer gårdens ejer frit til disse får.

4 kjørsler til hvilket sted hvorpå Morsø aftægtsfolkene måtte forlang tur retur.

1 læs strøsand

samt daglig 6 potter nymalket mælk eller tilladelse til at malke en ko daglig af gårdens køer på omgang om aftægtsfolkene hellere måtte ønske sådant.

3. Denne præstation ydes til følgende tider:

kornet, smørret, osten, æggene, brændevin, tobakker, kaffebønner, sukkeret, theen, rom og vin leveres kvartalsvis hvert års 1. januar, 1. april, 1. juli og 1. oktober, hver gang med en fjerdedel.

Talg, slagtet, saltet, humle, hør, kartofler, gjæssene, fårene eller beder leveres hvert efterår 11 november.

Ålen og de tørre torsk til hvert års Sct. Hansdag. Alle varer leveres med gode sunde og friske varer.

4. Til køkkenurter må aftægtsfolkene afbenytte 48 alen² af haven hvor de helst ønske, ligesom de er berettiget til at plukke æbler af hvilket træ de finder for godt.

5. Skulle jeg og min hustru blive svagelige eller sengeliggende er gårdens ejer pligtig til såsnart vi fordrer dette at betale lønnen til de piger som vi antager, til som plejer eller opvartning.
6. Samtlige disse aftægtspræstationer ydes ligefuldt ved den ene af aftægtsfolkene, som til den længstlevende med det fulde beløb.
7. I sygdomstilfælde er gårdens ejer pligtig til at afgive sin befordring efter doktor og læge tur retur til mig og hustru.
8. Gårdens ejer er pligtig til at overlade til mig og hustru til sin brug og afbenyttelse bagerovn og bryggekedel om de ønske sådant.
9. Til gårdens brønd og gårdynder er jeg og hustru berettiget til at have min brug og afbenyttelse.
10. Når jeg og min hustru afgår ved døden er gårdens ejer pligtig til at besørge og tilstede os hæderlig begravelse efter sognets sæd og brug mod at han som vederlag herfor ved de længstlevendes dødelige afgang beholder alt hvad vi efterlader os med undtagelse af, alt hvad vi forinden sin død har bortgivet eller truffet vidnefast bestemmelse om.

B.

Jeg Christen Sørensen erkender hermed at have indgået indværende aftægtskontrakt som jeg forpligter mig til promte at opfylde.

Til sikkerhed og opfyldelse af denne aftægtskontrakt pantsætter jeg hvad ved pant og prioritet indstifter de Sidsel Poulsdatter ved aftægtskontrakt af 22 maj 1822 betingede præstationer afhændende mig ved skjøde af dags dato tilhørende ejendom, nemlig:

- a. En gård i Elsø by med underliggende jorde samt et stykke umatrikuleret jord $1\frac{1}{2}$ td. beliggende på Elsø Mark der i det nye matr. er ansat således:
matr. nr. 14, 4 tdr. 2 skp. 2 alb. priviligeret 1 fjd. 2 alb. gl. skat 41 rdl. 48 sk.
 - b. Et hus i Elsø by som under matr. nr. 25 er ansat som 3 skp. 3 fjd. $1\frac{1}{2}$ alb. med gl. skat 1 rdl. 95 skilling.
 - c. Al sin besætning ind og udbo samt parsel matr. nr. 9^c i Elsø et stk. 5 skp. 2 $1/4$ album gl. skat 6 rdl. 66 sk.
- Den det vanglod påhvilende skyld anstår de årlige præstationer

til 125 rdl., der som 5 år udgør	625 rdl.
Aftægtsboligen istandsættes	35 "
Begravelsesomkostninger	<u>40 "</u>
	700 rdl.

Til bekræftelse under vore navnes underskrift

Elsø den 17 november 1862

Søren Poulsen

Christen Sørensen

Til sikkerhed Jens Nielsen

Christen Sørensen Boll.

Efter aftægtsfolkene Søren Poulsen og hustru's død blev aftægtskontrakten udslettet af pantebogen den 8 juli 1880.

Christen Sørensen Smed byggede hele gården "Toftegård" op i årene 1875-76 og det må have været en kraftanstrengelse og det ser ud til - efter de gamle papirer at dømme - at han ret hurtigt har betalt de mange lån han da gjorde - tilbage, men det var jo også en tid, hvor der var stærk fremgang for landbruget. Mejerierne var kommet igang og der blev flere køer og større besætninger.

Det var almindeligt på den tid, at gårdene havde vogterdreng (hyrdedreng) og det var hovedsageligt fra småmandshjemmene disse vogterdreng kom. Lønnen i kontanter var lille, men de fik kost og logi og et par træsko indgik også i lønnen. I småmandshjemmene var der som regel mange munde at mætte, så børnene måtte tidligt ud at tjene. På gårdene hvor der fandtes sønner, måtte disse de fleste steder vogte kvæget, de havde godt af at bestille noget - "gøre lignen for æ fæd" - og meget tit var det også økonomisk nødvendigt.

Vi har en skildring af folkemindesamleren og museumsleder H.P.Hansen, der var født i Elsø på matr. nr. 13^a, da han som vogterdreng i 14-15 års alderen i 1874 tjente hos Christen Sørensen i "Toftegård" i Elsø og han fortæller om en dags -arbejde:

"Besætningen der skulle passes, var på fire heste, 10 stude, 8 køer, 10 kalve, 27 får og 1 vædder. Marken lå to steder, hjemme omkring gården og så i vangen syd for vejen. Først jeg kom der, gik fårene løse i vangen og jeg skulle jo så vogte dem. Når et får fødte et lam, skulle jeg få får og lam hjem i fårestien.

Den 1. maj kom kreaturerne i tøj på græsmarken. Jeg fik en god og venlig omgang, men jeg skal love for, der manglede intet at bestille. Man husker dog først bagefter alle genvordigheder som en vogterdreng må gennemgå når han vil passe sin gerning, hvad jeg tør rose mig selv af, jeg gjorde. Om natten lå jeg i karlekammeret i østerhuset hos karlen. Hver af os gik i seng medtagende en stok, da rotterne sommetider forstyrrede vor nattesøvn. Klokkeren 4 om morgenen kaldte karlen på mig, jeg kom af fjerene, fik fat i køllen og ud i vangen for at flytte studene og fårene og få alle 4 heste redet hjem til vanding og tøjret i gården for at have dem ved hånden. Imidlertid havde pigen fået malket, og så måtte jeg jo have kørerne ud derhjemme ved gården. Kalvene og vædderen skulle også flyttes. Så fik jeg davre, atter med køllen på nakken ud i vangen for at flytte studene, hjem igen at flytte kørerne og kalvene. Dernæst spiste jeg så min formiddagsmellemmad, flyttede atter kørerne og kalvene, dernæst ud i vangen at flytte fårene og få studene hjem i hus. Derefter skulle køer og kalve ind, da de ellers kom af sig selv i varmen og det var ikke rart. Til middag malkede pigen atter kørerne og jeg fik muget ud af stalden. Det blev middag og når vi havde spist kunne jeg atter flytte hestene, som da stod ved gården. Derefter skulle jeg flytte fårene i vangen, de blev flyttet 4 gange daglig, og var det ret varmt, fik hver får vand af en spand. Vandet hentede jeg i en brønd i vangens nordside. Tiden gik så, manden og karlen havde fået deres middagssøvn og var det nu ikke for varmt i luften, kunne jeg atter begynde at få kreaturerne ud, først køer, så kalve, spise mellemmad, så i vangen og flytte stude. Dernæst skulle kørerne ind, så pigen kunne få dem malkede. Kalvene blev så vandede og satte til natten, ligeledes hestene, som jeg skulle ride ud i vangen, satte dem der og flyttede fårene, vandede studene ved et trug ved brønden, satte dem til natten og jeg kunne så gå hjem til gården og få min nadver og gå i seng. Der var, som Christen Smed havde sagt mig, nok at bestille, men jeg var jo stor og stærk og blev den sommer 15 år."

Christen Sørensen Smed købte den 10 december 1891 gården "Agerdal", matr. nr. 12^b i Elsø by, hartkorn 1 td. 3 skp. 1 fjk. 1 3/4 album. Købesummen var 10.000 kr., hvoraf de 1.000 kr. er for den medfølgende besætning. Han købte gården af Kristen Jensen

H. F. Sørensen
Søren Sørensen, "Toftegård" og
"Agerdal" i Elsø på Mors.

Smed, der var bysmed i Erslev, men havde haft gården siden juli 1878. Kristen Jensen havde en datter, Jensine Marie, der var enke efter Laurits Overgård, gdm. i El sø og søn fra "Overgård". Jensine Marie blev gift med enkemand Jens Kr. Kjeldgård i gården "Kjeldgård" i El sø.

Christen Sørensen Smed solgte i 1899 gården "Agerdal" til sin søn Anders Bæk høj Sørensen, og den 2. august 1902 solgte han gården "Toftegård" til sin ældste søn Søren Sørensen Smed.

Ifølge mageskifteskøde af 3. januar 1918 byttede de to brødre, Søren Sørensen Smed, som var ugift og Anders Bæk høj Sørensen, gårde, således, at Anders overtog fødegården "Toftegård", og Søren, den langt mindre gård "Agerdal", men mere om dette mageskifte under afsnittet om Anders Bæk høj Sørensen.

Kristen Sørensen Smed og Else Andersdatter Bæk høj havde 8 børn, hvoraf dog kun 3 blev voksne, nemlig: E. 1. Søren Sørensen Smed, E. 2. Anders Bæk høj Sørensen og E. 7. Anne Marie Sørensen. 8 børn, E.1. - E. 8.:

E. 1. Søren Sørensen Smed, født den 2.9.1867 i gården "Toftegård" matr. nr. 14 i El sø by og sogn og død i gården "Agerdal" i El sø by og sogn i 1925.

Faddere ved Søren's dåb var: Maren Sørensen, Chr. Mark Kjærgård, Mikkel Chr. Kjeldgård og Mikkel Jensen Kjelde.

Søren gik i skole i El sø, i den dengang forholdsvis nye skole, der var bygget i 1856. Læreren dengang var Kristen Nielsen, hvis far var Niels Jepsen, der da boede her i El sø på matr. 12^b "Agerdal" (Se mere om lærer Kristen Nielsen og hans for- og efterslægt under forslægt, B.1. side 58).

I vinteren 1884-85 var Søren på Jebjerg Ungdomsskole, vi har skolebøger fra den tid. Søren var soldat i Viborg i 1889, og i 1902 fik han skøde på sin fødegård "Toftegård" i El sø.

Skøde.

Underskrevne gårdejer Christen Sørensen Smed i El sø skøder og overdrager herved til min søn Søren Sørensen

den mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom i
 Elsø by og sogn G1 skat
 matr. nr. 9^c af hk. 0 td. 0 skp. 1 fjk. 1 3/4 alb. 1,04 kr.
 " " 14 " " 4 " 2 " 2 " 1 " 83,00 "
 " " 25^a " " 0 " 3 " 2 " 1/2 " 3,63 "

med påstående bygninger, avl og afgrøde, besætning, avlsredskaber, ind og udbo med undtagelse af 2 køer og det fornødne indbo, som jeg er berettiget til at udtage, når jeg eller hustru flytter ind i det mig tilhørende hus, matr. nr. 20 i Elsø, for et vederlag af 34.000 kr., skriver fire og tredive tusinde kroner, hvoraf de 7.000 kr. regnes som vederlag for besætningen og endvidere på følgende betingelser:

Køberen og efterfølgende ejere af den solgte ejendom er forpligtet til sålænge jeg og hustru Else Andersdatter Bækhøj eller en af os lever og bebor nævnte sted matr. nr. 20 i Elsø, på anfordring at udføre alt markarbejde af enhver slags til stedets drift og således som jeg eller hustru, om hun overlever mig, ønsker det, og til at hjemkøre vor ildebrændsel og til i sygdomstilfælde at hente læge til os..

2.

Ligeledes er køberen og efterfølgende ejere forpligtede til i sygdoms og alderdomstilfælde at yde os den fornødne pleje og pasning og at holde en pige til os, når vi af den grund måtte ønske det, men som vi imidlertid selv skal give kosten.

For ovennævnte mig og hustru tilkommende præstationer anslåes til en værdi af 200 kr. der 5 gange taget udgør 1.000 kr. forbeholdes oprykkende panteret i den solgte ejendom næstefter en gæld til Kreditforeningen i Viborg ifølge obligation af 15 læst 18 december 1897, oprindelig stor 22.000 kr. og 6.000 kr. i hvilken henseende nærværende dokument tillige bedes tinglæst som pantebrev.

Da køberen nu har berigtiget købesummen, dels derved, at han overtager og tilsværer kreditforeningsgælden til rest 21.575 kr. 12 øre og ved sin underskrift har meddelt den betingede panteret og iøvrigt har fyldesgjort mig,

så skal den solgte ejendom herefter tilhøre ham med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg selv har ejet samme og indestår jeg for vanhjemmel.

Den afbetalte del af kreditforeningsgælden og andelen i reservefonden kommer alene køberen tilgode.

Retsanmærkning frafaldes ved tinglæsningen om, at ifølge skøde, læst 2.9.1837 til Søren Poulsen skal matr. nr. 9^c være forenet med hans øvrige ejendom.

At ifølge matrikullen er i fjk. 2 alb. hartkorn af matr. nr. 14 privilegeret, at at sælgeren og tidligere ejere mangler tinglæst hjemmel til ovennævnte 1 fjk. 2 alb. privilegeret hartkorn og til 1 fjk. 2 alb. hartkorn af matr. nr. 25, hvorimod der findes hjemmel til et stykke umatrikuleret jord 1½ td. havresæd, men om dette stykke jord udgør det manglende hartkorn kan ikke ses.

At der er mangel på tidligere ejeres hjemmel på matr. nr. 25.

Udstedt i Nykøbing den 2 august 1902

Christen Sørensen Smed

Søren Sørensen

Til vitterlighed

Jac. Sørensen Chr. Bigum.

Det hus, matr. nr. 20 i El sø, som Christen Sørensen Smed og hustru Else Andersdatter Bæk høj flytter i, efter at have solgt "Toftegård" til Sønnen Søren, som ovenfor nævnt, har Christen Sørensen Smed købt i jan. 1898 af konsul A.H.Schade i Nykøbing for 4.000 kr., hvoraf de 200 kr. regnes som vederlag for løsøret. Der var en pantegæld på 2500 kr. og resten, 1500 kr. blev betalt kontant.

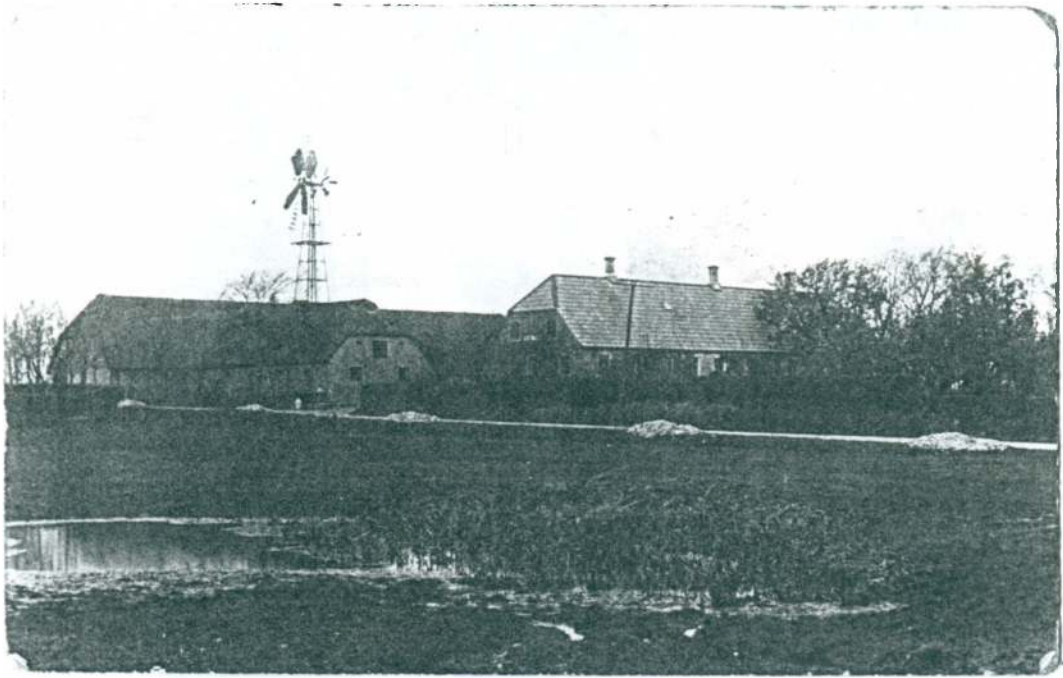
Søren var et sjældent godt og klogt menneske. Han fik med mange ting at gøre, han blev sognerådsformand for Lødderup- El sø kommune og det hverv bestred han i flere år.

Søren og hans bror Anders byttede gårde i 1918, således, at Søren flyttede om i gården "Agerdal" og Anders

overtog fødegården "Toftegård", men mere om dette mageskifte i afsnittet om Anders Bækhøj Sørensen.

Søren boede først i det gamle stuehus på "Agerdal", det stuehus der stadig ligger langs Elsøvej (1985) og her boede han til 1922 da han byggede nyt stuehus, det nuværende, der ligger øst for det gamle og med gavlen til Elsøvej.

Søren forblev ungkarl hele sit liv og han døde i 1925 i "Agerdal". Efter hans død arvede søsteren Anne Marie Sørensen og hendes mand Jens Peter Jensen gården "Agerdal".

"Toftegård" i El sø 1930

Anders og Else Marie Bæk hø j soler sig ved "Toftegård"

"Toftegård" høsten 1935

Fra venstre: Ellen - Kristen - Harald - Peter - Else, alle Bækhøj.

Fra Else Marie og Anders Bækhøj Sørensens sølvbryllup 12.5.1924.
Øverste række fra venstre: Kristen, Agnes og Peter. Midt. række:
Else, Harald, Henry og Kirstine. Forrest: Else Marie, Ellen og
Anders Bækhøj Sørensen.

E. 2. Anders Bækhoj Sørensen, født den 13.5.1869 i "Toftegård" i El sø by og sogn og død på sin 76 års fødselsdag den 13 maj 1945.

Gift den 12 maj 1899 med

Else Marie Lausen Jensen, født den 15.4.1872 i Tødsø sogn, og død pludseligt den 19 februar 1955 i El sø. Hun var datter af Niels Peter Lausen Jensen og hustru Else Kirstine Gade, datter af den bekendte Chr. Gade fra Vodstrup, Tødsø sogn, der er malt i nationaldragt.

Anders Bækhoj Sørensen gik i skole ved lærer Kristen Nielsen. Han var seks år da hans forældre byggede nyt stuehus og året efter stald og lade på "Toftegård".

Han kom på Galtrup Højskole og var derefter indkaldt som soldat i Viborg i 1891.

Else Marie var sypige en tid, så hun kom jo rundt mange steder, efter den tids skik og brug, medbringende sin symaskine.

I 1891 havde Christen Sørensen Smed købt ejendommen "Agerdal", matr. nr. 12^b 10ⁱ for 9.000 kr., hvoraf de 1.000 kr. er for medfølgende besætning. I 1899 solgte han igen gården "Agerdal" til sin søn Anders Bækhoj Sørensen, som det fremgår af:

Vedhæftede skøde af 7 august 1899 fra gdm. Christen Sørensen Smed i El sø til Anders Bækhoj Sørensen på matr. nr. 12^b 10ⁱ i El sø for kjøbesummen 18.000 kr., hvoraf 5.000 kr. for løsøre er mig dags dato forelagt og begjært belagt med dette stk. stempelpapir tarif kr. 38 til taxt 80 kr. med påklæbete mærker til taxt 7 kr. 65 øre.

Morsø Herredskontor den 12 august 1899.

Skøde.

Underskrevne gårdejer Christen Sørensen Smed i El sø skjøder og overdrager herved til min søn Anders Bækhoj Sørensen den mig ifølge tinglæst adkomst tilhørende ejendom i El sø by og sogn, matr. nr. 12^b af hartkorn 1 td. 3 skp. 1 fjk. 1 3/4 alb., matr. nr. 10ⁱ af hartkorn 3 skp. 3 fjk. og en parsel af matr. nr. 9^c der ved landbrugsministeriets udstykningstilladelse af 23 oktober 1897 er ansat for hartkorn under matr. nr. 9ⁱ 4 skp. 3 fjk. 1/2 alb. med årligt vederlag for præstekorntidenden 4 skp.

3 3/4 fjk. byg, for kongekorntidenden 5 skp. 2 fjk. byg. Smårædsel til præsten 1/2 fjk. byg og til læreren 3/4 fjk. byg, med de på ejendommen nævnte bygninger, avl og afgrøder, besætning, avlsredskaber og inventar for den mellem os acorderede købesum 18.000 kr., skriver atten tusinde kroner, hvoraf de 5.000 kr. regnes som vederlag for løsøret.

Da køberen nu har afgjort købesummen derved, at han overtager og tilsværer den på ejendommen hvilende pantegæld til kreditforeningen i Viborg, oprindelig stor 10.000 kr., i hvilket henseende han selv ordner det fornødne med bestyrelsen uden udgift for mig, da han iøvrigt har fyldesgjort mig for købesummen, så skal den solgte ejendom herefter tilhøre ham med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har ejet den og indestår jeg for vanhjemmel.

Den skete afbetaling på kreditforeningsgjælden og andelen i reservefonden kommer alene køberen tilgode.

Retsanmærkning frafalder ved tinglæsningen om bevilning af 5 april, læst 28 juni 1859 til nedlæggelse af gården matr. nr. 10^a, herunder nr. 10ⁱ på forskellige betingelser, at ifølge udstykningstilladelse af 23 oktober 1897 skal matr. nr. 9ⁱ være forenet med matr. nr. 12^b og 10ⁱ.

Udstedt i Nykøbing den 7 august 1899

Christen Sørensen Smed

Til vitterlighed

Chr. Bigum Jac. Sørensen.

Medens Anders Bækhøj Sørensen var på "Agerdal" fik han lagt nyt stentag på begge fløje, og det fortælles, at stenpikningen på hele gårdspladsen er lavet af ham, det er fint lavet og har været et meget stort arbejde. I disse år gik Anders altid med sin halvlange pibe, og så når han fodrede dyrene.

Her på gården "Agerdal" blev alle deres 8 børn født, den første i år 1900 og den sidste i 1914.

Da nu børnene begyndte at blive voksne, besluttede de

to brødre, Søren, der var ugift og ejede fødegården "Toftegård", og Anders, der ejede gården "Agerdal", at de ville bytte gårde og det skete i 1918, som det fremgår af følgende:

Mageskifteskøde.

Underskrevne gårdmand Anders Bækhoj Sørensen i Elso tilstår herved at have solgt og mageskiftet til gårdmand Søren Sørensen, sammesteds, den mig ifølge skøde læst 19 august 1899 og skøde læst 25 juli 1914 tilhørende ejendom i Elso by og sogn, nemlig:

matr. nr.	12 ^b	af	hk.	1	td.	3	skp.	1	fjk.	1	3/4	alb.
"	"	10 ⁱ	"	"	0	"	3	"	3	"	0	"
"	"	9 ⁱ	"	"	0	"	4	"	3	"	1/2	"
"	"	20 ^a	"	"	0	"	4	"	0	"	1/2	"

med påstående bygninger, mur- og sømfast tilbehør - herunder kakkelovne, komfur og grubekedel - gødning, avl - herunder også aftærsket korn - afgrøde og al udvendig besætning, altså levende besætning, avlsredskaber og inventarium, andel i mejeriet, indskud i brandkassen f.s.v. angår kl. 2-3 og 4, hvilken ejendom ved mageskiftet er sat til værdi af 42.000 kr. alt imod at han overdrager mig sin ejendom matr. nr. 14 m. fl. sammesteds af værdi 80.000 kr.

Da Søren Sørensen nu har meddelt mig skøde på matr. nr. 14 m. fl. og da byttenedslaget er afgjort, bl. a. ved at han overtager og fra 11 f.m. forrenter den på den til ham solgte ejendom hvilende gæld til kreditforeningen i Viborg, nemlig: 10.000 kr. ifølge obligation læst 2. maj 1903 og 2200 kr. ifølge obligation læst 28 maj 1904, med hensyn til hvilken gæld køberen indtræder i mine rettigheder og pligter overfor foreningen, således at de på lånene betalte afdrag og lånenes andele i foreningens reservefond alene kommer ham tilgode, så tilskøder og endelig overdrager jeg hermed køberen den solgte ejendom til lovligt eje med samme rettigheder og byrder, hvormed den har tilhørt mig, i hvilken henseende særlig bemærkes, at der den 28 juni 1859 er læst bevilling til nedlæggelse

af gården matr. nr. 10^a - herunder matr. nr. 10ⁱ - på de i bevillingen anførte vilkår.

For vanhjemmel indeståes.

Ejendommene ombyttes med det samme.

Skatter og afgifter, der angår tiden fra 1 april 1918 svarer hver af os af den tilbyttede ejendom, dog at hver af os betaler første gang kgl. skat på Amtsstuen af den nye ejendom for første halvår 1918-19.

Omkostningerne ved dette skødes udstedelse, stempling og tinglæsning betaler køber og sælger med halvdelen hver.

Jeg, Søren Sørensen, modtager herved skødet i Nykøbing Mors den 3 januar 1918.

Søren Sørensen

Anders Bækhøj Sørensen.

Til vitterlighed

V. Bang

Poulsen.

Matrikel nr. 20, som Anders' far, Christen Sørensen Smed, købte i 1898 af konsul Schade i Nykøbing, blev sandsynligvis købt til "Agerdal" i 1914 af Anders, så da gården i 1918 overtoges af Søren, var den på 28 tdr. sæde.

Nu havde Anders overtaget sin fødegård "Toftegård" og da den var meget større end "Agerdal" blev der nok at lave til alle børnene, som skiftevis kom ud at tjene efterhånden som de blev voksne.

Anders Bækhøj Sørensen døde efter nogen tids sygdom på sin 76 års fødselsdag den 13 maj 1945 og Else Marie døde pludseligt den 19 februar 1955, knap 83 år gammel. 8 børn, F.1. - F.8.:

- F. 1. Kirstine Bækhøj Sørensen, født den 19 februar 1900 i gården "Agerdal" i Elssø by og sogn og død i maj 1984 på De Gamles Hjem, Emilievej 2, Nykøbing Mors.
Gift den 31 marts 1925 med
Johannes Kjærgård, født den 12 august 1895 i gården "Kjærgård" i Elssø og død i Frøslev i januar 1979.

De er begge opvokset i Elssø og gået i skole der

Kirstine Bækhoj

Johannes Kjærgård

Kirstine og Johannes Kjærgård med familie ved guld-
brylluppet i 1975.
Fra venstre: Vagn - Inger - Else Marie - Kirstine -
Hans Chr. - Johannes Kjærgård - (?) - Ruth.

Else Marie - Inger - Vagn - Hans Chr.

Ruth Kjærgård

medens de begge er konfirmerede i Nykøbing kirke, som El sø sogn hørte ind under på det tidspunkt. De er vi ede i El sø kirke og deres børn døbte der og nu ligger Kirstine og Johannes Kjærgård begravet på El sø kirkegård.

Forinden giftermålet havde de begge haft forskellige pladser på Mors, ligesom Kirstine også havde været hos en moster på Randersegnen og desuden på Vestbirk Højskole. Johannes Kjærgård har været på Galtrup Højskole og været soldat på Sjælland i 1½ år under første verdenskrig 1914-18.

Ved giftermålet købte de en ejendom i El sø, matr. nr. 8^c og 11^c, hvor de boede de første 25 år af deres ægteskab og hvor deres 2 børn, tvillingerne, en dreng og en pige, blev født den 30 april 1926.

Fra el sø flyttede de til Frøslev, hvor de fik en mindre ejendom og her boede de i 29 år indtil Johannes Kjærgård pludselig døde i januar 1979, 83 år gammel.

Kirstine flyttede så til Nykøbing til datteren Ruth, som var ugift og arbejdede som sygehjælper på De gamles Hjem i Nykøbing.

Efter at ha ve boet et halvt års tid hos datteren, kom Kirstine på De Gamles Hjem og her døde hun i maj 1984, 84 år gammel.

2 børn, G.1. - G.2.:

G. 1. Ruth Bæk høj Kjærgård, født den 30 sept. 1926 i El sø.

Hun blev konfirmeret i El sø kirke og var i de første år herefter hjemme og hjalp forældrene på ejendommen.

Efter nogle år derhjemme kom hun ud og fik plads forskellige steder i Danmark, Norge og Findland samt England. Desuden har hun været på Rønshoved Højskole og Klejsgårds Husholdningsskole inden hun fik uddannelse som sygehjælper på Fyr siurgisk Hospital i Hald Ege ved Viborg og her arbejdede hun i nogle år inden hun flyttede til Mors og fik arbejde på De Gamles Hjem i Nykøbing. Hun købte hus i Munkegade 34, hvor hun stadig bor.

G. 2. Vagn Kjærgård, født den 30 september 1926 i El sø (tvillingbror til Ruth, G.1.).

Gift den 7 juni 1952 med

Inger Marie Andersen, født den 14 juli 1932, som datter af gårdejer Hans Chr. Andersen og hustru, "Skovly" i Farre ved Give.

Vagn gik i skole i El sø og blev konfirmeret i El sø kirke, hvorefter han var hjemme et års tid. Fra november 1942 til april 1943 var han elev på Galtrup Efterskole og herfra kom han i lære i Tøving Brugsforening og var her til 1. april 1945, da han kom til Sillerslev Brugsforening, hvor han var 1. år. Derefter kommis i Lyng-Uggeløse Brugsforening i Nordsjælland til 1. april 1948, da han blev soldat ved søværnet i København. Hjemsendt fra militærtjeneste den 15 december s.a. og fra 1. januar 1949 kommis i Erritsø Brugsforening ved Fredericia til 1. februar 1950. Herefter i 9 måneder elev på Andelsskolen ved Middelfart. Derefter kommis i henholdsvis Vejen og Erritsø brugsforeninger, indtil han den 1. maj 1952 blev uddeler i Bjært Strand Brugsforening ved Kolding og her var han til den 30 december 1961, da han blev uddeler i Gangsted Brugsforening ved Horsens, hvor han er endnu.

Sin kone Inger traf han i Erritsø, hvor hun først var i huset på en gård og siden kom i huset i samme brugsforening, som Vagn var ansat i.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Hans Christian Kjærgård, født den 19 marts 1953 hjemme hos moderens forældre og døbt i Sdr. Bjært kirke.

Papirløst ægteskab med

Liselotte Christensen

Hans Christian begyndte skolegangen i Sdr. Bjært skole, siden i Gangsted skole for at afslutte med eksamen fra Hovegård Realskole i 1970. Herefter var han 9 måneder på Horne Ungdomshøjskole ved Hirtshals. Derefter har han fået en uddannelse som elektrotekniker hos Kirks Telefonfabrikker i Horsens. Han har, sideløbende hermed, læst til teknonom og er i dag ansat som værkfører på

Kirks Telefonfabrikker i Horsens. Han og Liselotte har hus i Horsens, hvor hun er sygehjælper på Horsens Sygehus.

Hvis alt går vel sørger de for endnu en gren på stamtræet engang i foråret 1985.

- H. 2. Else Marie Kjærgård, født den 28 maj 1960 i hjemmet i Bjært Strand Brugsforening og døbt i Sdr. Bjært kirke.

Hun begyndte skolegangen i Gangsted skole og sluttede med 10 klasse i Hovedgård Skole i 1977. Herefter var hun på Silkeborg Husholdningsskole i 5 måneder. Derefter har hun arbejdet i huset et års tid, siden som sygehjælper på et plejehjem et par år. Hun har søgt optagelse på Sygehjælpereskolen i Vejle. Da der er flere års ventetid på optagelse har hun benyttet tiden til at se sig om i verden. Hun var først halvandet år på Sømandshjemmet i Grimsby i England, hvorefter hun rejste til U.S.A. den 1. maj 1983 og der er hun endnu, marts 1985.

- F. 2. Else Bækhoj Sørensen, født den 24 april 1901 i gården "Agerdal" i El sø og død den 9 oktober 1980, 79 år gammel.

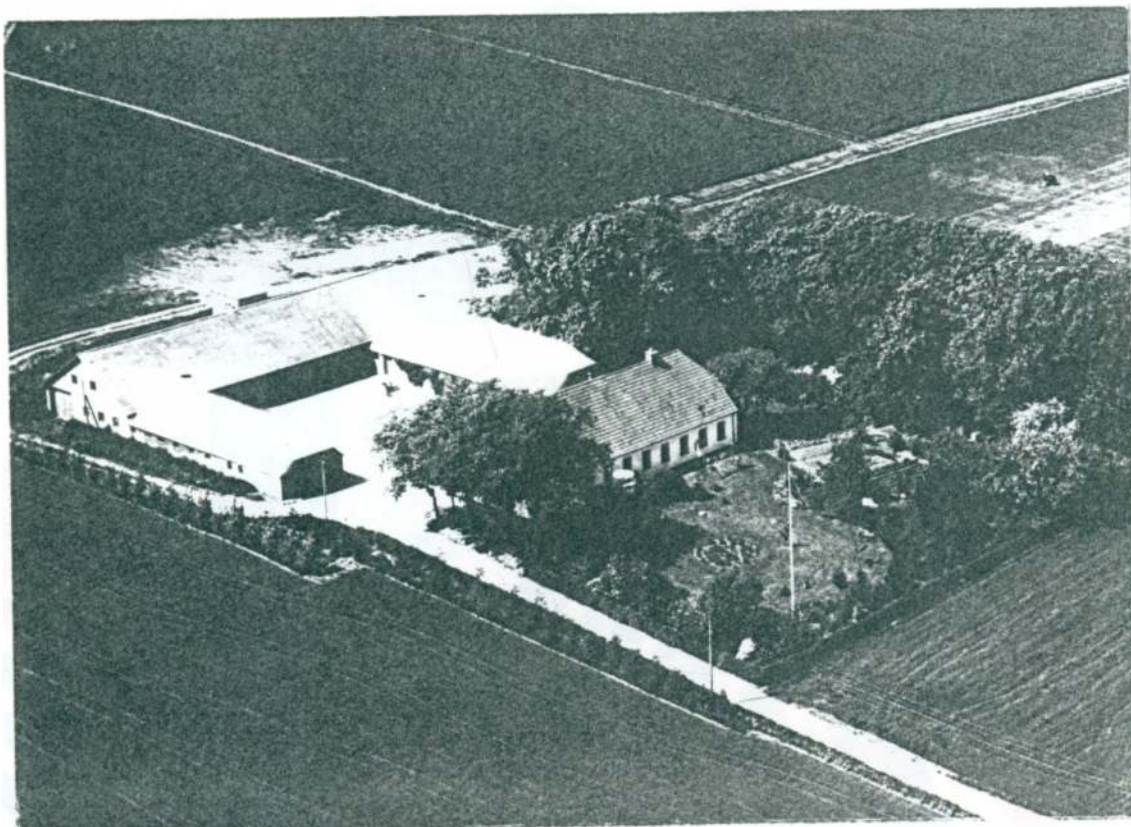
Efter konfirmationen, som foregik i Nykøbing kirke, var hun ude at tjene som ung pige i huset og det var på gården "Solbakken" i Nykøbing (nu Ringvejen 57), og daværende ejer var Ingvar Spanggård. Hun tjente senere hos højskolelærer Steensgård i Galtrup og på Assentoft Mejeri ved Randers. I 1922 var hun elev på Vestbirk Højskole om sommeren, ellers var hun mest hjemme på gården i El sø, hvor hun arbejdede meget, både ude og inde.

Else var meget dygtig, også til håndarbejde, sy, brodere og deslige. I 1918 tjente hun hos sin faster Marie og Jens Peter Jensen.

Else blev meget svagelig de sidste år af sit liv og måtte sidde i kørestol. Hun døde, som ovenfor nævnt, den 9 oktober 1980, 79 år gammel og hun ligger begravet i familiegravstedet på El sø kirkegård.

Anna og Peter Bækhøj.

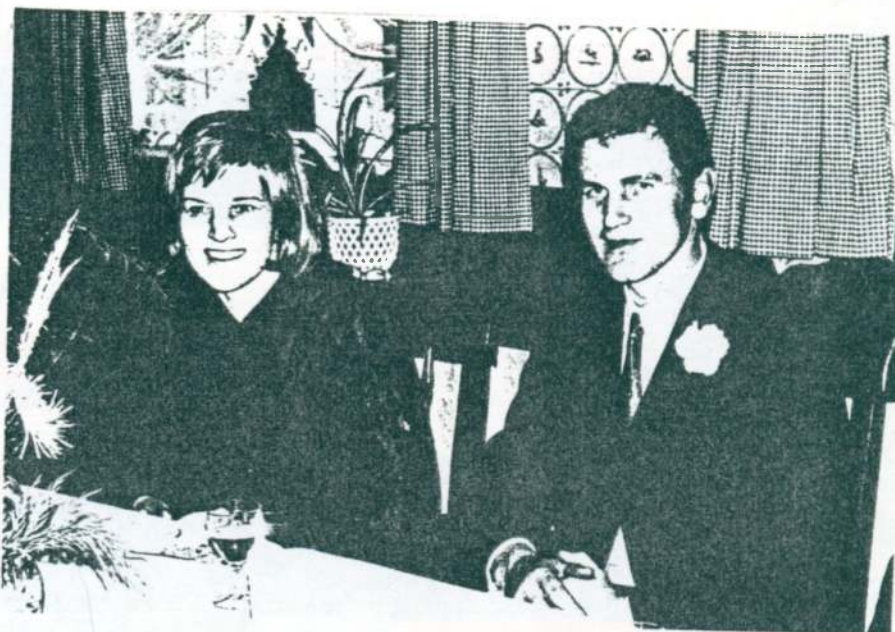

"Enggård" i Fredsø.

Anna og Peter Bæk-
høj med børn, svi-
gerbørn og børne-
børn. Øverst fra
venstre: Claus
Christensen - An-
ders Bæk-
høj - Pe-
tra Erdmann - Lise
Bæk-
høj - Ole Bæk-
høj - Søren Bæk-
høj.

2. række: Inga Bæk-
høj - Anna Bæk-
høj -
Peter Bæk-
høj med
Niels Peter - og
Ruth Olesen.

3. række: Mikkel - Laust og Sara.

Petra Erdmann og Anders Bæk-
høj.

Inga Bæk-
høj og Claus Christensen og deres søn

Mikkel.

- F. 3. Kristen Bækhoj Sørensen, født den 12.9.1902 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn og død den 7 september 1981 på Nykøbing Sygehus.

Kristen var kaldt op efter sin bedstefar og han arbejdede mest hjemme på gården. I vinteren 1924-25 var han på Vestbirk Højskole, tjente på gården "Vester Ulsted" mellem Hurup og Vestervig i Thy i et år, var vinteren 1929-30 på Asmildkloster Landbrugsskole, hvor han fik uddannelse som kontrolassistent, var derefter ansat som kontrolassistent i Dragstrup- Vester Jølby og Thorup kontrolforening i et år.

Kristen var meget fingernem og snild, kunne næsten lave alting selv, en dygtig husflidsmand.

Han var en tid i menighedsrådet i El sø og også en periode i sognerådet i Lødderup- El sø kommune. Under krigen 1940-45 var han frihedskæmper, men hans mandomsgerning faldt på "Toftegård" i El sø og da var han en overgang i bestyrelsen for Lødderup Mejeri.

Kristen døjede med en nyrelidelse de sidste år af sit liv, hvilket også blev hans død. Han blev begravet på El sø kirkegård på sin 79 års fødselsdag.

- F. 4. Niels Peter Bækhoj Sørensen, født den 23 april 1905 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn.

Gift den 6 august 1935 med

Anna Kirstine Søndergård, født den 22 august 1908.

Jeg er, som nævnt, født på "Agerdal" i El sø og min skolegang var i El sø gamle skole, hvor jeg fik den lærdom, som jeg skulle bruge i livet, men det blev nu ikke det helt store med kundskaberne, men det var ikke lærerens skyld, jeg var led og ked af den skolegang, så det var en lettelse for mig hver gang timen var forbi. Jeg har siden tænkt, havde man da bare lært noget mere.

I 1916, da jeg var 11 år, kom jeg ud at tjene som hjorddreng hos min farbror Søren Smed på nabogården "Toftegård", hvor jeg var i to somre, den første sommer til

50 kr. og den næste til 60 kr. i løn.

"Toftegård" blev ellers mit fremtidige hjem, da min far og farbror Søren byttede gårde i 1918, så det meste af min ungdom faldt jo der, hvor der var arbejde nok, både til min store bro Kristen og jeg.

Vinteren 1926-27 var jeg på Ollerup Folkehøjskole og her hed forstanderen Lars Bækhøj, der var fra Mors. Derefter var jeg igen hjemme som karl et års tid, men havde så derefter plads på en gård ved Vejle og gården hed "Vangsbjerg" pr. Storevelling, men det var ingen god plads, manden var altid sur, jeg har aldrig set ham smile. Jeg vil lige tilføje, at da jeg rejste derned - stationen var Børkop - hvor der skulle være vogn efter mig, spurgte jeg den første karl som holdt i rækken, om der var vogn fra "Vangsbjerg"? endnu ikke, sagde han, og spurgte om jeg havde fået plads der, jeg spurgte om han kendte pladsen? ja-ha, svarede han, jeg tror nok han har haft en karl et halvt år. Det var jo ikke det svar jeg havde regnet med. Derfra kom jeg til Koldingegnen på en gård i Ferup. Det var nogle helt andre mennesker, og dem har jeg haft forbindelse med helt ind til de sidste år. Senere havde jeg plads på en gård i Vejerslev på Mors hos Marie og Niels Østergård, det var også en god plads.

Men så kom tiden jo, hvor man begyndte at interessere sig for piger. Når vi var til bal i forsamlingshuset, var det jo skik at pigerne havde ordet en times tid, og så måtte man jo pænt vente til man blev budt op af dem man havde danset med, det var det man kaldte pligtdans. Så en aften skete det, at jeg blev budt op to gange af samme pige, så jeg tænkte, her må vist stikke noget under.

Det blev så til min Anna og vi blev gift den 6 august 1935. Hendes mor var fra gården "Markmølle" i Lødderup og hendes far var af den udbredte Søndergård-slægt fra Sejerslev.

Fra 1. april 1935 overtog jeg Fredsø Fattiggård, som kommunen solgte da der blev bygget alderdomshjem i Fredsø. Købesummen var 40.500 kr., men uden besætning og redskaber. Som tiden gik blev familien større, det blev til 3 børn, Søren, Inga og Anders.

I 1971 overtog Anders gården og vi to gamle byggede hus på Griffelvej nr. 7 i Fredsø, hvor vi stadig nyder pensionisttilværelsen.

3 børn, G.1. - G.3.:

G. 1. Søren Bækhøj Sørensen, født den 9 november 1936 i Fredsø, Lødderup sogn.

Gift den 9 april 1966 med

Ruth Inga Holmegård Olesen, født den 18 oktober 1939, datter af gdr. Søren Olesen, Lille Arden.

Som ovenfor nævnt fødtes jeg i Fredsø den 9 november 1936 og blev dermed Anna og Peter Bækhøjs førstefødte. Samtidig var det som om tredivernes krisetid var ved at vende - uden jeg dog skal driste mig til at påstå, at de to begivenheder direkte har noget med hinanden at gøre.

Min barndom og ungdom, havde det for en landsbydreng, meget sædvanlige forløb med syv år i landsbyskole og næsten automatisk overgang til praktisk arbejde i Landbruget. Vor skolegang, synes ved et nu fjernt tilbageblik, så dårlig, at man undres over, at landbobefolkningen fandt sig i det. Ganske vist kritiseres skolen i dag ofte, men når jeg sammenligner med min egen skolegang, må jeg konstatere, at den undervisning mine børn modtager er mangefold bedre, end den man dengang bød landsbyskolens børn.

Var barndommens skolegang utilstrækkelig tog mange til gengæld på højskole. Således også jeg, der tilbragte vinteren 1955-56 på Grundtvigs Højskole på Frederiksborg. Dette ophold var meget inspirerende.

Fra højskolen rejste jeg omtrent direkte til Esbjerg for at aftjene min værnepligt. Denne tid var anderledes, strengere og mere ufri, men ikke egentlig ubehagelig. Jeg var blandt dem, der blev udtaget til videre uddannelse og sendt på befalingsmandsskole. På dette tidspunkt var jeg så småt begyndt at planlægge min egentlige uddannelse, så jeg slap efter eget ønske med at blive korporal. Dette har på en måde siden ærgret mig lidt, for de kammerater, der blev sergenter, fik givetvis mere interessante

opgaver. Det halve år ekstra havde man nok også klaret.

Efter soldatertiden havde jeg en plads ved Næstved, inden jeg begyndte på Lægård Landbrugsskole, hvor jeg erhvervede de fornødne kundskaber for at kunne blive optaget på Landbohøjskolen. Årene i København mindes jeg som nogle meget udviklende og rige år, hvor landsbydrengen, måske for første gang, fik sin lyst til at suge viden, rigtigt tilfredsstillet.

Efter afsluttet eksamen fulgte tre års ansættelse i De Samvirkende Fynske Landboforeninger. Her fik jeg Danmarks første maskinkonsulent, H.J.Petersen som lærermeister.

I denne periode blev jeg gift med Åse Liengård fra Uldum. Vort ægteskab blev imidlertid kort, idet Åse døde fem måneder efter brylluppet.

Fra 1. maj 1965 har jeg været maskinkonsulent for en række landbo- og husmandsforeninger i Århus Amt.

Den 9 april 1966 blev jeg gift med Ruth Olesen fra Arden. Vi har siden boet her i Odder, hvor vore to børn, Lise og Ole, blev født henholdsvis den 27 juni 1967 og 13 marts 1970.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Lise Bækhøj, født den 27 juni 1967 i Odder.

H. 2. Ole Bækhøj, født den 13 marts 1970 i Odder.

G. 2. Inga Søndergård Bækhøj Sørensen, født den 7 oktober 1939 i Fredsø, Lødderup sogn og døbt den 12 november 1939 i Nykøbing kirke, da Lødderup kirke var lukket på grund af restaurering.

Gift den 11 august 1973 i Lødderup kirke med

Claus Christensen, født den 8 maj 1947 i Virum og døbt den 17 august s.a. i Virum kirke. Han er søn af ingeniør

Knud Christensen og hustru Inger Clausen.

Inga fortæller: Min 8 års skolegang begyndte i april 1946, dog nogle dage efter de andre elever i 1. klasse. Min skolegang skulle først have været påbegyndt året efter, men man opdagede, at der ingen andre elever ville blive til en 1. klasse i 1947.

De første tre skoleår tilbragtes i forskolen i Fredsø hos lærerinde fru Lundberg og de resterende fem år i Fredsø hovedskole nede ved engen, først hos skiftende vikarer, derefter hos lærer Dalgård.

Udskrevet april 1954, syv års skolegang var det normale, men selv om jeg havde startet skolen tidligt, kunne jeg ikke udskrives før jeg var fyldt 14 år.

Konfirmeret i Lødderup kirke den 4 april 1954 hos sognepræst V.J.Fibiger-Erlandsen. Derefter ung pige i huset hjemme hos mine forældre indtil maj 1955, da jeg blev elev på Salling Ungdomsskole i 5 måneder. Hjemme igen indtil jeg 1. maj 1957 fik plads som ung pige i huset hos Mette og Chr. Clausen "Christiansminde" i Vils.

Vinteren 1957-58 elev på Krabbesholm Højskole ved Skive og det var forberedelseskursus til seminariet. Sommeren 1958 var jeg stuepige på Grundtvigs Højskole i Hillerød og så den 15 oktober 1958 fik jeg førerbevis til bil hos kørelærer Johannes Mark i El sø. Fra november 1958 til juni 1959 fortsætter jeg med forberedelseskursus på Krabbesholm Højskole og består optagelsesprøven til seminariet, men har ikke karakterer, der er høje nok til at læse på Skive seminarium. Bliver så optaget på Kolding seminarium pr. 1. august 1959 og dimitterer herfra den 15 juni 1963.

Fra juli 1963 til august 1965 var jeg lærer ved Tilsted Skole ved Tisted. Fra september 1965 til september 1967 var jeg lærer i Mombasa i Kenya, udsendt som ulandsfrivillig gennem Mellempfolkelig Samvirke. Fra oktober 1967 til oktober 1968 havde jeg forskellige vikariater og 3 måneders ophold på sprogskole i Cambridge i England.

Fra november 1968 til april 1974 var jeg ansat som

rådgiver for ulandsstipendiater ved International Student Centre i København. Den 11 august 1973 blev jeg gift med Claus og vielsen fandt sted i Lødderup kirke. Fra april 1974 til oktober samme år var jeg i Afghanistan, hvor Claus arbejdede. Derefter vikariater til oktober 1975, da vi den 19 får sønnen Mikkel og han passes i vuggestue og børnehave indtil august 1981, hvor han begynder skolegangen i børnehaveklasse på Kongevejens skole.

Claus tog studentereksamen i 1965 fra Virum Statsskole. Afgangseksamen i 1975 fra Danmarks Tekniske Højskole i Lyngby, som cevilingeniør i stærkstrøm. Han aftjente sin værnepligt i 1973-74, blev ansat ved De Danske Sukkerfabrikker i København til november 1974 og var her til november 1979. November 1979 ansat i A/S Pentra, der er et rådgivende ingeniørfirma i København. Han blev medindehaver af firmaet i 1982."

Inga er fra august 1976 lærer ved Kongevejens skole.
Barn, H.l.:

- H. 1. Mikkel, født den 19 oktober 1975 og døbt den 28 december s.a. i Lundtofte kirke.
Mikkel går nu (1985) i Kongevejens skole i Virum.

- G. 3. Anders Bækhøj Sørensen, født den 24 maj 1944 i gården "Enggård" i Fredsø, Lødderup sogn på Mors.
Gift den 19 november 1971 på Rådhuset i Wyh med Petra Erdmann
Hun er fra "Wyh auf Føhr" i Vesttyskland.

Anders begyndte 7 års skolegang i april 1951, med 3 år i Fredsø Forskole og 4 år i Fredsø Hovedskole. Han blev konfirmeret i Lødderup kirke i 1958. Derefter var han karl hjemme på "Enggård" i Fredsø. I 1961 fik han plads på gården "Juelsgård" på Grønmarken ved Nykøbing hos Johannes Østergård. Han aftjente sin værnepligt ved

Dronningens Livregiment i Nr. Uttrup kasserne og det var fra november 1962 og 16 måneder frem. I vinterhalvåret 1964-65 var han elev på Gymnastikhøjskolen i Ollerup. I 1965-66 havde han et 9 måneders ophold på Landbrugsskolen ved Bygholm, Horsens. Derefter var han karl hos Hermand Pedersen "Kjærslund" i Sejet ved Horsens og i 1967 fodermester ved Robert Andersen "Bjerlevgård", Bjerlev ved Jelling. 1967-68, knap et år som karl hos brødrene Bækhøj i "Toftegård" i El sø. I april 1968 kom han på et u-landskursus i 3 måneder i Helsingør, hvorefter fulgte 2 års ophold i Indien som "ulandsfrivillig".

I Indien mødte han Petra Erdmann fra "Wyh auf Føhr" i Vesttyskland, som han blev gift med i 1971.

De overtog i 1971 gården "Enggård" i Fredsø.
3 børn, H.1. - H.3.:

H. 1. Sarah Bækhøj Sørensen, født den 18 september 1972 i Fredsø.

H. 2. Laust Bækhøj Sørensen, født den 5 oktober 1973 i Fredsø.

H. 3. Niels Peter Bækhøj Sørensen, født den 21 juni 1980 i Fredsø, Lødderup sogn på Mors.

F. 5. Agnes Bækhøj Sørensen, født den 6 december 1908 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn og døbt den 10 januar 1909 i El sø kirke.

Jeg kom i skole som 6 årig og gik 8 år i El sø skole hos lærer Nielsen, gik til præst i Nykøbing og blev konfirmeret i Nykøbing kirke den 15 juli 1923 af pastor Bjørn Lorentsen.

Sommeren 1929 var jeg elev på Rødding Højskole, derefter var jeg 3 måneder i huset i Hygum skov hos Andreas Damkjær. Så har jeg været i Nykøbing hos skoleinspektør Bjerlev et halvt år og på Fyen hos Jørgen Sørensen i Stausby, også et halvt års tid, samt hos Anton Sørensen

i Nykøbing i et år.

Jeg fik delingsføreruddannelse i Rødding hos Frede Hansen og ledede gymnastik i flere år derefter her på Mors, men også da jeg var på Fyn. Jeg har været på Hadsten Husholdningsskole i 2 måneder en vinter, og derefter blev jeg kokkepige på Salling Ungdomsskole sommeren 1934. Ellers har jeg været hjemme og arbejdet både ude og inde.

Den 20 juli 1947 blev vi fire ugifte søskende ejere af "Toftegård". Mor havde drevet gården siden fars død i 1945.

Vi havde det godt i mange år, men mistede så mor i 1955, Else døde i 1980, Kristen i 1981, så nu er kun Henry og jeg tilbage.

- F. 6. Henry Bækhøj Sørensen, født den 8 maj 1911 i gården "Agerdal" i Elssø by og sogn, som tvillingbror til Harald. De blev døbt den 9 maj hjemme og fremstillet i kirken den 16 juli. Gik i skole i Elssø ved lærer Nielsen samt tre vikarer, blev konfirmeret i Nykøbing kirke ved pastor Brigsted 1925 om foråret.

Henry arbejdede ved landbruget, mest derhjemme, men tjente dog i "Kjærgård" ved Johanne og Niels Jacobsen i een sommer. Var på Rødding Højskole vinteren 1933-34, tjente derefter i Skodborg om sommeren ved Hans Holm. Henry har døjet meget med slidgigt i hofterne og er blevet opereret 4-5 gange, først i Holstebro og derefter på Kolding Sygehus, men er ikke blevet god til at gå, men må sidde i kørestol det meste af tiden. Han var ellers i sin ungdom en viking til at svømme og lave gymnastik. Han fik også delingsføreruddannelse ved Frede Hansen. Da han var i Skodborg cyklede han hjem på een nat på ferie. Han var dygtig til at arbejde både i stald og i mark, men sparede aldrig sig selv. Han var med til Linggiaden - en fra 1939 afholdt verdensgymnastikfest i Stockholm, der gentages hvert tiende år og den har navn efter den svenske gymnastikpædagog Per Henrik Ling - i Stockholm i 1939 og det var lige før krigen brød ud.

Vildsundbroen blev indviet den dag de rejste derop, så de kom gratis over med færgen, for det var sidste gang den sejlede. Derfra gik turen over Ålborg til København og videre til Stockholm.

- F. 7. Harald Bækhoj Sørensen, født den 8 maj 1911 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn, som tvillingbror til F.6. Henry Bækhoj Sørensen.

Gift den 4 juni 1947 med

Gudrun Frederiksen, født den 16 august 1920 i Krejbjerg i Salling, datter af Viggo Marinus Frederiksen, født den 13 marts 1882 og død i 1941 i Krejbjerg, og hustru Nielsine Nielsen, født den 13 maj 1881 og død i 1963.

Harald fortæller selv: "Jeg var hjemme til jeg kom på Ollerup Folkehøjskole vinteren 1932-33. Sommeren 1933 var jeg røgter hos søstrene Dam i "Nørgård" i El sø, derefter igen hjemme til vinteren 1934-35, hvor jeg var røgter hos Chr. Græsborg i "Fruergård" i Fjallerslev. Derefter var jeg hjemme til jeg den 3 januar 1940 kom på Asmildkloster Landbrugsskole, hvor jeg fik kontroluddannelse. I november 1940 kom jeg til Hjerk-Harre i Salling som kontrolassistent og der var jeg en tid, derefter i Velle ved Randers og Balling i Salling til november 1946, ialt 6 år som kontrolassistent.

Den 4 juni 1947 blev jeg gift med Gudrun Frederiksen fra Krejbjerg i Salling, men forinden havde vi overtaget hendes fødegård "Humlegård" den 1. marts 1947 og her har vi boet siden. Jeg har været medlem af Krejbjerg sogneråd i een periode først i 1960'erne.

Gudrun gik i Krejbjerg skole til hun blev konfirmeret, var derefter pige hjemme til hun fik plads i "Nautrupgård" som tjenestepige vinteren 1939-40. Sommeren 1941 var hun på Vallekilde Højskole og derefter igen hjemme som pige, hvor hun hjalp både ude og inde indtil vi blev gift.

Gudruns far var fra København og han kom til "Humle-

gård" som feriedreng da han var 6 år gammel. Da han var 12 år kom han i Krejbjerg skole og var i "Humlegård" som en slags plejesøn. Som ung havde han plads som tjenestekarl flere steder i Salling og i 1908 blev han gift med Nielsine Nielsen fra Frammeslev og de overtog "Humlegård" samme år.

2 børn, G.1. - G.2.:

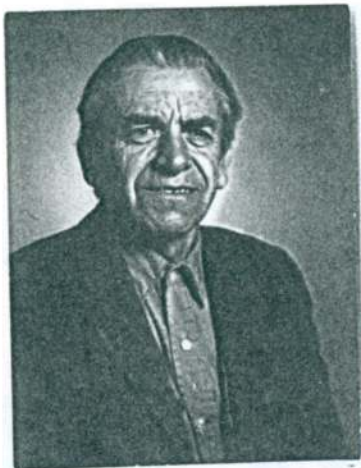
- G. 1. Karsten Sørensen, født den 2 april 1951 i Krejbjerg. Han gik i Krejbjerg skole til han blev konfirmeret og derefter var han hjemme som medhjælper til han blev indkaldt som soldat. Han var ved Artilleriet i Varde i et år 1971-72, var hjemme igen til november 1972 da han kom på Asmildkloster Landbrugsskole i 9 måneder, var påny hjemme til han i 1974 kom på Vejlbj Landbrugsskole, hvor han blev uddannet som maskintekniker, hvorefter han blev ansat som tekniker på kontoret i Vardeegnens Husmandsforening, hvor han var i 3 år. I januar 1983 begyndte han at læse til maskiningeniør på Danmarks Tekniske Højskole, hvor han er endnu (1985).
- G. 2. Bodil Sørensen, født den 30 marts 1958 i Krejbjerg. Bodil gik i Krejbjerg skole til hun blev konfirmeret, hvorefter hun gik på gymnasiet i Skive, hvor hun blev student 1975 i den sproglige linie. Hun læste et par år matematik for at komme til at læse kemi på Danmarks Tekniske Højskole, hvor hun er nu (1985).

Ellen Bækhøj og hendes
mand, Andreas Håning.

Gudrun Frederiksen
og
hendes mand

Harald Bækhøj
Sørensen

og deres to børn

Bodil og Karsten

F. 8. Ellen Margrethe Bækhøj Sørensen, født den 7 november 1914 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn.

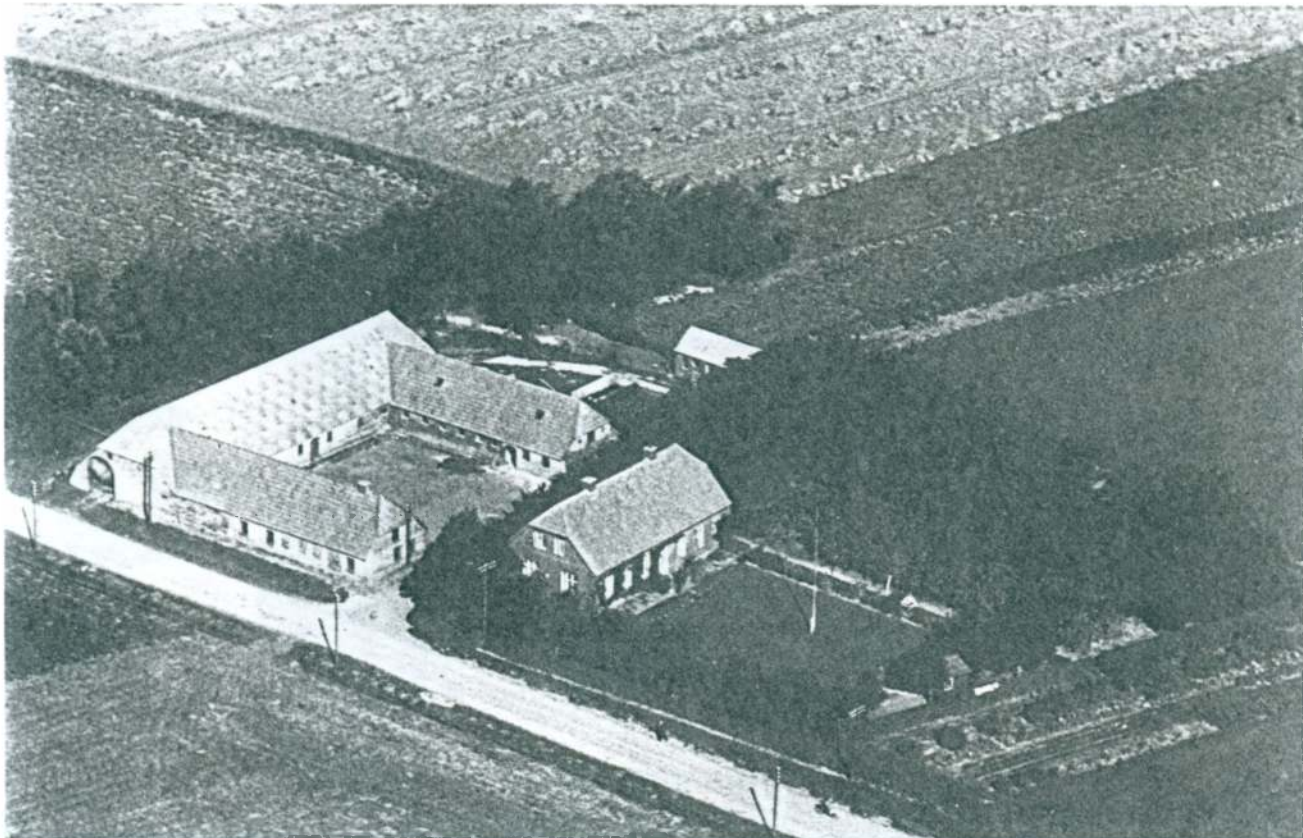
Gift i 1947 med

Andreas Håning, født i Flade på Mors og død den 5 juni 1975 i Klastrup.

Ellen Margrethe fortæller: "Jeg blev født den 7 nov. 1914 i El sø, som yngste barn af Else Marie og Anders Bækhøj. Jeg blev født i nabogården til min fars fødehjem "Toftegård", men flyttede 4 år gammel, sammen med min øvrige familie, til min faders fødehjem. Jeg kom i skole som 6 årig, min lærer var "æ gammel degn" lærer Nielsen, derefter flere forskellige vikarer, indtil lærer Heller blev fastansat. Jeg afsluttede skolegangen som 14 årig, blev konfirmeret i Nykøbing kirke af pastor Råskov 1929. Derefter var jeg, som skik og brug var den gang, hjemme at hjælpe til på gården i nogle år. Jeg var på Ollerup Folkehøjskole i 1935, den følgende vinter havde jeg plads i huset hos lærer Påske i Oksbøl ved Varde. Kom til Mors igen og havde plads i huset i Tødsø Brugsforening og hos fabrikant Pedersen i Nykøbing. Jeg var på husholdningsskole vinteren 1940 i Hadsten, derefter var jeg i vaske-riet på Nykøbing Sygehus i Østergade i nogle år.

Jeg blev gift i 1947 med mejerist Andreas Håning, som var født i Flade på Mors. Vi købte Sønderskov Privatmejeri i Vensyssel ved Hjørring, som min mand drev i 15 år og jeg passede udsalget. Vi byggede osteri og lager, solgte mejeriet i 1963, købte hus i Svanelundskvarteret i Hjørring og boede der et års tid for så at købe Klastrup gamle skole, hvor vi havde minkfarm i nogle år. Min mand blev syg og døde Grundlovsdag 1975 og blev begravet på Mors efter eget ønske. Jeg blev boende i den gamle skole i ca. 7 år efter dette, men solgte så skolen og flyttede til Mors efter 34 år i Vensyssel. Ægteskabet var desværre barnløst. Jeg købte hus på Rørsangervej nr. 11 i Nykøbing, hvor jeg nu har mit hjem."

- E. 3. Johanne Sørensen, født den 24 juni 1872 i El sø og død den 9 august 1880 sst., 8 år gammel.
Faddere ved hendes dåb: Forældrene - Søren Poulsen Smed og Chr. Pedersens Marks hustru, samt ungtkarl Laust Sørensen.
- E. 4. Poul Sørensen, født 1875 i El sø og død sst. den 3.12.1891, 6 år gammel.
Faddere ved hans dåb: forældrene - Anders Bækhøjs hustru i Lødderup - Sidsel Marie Andersen - ungtkarl Jens Andersen i Lødderup og Laust Sørensen af Andrup.
- E. 5. Kristen Elsenius Sørensen, født den 3 maj 1876 i El sø og død sst. i 1886, 10 år gammel.
Faddere ved hans dåb: aftægtsmand Søren Smed af El sø, Sidsel Marie Bækhøj i Lødderup, Kristen Kjærgårds hustru, samt unge karl Chr. Svenningsen i Frøslev og Søren Kristensen i El sø.
- E. 6. En dødfødt pige, født den 28 april 1878 i El sø.

"Agerdal" i Elso 1950

Matr. nr. 13°, Holmgårdsvej i Elso ca. 1920. Fra venstre: tjenesteb. Anna Hunnerup, Anne Marie med sønnen Johs. Martin, gammelmor Else, Jens Peter Jensen, Olga, hunden Prins, Kristen og Kristian Tage.

Olga Elisabeth Jensen

Anne Marie Sørensen og hendes mand Jens Peter Jensen

E. 7. Anne Marie Sørensen, født den 13 maj 1882 i gården "Toftegård" i El sø by og sogn og død i gården "Agerdal" i El sø by den 23 maj 1972, 90 år gammel.

Gift den 14 april 1908 i El sø kirke med

Jens Peter Jensen, født den 24 marts 1881 i Lund by, Homå sogn, Randers Amt, sydvest for Grenå, og han døde den 9 maj 1966 i gården "Agerdal" i El sø.

Sønnen Kristian Tage Jensen fortæller:

"Min mor fortalte - efter sin mor - at de troede hun var død ved fødselen (blåt barn), så efter oplivningsforsøg blev hun lagt hen i en skuffe, men lidt efter opdagede de, at der var liv i hende, så der har sikkert været glæde, idet de i 1878 fik en dødfødt pige og i 1880 mistede en otte årig datter. Der døde mange børn dengang af forskellige børnesygdomme, såsom difteritis, strubehoste og forskellige lungesygdomme.

Mor blev i hvert fald en frisk og sund pige der levede til hun blev 90 år. Hun gik i skole i El sø ved lærer Christensen og blev konfirmeret ved den bekendte provst Hansen i Nykøbing, der også viede hende.

I 1902 var hun på Vejstrup Højskole på Syd fyn, hvor forstanderen var Thøger Dissing, som stammede fra Mors.

Derefter ville hun ud at se sig om og hun fik plads på en gård på Djursland, det var hos proprietær Friis i Lund ved Trustrup, det var noget med herskab og tjenestefolk, men hun mente hun havde det godt efter den tids skik og brug.

Hun kom til at kende naboerne "Katholm" og husmand og vejmand Kristian Jensens familie, så der var hun tit i fritiden, så der lærte hun den ældste af de fem børn særlig godt at kende, han hed Jens Peter Jensen og han blev vejmand efter sin far, og han blev i hjemmet der indtil begge hans forældre var døde, han og en søster passede dem.

Min mor rejste til Mors igen, men de kunne ikke glemme hinanden, han cyklede forresten til Mors og besøgte hende et par gange, men det var først i 1908 de blev gift her i El sø kirke.

Det blev et stort gammeldags bryllup med musik og alt hvad der hørte sig til, og mor og far har på deres gamle dage fortalt det på bånd, som min bror Kristen lod optage.

Mor fulgte far til Lund og de boede i hans barndoms-hjem i knap 2 år, hvor jeg blev født den 6 februar 1909.

Først på året 1910 købte de en ejendom i El sø, matr. nr. 13^c der var på 21 tdr. sæde - men forinden de flyttede ind, blev min bror Kristen født i mors hjem "Tofte-gård" i El sø den 14.3.1910.

En tid efter flyttede vi så i ejendommen og der boede vi til 1925.

I året 1915 fødtes en lille pige der kom til at hedde Olga Elisabeth Jensen, så det var jo godt med en pige efter de to drenge.

I 1918, den 24 april, kom der så en dreng mere og han kom til at hedde Johannes Martin Jensen, opkaldt efter en af mors brødre der døde ung.

Far var jo vant til fra sin hjemegn, at der var meget skov, så noget af det første han gjorde, da de fik ejendommen matr. nr. 13^c i El sø, der lå meget udsat for vestenstormen, var, at han gav sig til at plante. Han plantede fire rækker a ca. 60 m. med forskellige træsorter og de blev holdt rene med hest og renser i de første år. Derefter lavede han en stor have helt om til vejen, og der blev dejlig læ.

Far var med til at bygge forsamlingshuset i El sø og han startede også en husflidsforening, som han var formand for i mange år.

Far talte jo ikke det samme sprog som de gamle El sø-boere, så de første år gik jo inden han blev rigtig anerkendt.

Min mormor, Else Bæk høj, blev enke i 1912, så hun flyttede ned til os. Der blev lavet et værelse til hende, og her var hun, til hun døde i 1920. Far var særlig god til at passe og våge med hende, så hun satte stor pris på ham.

Først i 1926 skete der en stor forandring for min far og mor og os fire børn da vi arvede gården "Agerdal" i

Elsø efter mors bror Søren Sørensen, der var ungkarl og død kort forinden.

Vi kom ned til byvejen og nær ved skolen, og her var indlagt elektricitet og vandværk. Her var tærskemaskine og kværn og jorden var bedre, så det var jo dejligt for os alle.

I 1928 fik vi en selvbinder, så nu kunne vi høste meget mere end vores eget, så vi kom efterhånden til at høste for henved en snes af de mindre landbrug her i Elsø.

I begyndelsen af 1930'erne fik vi jo en slem landbrugs-krise og mange måtte gå fra gårdene, men vi klarede den ved at låne.

Far havde en masse forskellige interesser, blandt andet haven, og så begyndte han allerede da slægtsforskning om Elsø-boere, så han overlod det meste af landbruget til os to ældste drenge. Senere, da vi rejste hjemmefra, kom Johannes Martin til at stå for det og det gjorde han til han blev gift i 1948 og købte ejendom på Lødderupvang.

Samtidig købte vi "Agerdal" og der blev indrettet af-tægtslejlighed til far og mor i det gamle stuehus. Far levede der til 1966 og mor til 1972, ialt 24 år.

Mor har altid været nogenlunde rask og har haft et godt helbred, men hun var så uheldig at falde og brække et lårben et halvt år før sin død. Hun kom ikke til at gå igen, så der blev jo mange besværligheder.

Far fik koldbrand i benene. Først kom han på sygehus i 1956 og fik det ene ben amputeret over knæet, og så fik han det bedre og lærte at gå, først på et stift ben og senere fik han et ben der kunne bøjes i knæet, så gik han ret godt og kunne igen komme omkring. Han skrev meget i denne tid og sendte mange besvarelser på opgaver, som han fik fra Nationalmuseet. Han var i forbindelse med mange mennesker.

Men så i 1963 fik han koldbrand i det andet ben og det blev også taget over knæet. Nu måtte han jo sidde i kørestol, men han blev meget god til at klare sig selv, kunne selv komme i seng og på toilet.

Ja mange besværligheder var der, men det var godt de blev her i hjemmet og døde her, far, som allerede nævnt,

Elsø skolebørn 1922

Øverst fra venstre: Peder Nørgård, Peter Hansen, Frode Nielsen, Kr. Nielsen Skrædder, Chr. Tage Jensen og Karl (Smed) Andersen.

2. række: Arne Pedersen, Viggo Hansen Møller, Aksel Nielsen Skrædder, Peter Lyndrup, Alfred Jensen, Peder Josefsen og Jens Kr. Bisgård.

3. række: degnekonen Kirstine og degnen Niels Jensen Nielsen, Thora Bukhave, Emma Jonassen, Agnes Thorsen, Agnes Bækhøj, Stinne Olsen, Poulina Hunnerup, Poulina Brogård, Knudsine Søe, Gerda Thorsen, Lisbeth Olsen, Marianne (Degn) Nielsen, og Kirstine Nielsen.

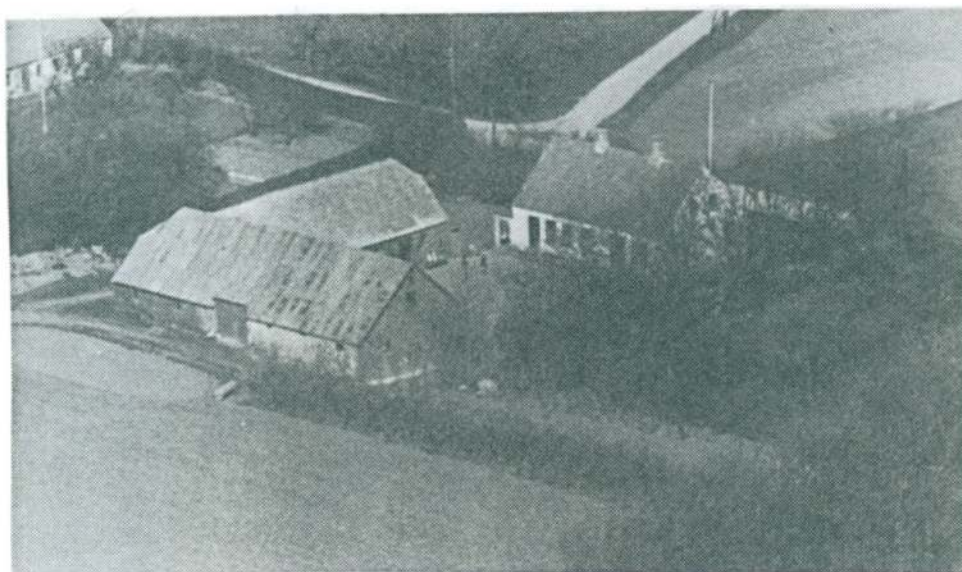
4 række: Klara Andersen, Olga Elisabeth Jensen, Margrethe Nørgård, Marry Nørgård, Ellen Bækhøj, Erna Møller Hansen, Marianne Post Nielsen, Ellen Olsen, Gerda Hunnerup, Agnes Nørgård, Marie Andersen, Else Laustsen og Olga Hunnerup.

5 række: Poul Hunnerup, Kresten E. Jensen, Thor Pedersen, Henry Bækhøj, Kr. Hunnerup, Martin Jensen, Kjeldgård Olsen, Johannes Post, Johannes Hunnerup, Tage Thorsen, Elenius Sørensen og Åge Thorsen.

6 række: Harald Nielsen, Jens Lyndrup, Peder Olsen, Harald Hunnerup, Harald Bækhøj, Kirstine Dal, Laura Kristensen, Olga Hunnerup, Magda Thorsen og Ingeborg Nielsen.

Kristian Tage Bækhøj Jensens fødehjem i Lund by, Homå sogn, sydvest for Grenå. Personerne er fra venstre: Anne Marie og Jens Peter Jensen, samt hans søster, Marie.

"Ræruplund" i Vester Hvidbjerg, Kristian Tage Bækhøj Jensen og hustru Kristine Riis's ejendom fra 1939-1948.

1957 Kristine Riis og Kristian Tage Jensen med deres fire børn, øverst: Olga og Arne, nederst: Tove og Marianne.

Kristine Riis og Kristian Tage Jensen med deres fire børn, fra venstre: Arne, Olga, Marianne og Tove. 1984.

Kristian Tage Jensen og hustru Kristine Riis's
børn, svigerbørn og børnebørn.

Olga Elisabeth Riis
med sine to børn
Thomas og Helle

Jette og Arne
med deres to børn
Annemette og Birgitte

Tove og Kristian
med deres to børn
Anne og Jan

Marianne og Knud
med deres to børn
Jeppe og Katrine

den 9 maj 1966, 85 år gammel, og mor den 23 maj 1972, 90 år gammel.

4 børn, F.1. - F.4.:

F. 1. Kristian Tage Bækhøj Jensen, født den 6 februar 1909 i Lund by, Homå sogn, Randers Amt, sydvest for Grenå.

Gift den 25 april 1939 med

Kristine Elisabeth Riis, født den 22 april 1917 i Hvidbjerg sogn på Mors, datter af gårdejer Johannes Riis og hustru Mariane Pedersen i Vester Hvidbjerg på Mors.

(Se slægtsbogen "Riis fra Blidstrup").

Kristine Elisabeth er født i Vester Hvidbjerg pr. Karby på Mors og hun er den ældste af en børneflokk på 6 piger og 1 dreng. Hun kom i Hvidbjerg skole ved lærer A.P.Pedersen. Hun blev konfirmeret i Ansgarkirken i Øster Jølby i 1931 af pastor Krøjpgård. Efter 1 år hjemme kom hun i lære i Hvidbjerg Brugsforening 1 år. Derefter rejste hun til Ravnholdt Brugsforening ved Horsens i 2 år. Så tilbage til Mors, hvor hun var ansat i Lødderup Brugsforening i 2 år.

I 1938 var hun på Ollerup Folkehøjskole i sommerhalvåret, og forstander var Håstrup Pedersen.

Jeg, Kristian Tage, er som nævnt, født i Lund by, Homå sogn i Randers Amt, men kom til El sø da jeg var godt et år. Far og mor købte ejendommen matr. nr. 13^c i El sø og der boede vi til jeg var 15 år.

Jeg kom i El sø skole da jeg var 6 år gammel og det var ved lærer J. Nielsen. Jeg gik i skole i 8 år og blev konfirmeret af pastor Bjørn Lorentsen i Nykøbing kirke i juli måned 1923, da præsten skulle rejse straks efter.

Samme efterår kom jeg ud at tjene hos min morbror, Anders Bækhøj Sørensen i "Toftegård" i El sø, det var for vinteren, så jeg kom mest til at passe kreaturerne, men jeg havde det godt.

I året 1925, den 13 december, skete der så det, at min morbror Søren Sørensen, der var ungkarl og ejer af gården "Agerdal", døde, så min mor arvede gården her, og det blev en stor fØEandring.

I 1930-31 kom jeg på Ollerup Folkehøjskole og da var Lars Bækhøj forstander der, han var en stor personlighed. Jeg kom på delingsførererafdelingen der var ledet af A.P. Dømmestrup. Vi havde jo også Niels Buck i hver uge og var i svømmehallen hos ham. Vi havde Morten Bredsdorf til dansklærer, vi boede på "Borgen".

Fra skolen tog jeg plads på en gård i Tved ved Svendborg og der lærte jeg en del om fynboerne den sommer.

Straks jeg kom hjem kom jeg til at lede gymnastik i Lødderup og fik i årene derefter gymnastikhold i Frøslev, Erslev og Hvidbjerg og kom senere til at lede større hold, jeg mener jeg har ledet gymnastik i 40 år.

I 1938 var jeg på kursus i folkedans på Snoghøj Gymnastikskole, så jeg har ledet folkedans næsten lige så længe i mange byer.

I 1928 var jeg med ved landsgymnastikstævnet i Dybbøl ved Sønderborg, og i 1935 var jeg fløjmand på Morsøholdet der var til landsstævne hos Niels Buck i Ollerup. I 1942 skulle jeg lede Morsøholdet til landsstævne, men det blev, efter nogle få træningsaftener, aflyst på grund af krigen. Forresten var jeg først kasserer og siden formand for Morsø Gymnastikforening i 11 år.

I årene 1933 og 34 tjente jeg som forkarl på "Østergård" i Andrup hos Anders Kjærgård. Der var 4 karle, men nok at lave. Jeg passede 11 heste, om foråret op kl. 4 og i marken kl. 6, men det var flinke folk og vi fik ualmindelig god og rigelig mad hos Marie Kjærgård.

I 1937 kom jeg til at kende en pige på gymnastikholdet i Lødderup, som jeg ledede, det var Kristine Riis fra Hvidbjerg, hun var da ekspeditrice i Lødderup Brugsforening. Vi var også med til diletant og til folkedans, så vi var efterhånden klar over at det blev os to. Vi blev forlovet den 14 april 1938 og så tog Kristine på Ollerup Folkehøjskole den 3 maj. Til høsten kom hun hjem igen og vi begyndte at se os om efter en ejendom. Det blev en lille god ejendom på 14 tdr. søde, "Ræruplund", nabo til Kristines forældres gård i Hvidbjerg. "Ræruplund" er nu nedrevet.

Vi købte ejendommen af Peter Houmøller for 27.500 kr.

Vi blev gift den 25 april 1939 og nytårsaften, 31.12. 1940 fik vi en lille dreng der blev kaldt Arne. I 1943 fik vi Olga, hun blev opkaldt efter min søster der døde i 1939, 24 år gammel.

I de første år af 1940'erne - under krigen - var der nogle frygtelig strenge vintre. Det sneede og frøs og mange veje var lukkede i ugevis, der blev kastet sne ustandseligt. Min svigerfar, Johannes Riis, havde før haft et hyre med at køre med læge og jordemor, dette overtog jeg. Johannes Riis havde nogle gode og lette heste. Der var en Knapstrupperhingst som var fantastisk udholdende når jeg, enten ved dag eller ved nat, i snestorm kørte i kane, enten til Rakkeby, Agerø eller Sillerslev. Tit måtte vi ud over markerne for at komme igennem, så det gik jo over grøfter og diger. Jeg har også væltet med både doktor og jordemor, det hele tippede af i de store driver. Dr. Mortensen fra Hvidbjerg var altid i strålende humør, jordemoderen derimod sagde ikke så meget.

Jeg har siddet ude i et lille køkken ved en glohed komfur, medens fødselen foregik inde ved siden af. Der kunne fortælles mange historier fra dengang.

Nå, men vi havde det godt trods de små kår. I 1944 fik vi lov til at få elektrisk lys, 3 lampesteder, så det var jo nemmere end petroliumslys. Vi havde mange gode naboer og kom tit sammen med dem til oplæsningsaftener, hvor een læste en god bog.

Den 17 december 1947 fik vi en lille pige mere, hun blev kaldt Tove og blev døbt den 18 januar 1948.

Først på året 1948 skete der så det, at vi solgte ejendommen "Ræruplund" i Hvidbjerg til Mette Riis (Kristines søster) og hendes mand Laust Kibsgård, for 48.000 kr.

Så købte vi "Agerdal" her i El sø, som vi gav 85.000 kr. for. Vi flyttede den 28 februar, så det var en stor forandring.

Vi lavede først lejligheden i det gamle stuehus istand til far og mor og derefter lavede vi toilet herinde, så der var meget rod dengang, men vi fik det indrettet godt.

Den første juli 1956 fik vi så igen en lille pige - en lille efternøler - og hun kom til at hedde Marianne, opkaldt efter sin mormor.

I årene 1969-70 lavede vi stuehusloftet helt om, så der blev 5 værelser og toilet med bruserum og så begyndte vi at avertere med bondegårdsferie, så i det næste halve snes år, havde vi en masse familier, mest københavnere, og de kom år efter år og afløstes tit af bekendte. Vi har haft mange skønne sommerdage med dem. De fik fuld kost, d.v.s. 3 måltider mad og kaffe to gange. Det blev efterhånden for strengt for Kristine, så nu har vi kun enkelte familier.

Kristine er i bestyrelsen for Havekredsen her på Mors. Hun har travlt med have og blomster og meget andet, så tiden er ikke lang.

Jeg har været med i Morsøkoeret i 12 år, og har fortsat fars slægtsforskning og Elsø sogns historie, som er meget interessant.

Siden 1938 har jeg skrevet dagbog. I 1969 kom jeg i menighedsrådet for Frimenigheden og var der i 6 begivenhedsrige år.

I Lødderup-Elsø Venstreforening var jeg i bestyrelsen og formand i flere år og er nu i bestyrelsen for Slægtsforskningsforeningen for Mors. Jeg har også været med i hjemmeværnet i 11 år.

Det gamle svinehus i sydfløjen er i 1981 lavet om til rum for et halmfyr, og der blev et rum ved siden af, som er lavet til museum for alle de gamle ting vi har.

4 børn, G.1. - G.4.:

G. 1. Arne Riis Jensen, født den 31.12.1940 i Vester Hvidbjerg på Mors.

Gift i september 1965 med

Jette Panum Andersen, datter af slagtermester A.P. Andersen og hustru Gudrun, Nygade i Nykøbing Mors.

Arne Riis fortæller: "Som 7 årig flyttede vi til Elsø - gården "Agerdal" - og her i Elsø begyndte jeg min skolegang. Fritiden i drengeårene mindes jeg med glæde af flere grunde. Blandt andet fordi vi havde ret godt værktøj og et godt sted at arbejde med værktøj. Jeg tror dette har haft stor betydning for mit voksne liv. Skolen derimod var noget af det mest uinspirerende jeg har været

ude for i min tilværelse, dels på grund af ikke alt for dygtige lærekræfter, men også på grund af selve skoleforholdene, jeg tænker f. eks. på, at skolen kun var to-klasset.

Efter skolen i El sø kom jeg på efterskole i Galtrup og der havde jeg for første gang lærere som var gode pædagoger.

I 1957 kom jeg i lære hos Holger Bovbjerg i El sø, som landbrugsmaskinsmed. Det var en god tid. Mange af de ting jeg lærte der har jeg ikke kunnet anvende direkte som en færdighed, snarere som en opdragelse til at være nysgerrig, til at prøve at gå bag om mekanismen, foreteelsen, eller hvad man nu stødte på. Efter udstået læretid i 1961 var jeg en tid på Orlogsværftet hos Poul Frederiksen, det var en meget lærerig tid, hvor tingene var helt anderledes end hos Holger Bovbjerg.

Derefter kom jeg på Ålborg Tekniske Skole, hvor jeg blev maskintekniker. Det var også en god tid, især fordi man lærte noget. Ganske vist var det meget svært at følge med, fordi de fleste havde realeksamen og derfor havde kendskab til matematik, sprog, fysik og kemi.

Efter eksamen var jeg 1½ år ved Cevilforsvaret, 1½ år fordi jeg kom på befalingsmandsskole. Mit første job var hos Vestas i Lem station.

I september 1965 blev jeg gift med Jette Panum Andersen, datter af slagtermester A.P.Andersen i Nygade, Nykøbing Mors. Vi fik en lejlighed i Ringkøbing, hvor vi boede i ca. 1 år. Derefter boede vi 1 år i Bording, hvor jeg var ansat på Bording Maskinfabrik. Her i Bording blev vores datter Annette født den 8 juli 1966.

1967 og 1968 var jeg på Lau Jørgensens Maskinfabrik i Allingåbro. Det var ikke noget særligt rart sted at være, men meget lærerigt.

Birgitte blev født medens vi boede i Allingåbro og det var den 15 december 1968, men fødselen foregik i El sø.

I januar 1969 begyndte jeg hos Tårup i Kerteminde. De første 7 år boede vi i Kerteminde, men flyttede til Rynkeby i 1976, hvor vi købte en nedlagt forskole, en

temmelig stor kaserne, som vi nu fuldstændig har endevendt.

Arbejdet på Tårup har primært været udviklingsarbejde, samt konstruktionsarbejde i forbindelse med ombygning af vore standardprodukter til anvendelse andre steder på kloben, til andre afgrøder. Dette arbejde har medført meget rejseri til 35-40 forskellige lande, for at finde ud af behov og ønsker det pågældende sted. De sidste 3-4 år har jeg væsentligst arbejdet med idé- og principbearbejdning, og har således meget lidt med de produkter at gøre, som Tårup er kendt for.

I mange år har jeg anvendt min fritid til ombygning og vedligehold af en fiskekutter. Den har vi nu solgt og jeg anvender en del tid på huset og på at arbejde med gamle biler.

Jette er ansat på Kold Møbelfabrik i Kerteminde. Annemette er i fuld gang med at uddanne sig til landmand og Birgitte skal begynde på HF til august, og hun vil senere gerne være journalist.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Annemette, født den 8 juli 1966 i Bording.

Hun er nu (1985) i fuld gang med at uddanne sig til Landmand.

H. 2. Birgitte, født den 15 december 1968 i El sø sogn på Mors.

Hun skal begynde på HF til august 1985 og vil senere gerne være journalist.

- G. 2. Olga Elisabeth Jensen, født den 13 august 1943 i Vester Hvidbjerg på Mors. I december 1980 navneændring til Elisabeth Riis

Elisabeth Riis fortæller: "Jeg var efter sigende et glad og snakkesaligt barn. Svagt kan jeg erindre barndomshjemmets flytning fra Vester Hvidbjerg til El sø i 1948, den store ombygning af stuehuset og gårdens ene længe til beboelse for bedstemor og bedstefar. Det var en meget beskyttet og måske lidt isoleret tilværelse for mig indtil skolealderen. Der var ikke mange andre børn at lege med. Skoletiden begyndte da jeg var 6 år, og foregik i El sø skole, om eftermiddagen når det var sommer og hver anden dag når det var vinter. Jeg mindes sejre og nederlag i skolen. Lidt nervøs var jeg for ikke at kunne mit salmevers udenad, og stolt og glad var jeg, når lærer Larsen roste mig. I de første skoleår fik jeg mere kontakt med jævnaldrende børn, og den dag jeg fyldte 11 år, begyndte min veninde Grethe og jeg i Nykøbing Kommunele Gymnasium i l. mellem. Jeg tog realeksamen i sommeren 1959.

Tiden på skolen i Nykøbing var bogligt set tilfredsstillende. Kammeratskabet var præget af, at jeg var ca. 1 år yngre end de fleste klassekammerater. Det betød en del i pubertetsårene. I fritiden deltog jeg fornøjet i ungdoms- og gymnastikforeningslivet, havde gode kammerater og dejlige oplevelser.

Efter realeksamen arbejdede jeg på biblioteket i Nykøbing i et par år, afbrudt af et ophold som husassistent i Arendal i Norge.

Som 18 årig blev jeg gift med Kristian Roslev i Løderup, og fødte den 1 oktober 1962 en datter, Helle Elisabeth Roslev. I december 1980 ændrede hun sit navn til, Helle Elisabeth Riis. Helle og jeg har boet sammen til hun som 22 årig flytter i egen bolig. Helle er student fra Aurehøj Gymnasium i Gentofte. I 1983 uddannet korespondent i russisk og engelsk på Handelshøjskolen i København og har siden arbejdet i en amerikansk bank, Chase Manhattan Bank. Helle har et stort sprog talent, bl. a. taler hun morsingbo-dialekt som en "indfødt", skønt hun flyttede til København den dag hun blev 5 år.

I sommeren 1966 blev ungdomsægteskabet opløst. Jeg flyttede til København og uddannede mig som sekretær, korespondent og senere merkonom. Jeg havde fuldtidsjob alle årene, på Danmarks Tekniske Højskole 1 år, Korrosionscentralen under Akademiet for de Tekniske Videnskaber i 6 år, hos Carl Skovgård Autogummi A/S i 3 år, hos F.L.Smidth-selskabet NEA-Lindberg i 2 år og hos B & W Elektronik i c. 1 år. Jeg var direktionssekretær.

I foråret 1980 tog jeg den beslutning at påbegynde en anden uddannelse. Jeg meldte mig på ASK studenterkursus, og blev student efter 1 år med så gode karakterer, at jeg kunne gå direkte på Københavns Universitets jurastudium.

I september 1981 begyndte jeg dette nye afsnit af mit liv. I en alder af 38 år var jeg besluttet på at gennemføre en uddannelse, som kunne danne basis for de ønsker, jeg har arbejdsmæssigt: jeg vil arbejde med problemløsninger af menneske-problemer og ikke papir-problemer. Jeg vil arbejde i liniefunktion, tage beslutninger og bære ansvaret herfor - og ikke i en stabsfunktion som sekretær.

I sommeren 1985 afsluttes jurastudiet - og jeg står som cand. jur. efter 4 års studier parat til at føre mine planer ud i livet.

På privatfronten har jeg i en 8 års periode fra 1971 været gift med Laurits C. Henriksen, Gentofte, i hvilket ægteskab min søn Thomas Riis Henriksen blev født den 19 maj 1972. Han er nu et delebarn, boende halvdelen af tiden hos mig og halvdelen af tiden hos sin far. Thomas er lidt følsom, men en bogligt begavet dreng, som går i 6. klasse på Munkegårdsskolen i Vangede.

Midtvejs i livet har jeg resoneret, at skønt en del af mig stræber efter at fylde tilværelsen med en interessant arbejdsmæssig karriere på grundlag af den nye kandidateksamen, så vil en anden, lige så stærk del af mig lytte til den ro og glæde jeg finder i relationen til mine børn, til mine søskende, mine forældre og venner. Jeg føler stærk tilknytning til frimenigheden på Mors.

Jeg ønsker mit liv skal ende ved dets rod, ved min basis - hvorfra min verden gik".

2 børn, H.1. - H.2.:

- H. 1. Helle Elisabeth Roslev, født den 1. oktober 1962. Hun tog navneforandring i december 1980 til

Helle Elisabeth Riis

Hun er student fra Aurehøj Gymnasium i Gentofte. I 1983 uddannet korespondent i russisk og engelsk på Handelshøjskolen i København og har siden arbejdet i en amerikansk bank, Chase Manhattan Bank. Helle har et stort sprog talent, bl. a. taler hun morsingbo-dialekt som en "indfødt", skønt hun flyttede til København den dag hun blev 5 år. Hun boede sammen med moderen til hun blev 22 år, da flyttede hun i egen bolig.

- H. 2. Thomas Riis Henriksen, født den 19 maj 1972.

G. 3. Tove Riis Jensen, født den 17 december 1947 i Vester Hvidbjerg på Mors.

Gift den 2 april 1966 med

Christian Sørensen Bovbjerg, født den 15 juni 1946 i Elså sogn, søn af smed Holger Bovbjerg og hustru Dagny i Elså.

Tove fortæller: "Jeg var kun een måned gammel da vi flyttede fra Vester Hvidbjerg til Elså. Der mindes jeg en sorgløs barndom - fik lov at lege og fantasere, og jeg mindes bedstefar og bedstemor som hørte med til trygheden derhjemme.

I april 1954 begyndte jeg i Elså skole, det har nu aldrig været med stor glæde jeg gik afsted - jeg ville hellere være hjemme. Jeg gik i skole i 8 år, deraf de sidste tre i Lødderup Centralskole. Den 22 april 1961 blev jeg konfirmeret i Ansgarkirken i Øster Jølby.

Som 15 årig kom jeg på Lægård Ungdomsskole i Holstebro. Det var en god skole - vi lærte alt om husholdning - syning og ikke mindst vævning. Siden kom jeg i huset hos lektor Harsbergs, Østergade 52 i Nykøbing M. Her fik jeg lov at stå for husholdningen helt alene.

Den 2. april 1966 blev jeg gift med Christian Sørensen Bovbjerg, født den 15 juni 1946, søn af Dagny og Holger Bovbjerg - Holger Bovbjerg var smed i Elså indtil 1964. Christian var lige udlært smed og var indkaldt til militærtjeneste ved Hærens Tekniske Korps.

Jan blev født den 28 juli 1966 og døbt i Elså kirke og fik navnet Jan Riis Bovbjerg.

Det første hjem vi havde var lille og meget spartansk - uden vand og afløb i køkkenet - og kakkelovnsfyret i stuen.

Siden flyttede vi til Roslev i Salling, hvor vi købte stuehuset til en nedlagt gård - Christian arbejdede som svend hos sin far - han havde i 1965 købt en smedie i Roslev. Vi flyttede fra Roslev til Randers, hvor Christian startede med en uddannelse som maskintekniker. Jeg købte et brødudsalg med tilhørende lejlighed - så kunne jeg forsørge familien og samtidig passe Jan. Chri-

stian fik arbejde på Grundfos - og vi boede i et rækkehus lige over for fabrikken.

Anne blev født i Bjerringbro den 4 februar 1972 og døbt i Gullev kirke - fik navnet Anne Riis Bovbjerg.

Vi boede i Århus et par år i en ejerlejlighed, det hele var beton, det var ikke et sted vi trivedes. Christian havde fået arbejde hos Flygt Pumper.

Vi flyttede rigtig på landet, det var dejligt. Vi havde jord - dyr - og en masse at rode med, der var bare een ting som ikke var helt godt, og det var idéen med det her kolektiv - som var blevet meget almindeligt i de år - det kunne vi ikke rigtigt leve i.

Men det var en god egn vi var kommet til, vi ville gerne blive her. Derfor købte vi et stykke jord - helt yderst i byzonen, så var der mulighed for at leje landbrugsjord udenfor. Det var en betingelse at vi kunne have dyrene. Anne har også en hest, som er hendes store interesse. Desuden har vi en meget stor urtehøve, så vi kan dyrke vores egne grønsager - helt uden gift og kunstgødning, det er der nok af i landbruget og gartnerierne.

I 1978 startede vi så byggeriet - det var lidt specielt.- og folk her omkring var da flinke til at fortælle os, at det lignede både kirke og hønsehus. Men det blev et dejligt hus og der bliver bygget til næsten hvert år - bl. a. vinterhave, swimmingpool og garage.

Jan er kommet i lære som værktøjsmager på Grundfos. Jan's sidste tre skoleår foregik på Morsø Ungdomsskole, derefter halvandet år med forskelligt arbejde.

Christian kom i 1982 tilbage til salgsafdelingen på Grundfos.

Jeg er ret privilegeret - jeg er husmor, og den ene halvdel af et solidt ægteskab - ingen af delene er særligt værdsat i dagens Danmark, men af meget stor betydning for mig. Desuden har jeg min arbejdsplads herhjemme.

I 1984 fik jeg en stor skaftevæv, som nu er igang det meste af dagen, det er efterhånden blevet til en hel forretning. Det er meget dejligt at have et arbejde som også er ens hobby."

2 børn, H.1. - H.2.:

- H. 1. Jan Riis Bovbjerg, født den 28 juli 1966 og døbt i El sø kirke.

Jan's sidste tre skoleår foregik på Morsø Ungdomsskole og derefter forskelligt arbejde i halvandet år. Han er nu (1985) i lære som værktøjsmager hos Grundfos.

- H. 2. Anne Riis Bovbjerg, født den 4 februar 1972 i Bjerringbro og døbt i Gullev kirke.

- G. 4. Marianne Riis Jensen, født den 1. juli 1956 i gården "Agerdal" i El sø by og sogn på Mors.

Knud Bech Lynggård, født den 16 marts 1956, søn af Laurids Lynggård Pedersen og hustru Else Kirstine Bech Lynggård.

Marianne fortæller: "Min barndom forløb på betryggeligste måde, dels inde hos min moder og dels ude i stalden og laden hos min far.

De første 7 år af min skoletid foregik i Lødderup Centralskole. Dernæst tre år i real på Nykøbing Folke og Realskole.

I 1973 tog jeg så et bette nap i gymnasiet, for så i 1976 at slutte som sproglig student. I samme år i september fik jeg arbejde som klinikassistent hos tandlæge Flemming Falck Christiansen i Nykøbing Mors. Læretiden som klinikassistent var $2\frac{1}{2}$ år og arbejdet var meget spændende. I 1975 flyttede jeg sammen med Knud Bech Lyng-

gård ind i den lejlighed som min bedstefar og bedstemor har boet i på "Agerdal" og det var i det gamle stuehus. Her boede vi til vi den 9 december 1978 købte huset matr. nr. 4, Bysvinget 4 i Elså by. Det hus restaurerede vi senere og Knud var selv håndværker.

Den 16 maj 1979 fik vi en lille pige og hun blev døbt Katrine Riis Lynggård i Ansgarkirken i Øster Jølby.

Den 27 januar 1982 fik vi en dreng der kom til at hedde Jeppe Riis Lynggård, også han blev døbt i Ansgarkirken i Øster Jølby på Mors.

Efter barselsorlov startede jeg på en ny arbejdsplads, det blev hos tandlæge Dagny Dalsgård, som tidligere havde arbejdet hos Falch Christiansen, men nu havde åbnet egen praksis i Havnegade og det var i 1982. Her hos Dagny Dalsgård befinder jeg mig godt.

Knud Bech Lynggård gik i Lødderup skole, hans forældre, Laurids Lynggård Pedersen og hustru Else Kirstine Bech Lynggård boede da ved Harrehøjvej. Efter 7 års skolegang i Lødderup gik han i 8-9 klasse i Nykøbing Folke og Realskole. Derefter kom han i lære ved smed Carl Christensen i Elså og blev udlært og arbejdede der i 9 år. I 1981 kom han ud på slagteriet i Nykøbing, hvor han arbejdede til 1985, da han fik arbejde hos sin bror Vagn Bech Lynggård, der lige havde startet en entrepenørforretning i Nykøbing.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Katrine Riis Lynggård, født den 16 maj 1979 i Elså og døbt i Ansgarkirken i Øster Jølby på Mors.

H. 2. Jeppe Riis Lynggård, født den 27 januar 1982 i Elså og døbt i Ansgarkirken i Øster Jølby på Mors.

Margrethe Lausen og Kristen Elsenius Sørensen Jensen
med sønnen Jens Peter

Jens Peter Lausen Jensen og
Kirsten Marie Lausen Jensen

Jens Peter Lausen Jensen

Elsebeth Dahlgård Jensen

og

og deres to børn

Britt og Astrid

Claus Thallund

og

Kirsten Marie Lausen Jensen

og deres to børn

Kasper

Karin

Paa Stier til Skole
og
paa Vej hjem.

- Kortskitse -
over en Del af Elso, Mars
omkring Aaret 1920.
Visende Ejendomme, Marker
og Markskel.
Markskel, der alle bestod af Jorddiger,
gives Klædte og ca 3/4 til 1 m høje.

Mange var beplantede, mest
med Pileburke, der,
hvis de passede sig selv,
udviklede sig til Piletræer.
Funden af gamle Adskillelse,
var Digerne desuden Forbindelsesmuligheder
paa den anden Led
med Sangstier paa deres Top.

Stier, der var slidt i Forhold
til deres Anvendelse, bestemte
af deres Linieføringens Hensigtsmæssighed.

Om Sammen naar Markvejene
var jævne og tørre, kunne de
ogsaa indgaa i vor Skolefjerdselsaarners Labyrinth.

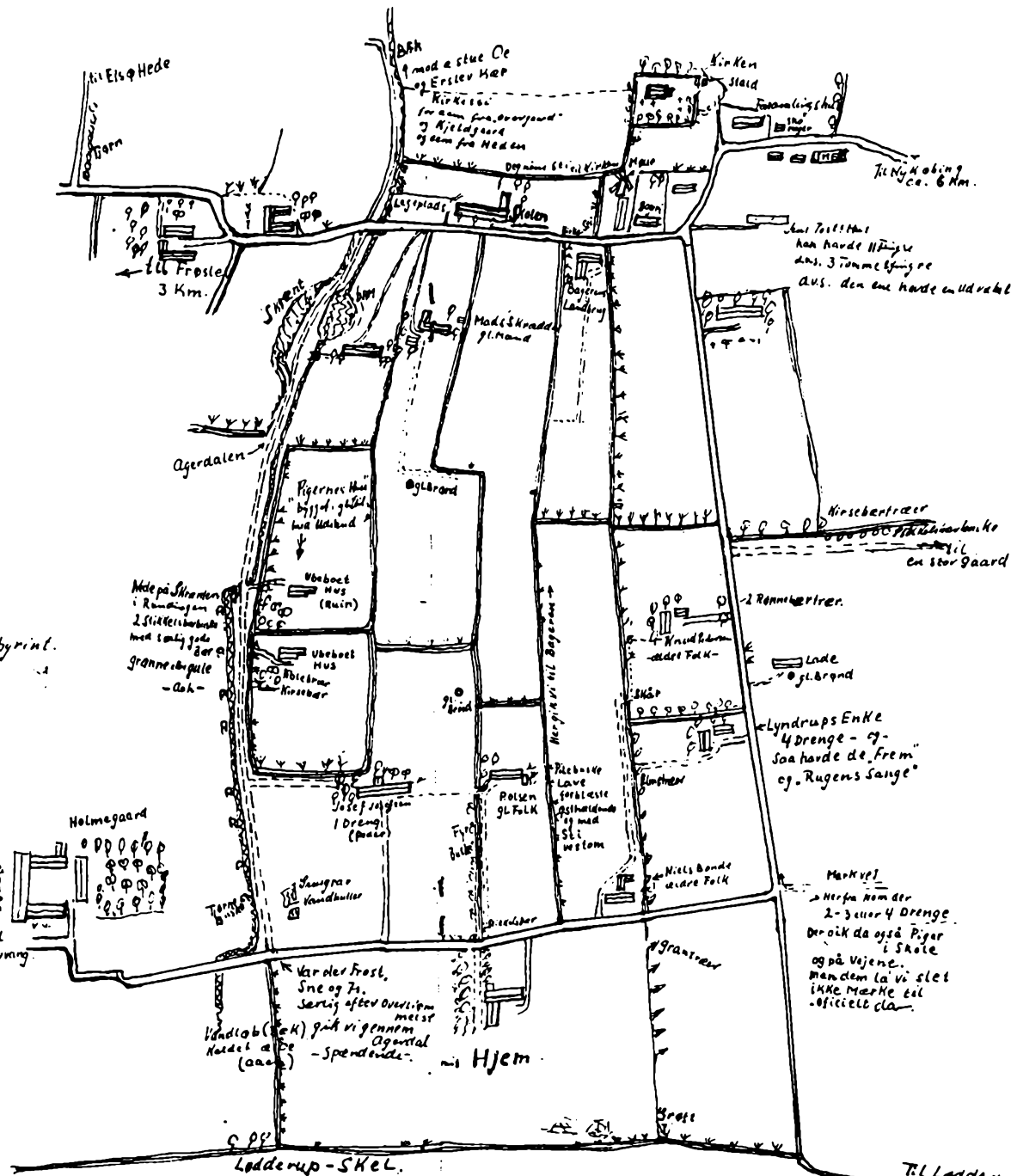
Under forvællige Væjrforhold,
og om Morgenen, naar vi havde travlt,
kunne der godt være en vis
Strategi forbunden med at udnytte
Stier-Nettet, men
paa Hjemvejen,

naar der var god Tid,
og maaske ogsaa mindre god Tid,
Efter hvad vore Forældre mente,
ville vi helst benytte Sognervejene,
det var mest selvskabeligt.

Hjemvejen kunne ogsaa bruges til
at gaa Omveje af mindre benyttede Stier.
"i, det var min ældre Bror og mig,
og en Del af Vejen, en Dreng,
som hed Peder

Oktober 74.
Kristen Jensen.

skolevejene

- Hvad,
der er
tegnet
hvidt.
- == Sognervej
belagte med slæde (knuste)
Flintsten
 - for Cykkelstierne nærmest
en slags Knive,
derfor var der Cyklistier
helt ude ved Skolekanten,
men disse var ikke brugbare i
Vintertiden, da
Væder ikke Cykelføre.
 - == Privatvej.
 - - - - Markvej.
 - - - - Stier
 - == Dige (med stier)
 - - - - Skel
 - == Kærløb - Bæk.

- o Dam
 - v v v v v Plænske
 - Y Y Y Piletræer
 - o o o o o Lille Træer
 - o o o o o Bæltetræer
 - o o o o o Grantræer
 - o o o o o Jernbuste
 - o o o o o Stikkebuste
 - o o o o o Tjørn
 - o Brønd
 - o Hølle
 - o Huse
 - o Ejendomme
 - (de var næsten alle
tøkkede med Straa-
- Mealstok for Vej og Skel
1 cm = ca. 40m.

- Teren i Området holder stærkt imod Vest, med mod. Agerdal.

F. 2. Kristen Elsenius Sørensen Jensen, født den 14 marts 1910 i El sø og han blev opkaldt efter sin morfar og mormor, desuden havde han en morbror af samme navn der døde som barn. Kristen Elsenius døde den 3 november 1981. Gift den 29 september 1947 i Frøslev med Margrethe Lausen, født den 14 januar 1921 i Frøslev, datter af gartner Kristen Lausen og hustru Kirstine Kristensen i Frøslev på Mors. Margrethe døde den 23 april 1966, 45 år gammel.

Kristen Elsenius gik i skole i El sø ved lærer J. Nielsen. Han havde meget let ved at lære lektier og kunne let følge med.

Der var en lang skolevej fra vores hjem, ejendommen matr. nr. 13^c, og Kristen har på sine ældre dage beskrevet og tegnet alle de skoleveje, vi kunne gå ad, og tegningen følger hermed.

Efter konfirmationen kom Kristen ned til købmand Vagn i El sø og der hjalp han en tid. Allerede da var vi klar over, at landmand blev han ikke, han havde lyst til alt muligt med mekanik og da radioen begyndte omkring 1925, blev der lavet krystalapparat, så når vi havde en god lang antenne kunne vi lige høre Kalundborgsenderen. Det varede imidlertid ikke længe inden der kom radio med lamper, og det første samlesæt blev en 3 lampers Unica med keglehøjtaler, det var fantastisk.

Blandt de første her i El sø der også interesserede sig for, og eksperimenterede med, at lave radio var Hans Krogh "Harhøjgård" og Jens Lausen, de tre udvekslede mange erfaringer.

Kristen Elsenius kom til at tjene som andenkarl og fodermester hos Hans Krogh i "Harhøjgård" i El sø.

I 1931-32 var Kristen på Ollerup Folkehøjskole og kom derefter til at tjene som karl hos forstander Lars Bækhøj på "Himmerrigsgården" sommeren efter. Derefter tog han plads på en gård i Vester Skerninge ikke langt fra Ollerup.

Det var ikke landbruget der havde hans største interesse, så nu kom han hjem og indrettede radioværksted i det gamle stuehus ud til vejen. Nu skete der en masse

nyt, radioen var i rivende udvikling og han fulgte med i det og var flere gange på radiokursus på Teknologisk Institut i København, og han sluttede med meget gode karakterer.

Omkring 1940 byggede han i Vodstrup et hus syd for karetmageren og her lavede han radioværksted. Han fik efterhånden mange kunder over hele øen, og han begyndte så at få lærlinge. Det blev til mange gennem de følgende år og nogle af dem blev senere store kapaciteter på området og studerede videre.

Fjersynet begyndte at komme frem og det kom Kristen også hurtigt med i at reparere og forhandle.

Kristen Elsenius blev 36 år inden han fandt en pige, det blev Margrethe hos gartneren på Frøslevvang, og den 29 september 1947 blev de gift hos sognefogden i Frøslev, Anders Kjærgård i Andrup, og derefter i Ansgarkirken i Øster Jølby ved pastor Krøjpgård.

Deres første barn, en dreng, blev født 1948 og han kom til at hedde Jens Peter efter sin farfar.

Deres andet barn, Kirsten Marie, blev født i 1952 og de levede en travl og lykkelig tid sammen indtil Margrethe blev syg og døde i 1966, kun 45 år gammel. Det var et hårdt slag for den lille familie, at miste deres mor så tidligt, men de klarede det godt sammen ved fælles hjælp.

Kristen havde stadig en stor kundekreds, men begyndte nu også indenfor hjemmeværnet. Han blev ansat som kompagniets radioreparatør på Mors og Thy i flere år.

Kristen var en usædvanlig naturelsker, han fotograferede naturen og så samlede han sten ude ved stranden rundt om på Mors, så der blev en stor samling. Han tog på højskole en månedstid hver sommer på Vrå Højskole, det var nærmest en såkaldt kunstnersammenslutning, det var han meget begejstret for, der traf hen mange særprægede mennesker.

Der kunne skrives meget mere om alle hans interesser, men de sidste år af sit liv mistede han noget af interessen for radioen og lavede alt andet. Kristen blev, efter lidt sygdom, hvor han var indlagt på Nykøbing sygehus,

ramt af en blodprop. Det så ud til at han ville klare det, men han døde pludseligt den 3 november 1981.

Margrethe var gartnerdatter fra Frøslevvang og hendes forældre var gartner Kristen Lausen og hustru Kirstine Kristensen. Margrethe gik i Friskolen på Frøslevvang. Hun arbejdede først i gartneriet derhjemme en tid og derefter tjente hun som pige på Ås Børnehjem i Thy. Sommeren 1940 var hun på Engelsholm Højskole, hvor forstanderen var Sune Andresen, herefter var hun kokkepige på en forsøgsstation.

Så kom hun i ca. 2 år til København hos professor på Lanbohøjskolen og det var en tid hvor hun oplevede noget af krigens uhygge. Hun kom derefter hjem, og en tid efter blev hun kendt med Kristen Elsenius da de var i Morsø Folkedanserforening. Efter giftermålet flyttede de sammen i radioforretningen i Vodstrup. De følgende år byggede de om og udvidede huset, så der blev et virvar af rum. Kælderen blev også gravet ud.

Margrethe interesserede sig for mange ting, hun spillede klaver, var meget dygtig til håndarbejde, men hun blev efterhånden noget svagelig og havde flere hospitalsophold, men hun klarede alligevel at blive en god mor for sine to børn. Hun var meget tapper, men sygdommen var til tider slem og den 23 april 1966 døde hun, kun 45 år gammel. Nu stod Kristen alene med de to børn og den 15 maj blev Kirsten Marie konfirmeret.

2 børn, G.1. - G.2.:

G. 1. Jens Peter Lausen Jensen, født den 20 juli 1948 i Vodstrup, Tødsø sogn.

Gift den 31 juli 1976 med

Elsebeth Dahlgård Jensen, født den 6 august 1951 i Nykøbing Mors, datter af Jens Verner Dahlgård Jensen, født den 31.3.1922 i Ørum sogn i Thy og hustru Helga Eleonora Alstrup Christensen, født den 12.5.1924 i Hassing sogn i Thy.

Jens Peter fortæller: "Fra 1. til 7 klasse gik jeg i Tødsø skole, og derefter tog jeg realeksamen fra Nykøbing Gymnasium i 1966. Efter aftjent værnepligt, som sygepasser i København og Viborg, var jeg, sommeren 1963,

på Støvring Højskole. Derefter HF kursus på Ranum Statsseminarium, hvor jeg også tog lærereksamen 1974. Jeg fik lærerjob på Herning Friskole straks efter lærereksamen. Her arbejdede jeg i tre år. Vi boede i Feldborg, 30 km. nord for Herning, hvor vi havde købt hus.

Nu bor vi i Thorsted i Thy, hvor jeg siden 1977 har arbejdet på Friskolen.

Elsebeth fortæller: "Jeg gik i skole på Nykøbing Folke- og Realskole fra 1. til 5 klasse. På det tidspunkt, 1962, flyttede vi til Vodstrup og jeg fortsatte min skolegang på Tødsø skole. I overbygningen kom jeg igen på Nykøbing Folke- og Realskole, hvor jeg sluttede med 10 klasse i 1968. I 1969 begyndte jeg på HF kursus på Ranum Statsseminarium. Jeg startede på læreruddannelsen på Ranum, men gjorde uddannelsen færdig på Herning Seminarium i 1977. Så flyttede vi til Thy, hvor jeg de to første år havde arbejde på Borgerskolen i Thisted og Nors Skole. Derefter fik jeg arbejde på Brund Friskole.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Britt Dahlgård Jensen, født den 8 december 1973 i Farsø.

H. 2. Astrid Lausen Jensen, født den 7 november 1981 i Thisted.

G. 2. Kirsten Marie Lausen Jensen, født den 3 maj 1952 i Vodstrup, Tødsø sogn på Mors.

Kirsten Marie fortæller: "Realeksamen i 1969 fra Nykøbing Mors Gymnasium. Lige efter eksamen arbejdede jeg med serigrafi i 2 måneder, var derefter i huset fra jan. til aug. 1970.

Besluttede mig for en fritidspædagoguddannelse fra oktober 1970 til august 1973, hvor jeg arbejdede i fire institutioner, 2 fritidshjem, 1 børnehave og 1 børnehave for åndsvage, henholdsvis i Holstebro, Thisted og Randers. Derudover 4 måneder på højskole i Brandbjerg ved Vejle,

alt dette for at samle erfaringer og point til optagelse på seminariet.

Gik på Ikast-seminariet for socialpædagoger fra aug. 1973 til sommeren 1976. I mellemtiden gift i november 1974. Fik datteren Karin den 5 november 1976, født på Herning sygehus, boede i Klode Mølle ved Engesvang fra maj 1975 til sommeren 1978.

Jeg boede alene med Karin fra marts 1978, blev separeret sommeren 1978 og skilt et år efter.

Efter seminariet og barselsorlov havde jeg deltidsarbejde på et fritidshjem i Ikast. Flyttede til Herning aug. 1978, hvor jeg fik fuldtidsarbejde i børnehaven "Hedegården".

Traf Claus Thalund og flyttede til Borris november 1979. Fik sønnen Kasper den 7 november 1979, født på Herning sygehus. Efter barselsorlov arbejdede jeg i et barselsvikariat i en børnehave i Tarm. Fra januar 1981 havde jeg arbejde på Kibæk fritidshjem. Flyttede til Skjern i dec. 1982.

Claus Frederik Thalund, født den 19 februar 1954 i Dronninglund, som søn af Gunnar Thalund, født 1923 i Ørre ved Herning, uddannet agronom, arbejder som regnskabskonsulent i Bramminge Husmandsforening, og hustru Krista Marie Markussen, født 1920 i Ansager ved Ølgod.

Claus Frederik Thalunds søskende: Elisabeth, født den 4.3. 1952. Knud Michael, født den 6.12.1960.

Familien Thalund boede i Dybvad til Claus var omkring 2 år gammel. Boede så i Fåborg på Fyn til 8 års alderen, derefter i Brande til han flyttede hjemmefra. Claus tog studentereksamen i 1974, var CF'er i 1974-75, på Island i 3 måneder i 1975, hvor han arbejdede i fiskeindustrien, efterfulgt af rundtur i landet.

Han flyttede hjemmefra og startede på Herning Lærerseminarium i 1975 og fik sin eksamen i 1979. Ansat af Skjern kommune i 1979, med tjeneste ved Borris skole i 2 år, ved byskolen i Skjern i 1 år, herefter fra 1982 ansat ved Kirkeskolen i Skjern.

2 børn, H.1. - H.2.:

- H. 1. Karin, født den 5 november 1976 på Herning Sygehus.
- H. 2. Kasper, født den 7 november 1979 på Herning Sygehus.

F. 3. Olga Elisabeth Jensen, født den 4 marts 1915 i El sø og død den 14 marts 1939 på Skørping Sanatorium.

Olga blev født da hendes to brødre var 5 og 6 år, så det kan jo let huskes, det var jo skønt med en lillesøster, hun blev forresten kaldt søster til hun var næsten voksen.

Hun kom i skole i El sø ved lærer Nedergård, men ellers var hun hjemme til hun i 1935 kom på Ollerup Folkehøjskole, sammen med sin kusine Ellen Bækhøj. Hun fik delingsføreruddannelse og kom også til at lede gymnastik.

Året efter kom hun ud at tjene som pige hos købmand Leffers, der boede på Havnen i Nykøbing og bagefter hos sparekassedirektør Sørensen i Nykøbing, men der blev hun syg - hun frøs altid - hun kom hjem og fik lungehindebetændelse, men sygdommen blev værre. Hun kom først på Nykøbing sygehus og vi mente hun var i bedring, og hun kom så på kurophold på Skørping Sanatorium. Det var en lang rejse at besøge hende, og her vekslede tiden mellem håb og frygt i lang tid. Det var strengt for min mor, der tit rejste derned.

Olga havde jo fået en kæreste før hun blev syg, det var mejerist på Lødderup Mejeri, Arthur Jensen, han var hende til megen trøst og besøgte hende tit. Olga var en ualmindelig munter og livsglad pige, hun måtte tit holde humøret oppe på os alle, men skæbnen var ubøjelig og til sidst blev hun meget svag, men var klar til det sidste.

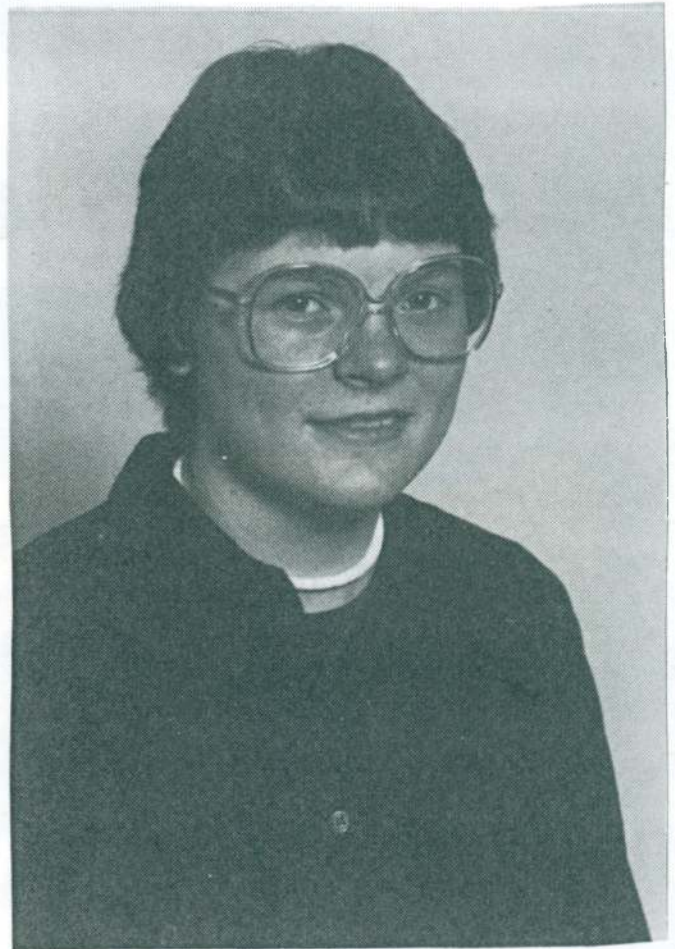
Hun døde den 14 marts 1939 og det var et hårdt slag for os alle, ikke mindst min mor og far, som nu ligger begravet ved siden af Olga på El sø kirkegård.

Johannes Martin Jensen og
hustru Henny Vad og 3 af deres
børn, svigerdatter og 3 børne-
børn:

Henning Vad-Jensen og hustru
Lisbeth med Bjarke på armen,
Johnny og Vibeke

Åse Vad Jensen

Erling Vad Jensen

F. 4. Johannes Martin Jensen, født den 24 april 1918 i El sø.
Gift den 11 april 1948 med

Henny Vad, født den 1. oktober 1926 i El sø sogn på Mors.

Johannes Martin gik i skole i El sø i 7 år. Det blev en blandet fornøjelse for ham, han følte sig kuet af de store drenge. Læreren forstod ikke, at hans vanskeligheder med skolefagene skyldtes ordblindhed, men spåede ham, at han aldrig kunne bruges til andet end at passe svinene på en herregård. Den glæde han ikke fandt i sin skole tog han revance for i sløjdlokalet på forsamlingshusets loft, hvor der i vinterhalvåret blev undervist for drenge om eftermiddagen og for karle om aftenen. Ved fingerfærdighed og akkuratesse blev det til pæne resultater. Som voksen blev det til ting der kunne hjælpe i arbejdet hjemme på gården, blandt andet en sækkeløfter og en halmpresser. Det sidste blev et dækketøjsskab, der også var med på en udstilling i Nykøbing, arrangeret i anledning af et jubilæumsdyrskue.

Johannes hjalp sin far ved landbruget til 1948, kun afbrudt af et højskoleophold på Uldum i vinteren 1944-45. Foruden glæden ved foredragene blev det til stor gavn at få skolefagene opfrisket. Desuden var han karl på gården "Overgård" i El sø en tid og i Hvidbjerg hos Johannes Riis.

I februar 1948 købte han en landejendom på Lødderupvang på 15 tdr. land for 59.750 kr. Besætningen bestod af et par heste, 4 køer, to kvier og nogle kalve og grise. Han blev gift samme år den 11 april.

Ved hjælp af Marschall-lån blev en del af den ret store lade inddraget til stald, så der blandt andet blev fodergang og plads til flere dyr. I 1954 blev hestene skiftet ud med en traktor. I 1964 blev der bygget 150 m² ny stald, iberegnet siloer og roehus. I 1970 købtes 15 tdr. land fra en naboejendom. Det blev drænet i 1972 og i 1977 blev der bygget et nyt stuehus. Det var tiltrængt, da det gamle var dårligt bygget og meget fugtigt.

Selvom Johannes for en stor del har været sin egen håndværker, er der blevet tid til at følge fagmøder og lidt foreningsarbejde. Han var i menighedsrådet i flere perioder og han har været med til korsang i mange år -

som ung i Frøslev under ledelse af brugsuddeler Schjødt og senere i El sø under lærer Larsen og de sidste 14 år i Morsø Koret under ledelse af pastor Rossel.

Henny Vad er født i El sø den 1. oktober 1926 og havde sit barndomshjem på El sø Hede. Hun gik i skole i 7 år i El sø, blev konfirmeret i Lødderup kirke, der da nylig var skilt ud fra Nykøbing og havde fået egen sognepræst, pastor C.E.Skjerbek.

Henny fortæller: "Den første sommer arbejdede jeg hjemme. Derefter tjente jeg på forskellige mindre landbrug i omegnen, gerne med småbørn. Som den ældste hjemme var jeg mest vant til at arbejde ude i stald og mark. Det opdagede de forskellige arbejdsgivere snart. Mødrene ville naturligvis helst være inde hos børnene, så det blev stadig til meget udearbejde, bl. a. blev der dengang malket tre gange daglig, med hånden. Dette, samt rengøring af malke og mejerispande var en selvfølge. Derefter blev mejerispandene fyldt med vand fra pumpen og trukket på en lille vogn ud i marken til kalve og ungkreaturerne, som blev vandet på den måde i sommerhalvåret. Udtyndingen af roerne tog 6-8 uger i forsommeren, dernæst hø-høst og kornhøst. Hjemkørslen af roerne om efteråret varede gerne til omkring 10-15 november. Desuden arbejde i stald og have, så inde blev det mest til at skrælle kartofler og vaske op, samt den månedlige storvask.

I 1947 var jeg om sommeren i 3 måneder på Uldum Højskole. Det blev nok noget af skolen for livet. Foredragene sugede jeg til mig og kan endnu huske en hel del af dem. Især forstanderen, Johs. Lausen Vig's og min dansk-lærer, Slotsbo Nielsen. Denne interesse for foredrag har vi kunnet dele, og meget godt har vi hørt i årenes løb, bl. a. i det ottekantede forsamlingshus i Øster Jølby, men også lokalt.

Om mit barndomshjem:

A hover godt mi bette ti.

Mit barndomshjem i 1930-32 var et såkaldt krumt sted, stuehus og stald i een længe og i vinkelbygningen, hestestald, stænge og lade.

Stuehuset har vel været ca. 60 m² stort. I sydsiden en

lille forgang på 2-3 m² samt et par meget små stuer, hvoraf kun den ene kunne opvarmes. I nordsiden fra vest et lille soveværelse med cementgulv og med dør til stuen. Det var meget fugtigt med tyk rim på vinduet og glinsende vægge om vinteren. Et spisekammer med saltkar, et lille bord med brødmaskinen og det søse mælkefad. Over bordet tallærkenrækken og her var gulvet også af cement. I køkkenet var gulvet af gule mursten og et fast komfur leverede varmen og varmt vand. En brændekasse, der var nødvendigt tilbehør, var der ikke plads til, så den og vandspanden stod i bryggerset, hvor også et bord og gruekedlen var og her var gulvet brolagt, en spånd til det brugte vand stod også her.

I mine minder må det være jævndøgn, for i mørkningen, når vi ikke mere rigtigt kunne se til andet arbejde, skulle både vandspanden og brændekassen fyldes op, for det kunne godt gøres i halvmørke. Fra bryggerset var der døre fra køkken og stald, så træskoene fra stalden må have slæbt en del med sig ind på bryggersgulvet, men om det blev andet end fejtet, husker jeg ikke. Om vinteren forregik storvasken dog her, men der var ikke tale om afløb eller kloak dengang.

I stalden kunne vel bindes 4-6 køer samt lidt opdræt og 2-3 båse til søer. Midtergangen i stalden var også brolagt, og det forekommer mig, at jeg kan huske der blev lagt cement i grebningen. Roerne blev båret i en kurv af ståltråd op mellem hvert par køer - et slæb - og medens vi var børn endnu og for små til at magte det, slæbte vi den fyldte kurv hen over gangen og smed med hænderne de hele roer op mellem køerne. Vandet blev med en spånd hejset fra brønden og båret til dyrene. De kunne drikke meget, især om foråret når foderet var brugt næsten op og mest bestod af tørt halm. Halmen lå løs i laden, og når far hentede favnen fuld og gik gennem kostalden til køerne med det, måtte jeg bære flagermuslygten frem og tilbage hver gang, så han kunne se, og ikke skulle falde i de mørke krinkelkroge med den ujævne bund. I hestestalden stod to heste, hvoraf den ene var noget ondskabsfuld og gerne ville sparke bagud, så jeg måtte gå nær ved yder-

muren. Over laden stod vindmøllen, der trak tærskværet og det skulle benyttes når der var vind nok og det kunne tit knibe. Til gengæld kunne der være så meget vind, at møllen kunne løbe løbsk. Under en orkan så vi den svaje og vælte. De store cementblokke, som bjælkerne der bar møllen, var støbt i, var løftet og sad under kornloftet. Det var en forfærdelig oplevelse, for alt imedens kravlede mor og far oppe på stråtaget ved siden af, for med harver og lignende at hindre at det rev sig løs.

Vi børn hjalp selvfølgelig hvor vi kunne, samlede grene og lignende til optænding, rensede æg, mugede hos hønsene, som vi også hver dag skulle plukke grønt til. Alle roerne skulle håndluges efter skoletid og den lerede jord kunne være hårdt som et gulv at kravle på, så vi måtte have gamle sække bundet om knæene. Da vi blev lidt større kunne vi tjene 2 øre for hver række. Det hjalp vældigt på humøret, skønt vi ikke skænkede det en tanke, at de kunne bruges til andet end at fylde i fajancesparegrisene. Der fyldte de så også godt."

5 børn, G.1. - G.5.:

G. 1. Mogens Vad Jensen, født den 13 september 1950 i Lødderup sogn.

Gift den 5 oktober 1974 i Møllerup med

Bente Margrethe Bech, født den 6 april 1950 i Møllerup sogn, datter af Ferdinand Bech og hustru Anna Marie Nielsen.

Mogens gik i skole i Lødderup og desuden på Galtrup efterskole. Efter skoletiden kom han til gårdejer Marius Larsen i Frøslev og her tjente hans senere kone Bente også. Det var et godt sted for de unge at være hos det barnløse ægtepar, der bl. a. fik mangan en middagslur ødelagt ved de unges forsøg på samspil på harmonikaer og fløjte. Da gården i Frøslev blev solgt var Mogens en tid i gården "Vestergård" i Lødderup. Derefter et år i Fredsø hos Peder B. Nørgård. I 1968 kom han i lære som snedker hos Erik Jacobsen i Elssø. Sin værnepligt aftjente han ved CF kolonnen i Thisted, hvorfra han kom på befalingsmandsskolen på Bernsdorf Slot i Gentofte og blev delingsfører. Han fik derefter arbejde hos snedker Bent Toft i Sundby

på Mors, senere Snedsted i Thy. Derefter arbejdede han på Thuka Møbler i Erslev og er nu værkfører på Thuka i Øster Assels. Uddannelsen til værkfører fik han på Teknologisk Institut i Århus i 300 timer fordelt over 2 år.

Han har været med i flere musikgrupper og nu er både han og Bente med i Frøslev sangkor.

Bente gik i skole i Mollerup og Frøslev. Hun var husassistent i Frøslev præstegård og senere kokkepige på Ørding Alderdomshjem i 1968-69. Derefter var hun sygehjælper på plejehjemmet Strandgården i Nykøbing indtil hun i 1972 blev ansat på Nykøbing M. Sygehus. Hendes fritidsinteresser er først og fremmest sport, musik og læsning. De bor: Fredsøvej 39 i Fredsø.

2 børn, H.1. - H.2.:

H. 1. Lotte Vad Jensen, født den 30 januar 1976.

H. 2. Poul Vad Jensen, født den 18 maj 1978.

- G. 2. Folmer Vad Jensen, født den 24 december 1952 i Lødderup. Gift den 7 juni 1975 i Lødderup kirke med Anne-Marie Lind Pedersen, født den 28 april 195 i Nykøbing Mors, datter af støberiarbejder Åge Lind Pedersen og hustru Johanne Nørgård, Limfjordsvej 35, Nykøbing Mors.

Folmer gik 7 år i Lødderup skole og derefter på Galtrup Efterskole i 8-9 klasse og her tog han også teknisk forberedelseksamen. Han blev uddannet som pladesmed hos Volvo i Nykøbing. Efter at have aftjent sin værnepligt ved CF i Thisted, kom han til karetmager Jørgen Vestergård i Nykøbing. Senere var han i Øster Assels ved P. Sørensens Autoværksted, og er nu ansat ved Dublet Record i Ørding, hvor han også er tillidsmand.

Anne-Marie (Mie) gik i Folkeskolen i Nykøbing i 10 år og tog derefter handelsskoleeksamen. Hun kom i lære i Thomsens Herremagasin, Algade i Nykøbing og blev senere ekspedient i Damsgårds Tricotage og så i Algade. Hun ønskede at være en tid hjemme hos sine børn og søgte derfor ind på Alderdomshjemmet i Vejerslev, hvor hun nu arbejder på halv-tid og skal begynde på sygehjælperuddannelsen 1. maj 1985.

Hun har været aktiv i hjemmeværnet i flere år og tog især del i skydning og terrænløb.

De bor: Smedebjergervej 69, Vejerslev, Mors.

3 børn, H.1. - H.3.:

- H. 1. Trine Lind Jensen, født den 28 marts 1975.

- H. 2. Heidi Lind Jensen, født den 10 november 1976

- H. 3. Dorthe Lind Jensen, født den 18 juni 1983.

- G. 3. Henning Vad Jensen, født den 14 december 1956 i Lødderup sogn.
Gift den 29 maj 1976 i Karby med
Lisbeth Odgård Jensen

Hun er datter af landmand Jens Georg Jensen og hustru Ingeborg Odgård, Nees pr. Karby på Mors.

Henning gik 7 år i Lødderup skole og tog derefter 8 klasse på Galtrup Efterskole og 9 klasse på Folkeskolen i Nykøbing. Han forsøgte sig derefter som arbejdsdreng hos en landsbysmed. Det fortrød han imidlertid, hvorfor han afbrød og fik lov at komme ind på Galtrup efterskoles 10 klasse efter efterårsferien. Derefter fik han den 1 årige handelseksamen i Nykøbing i 1975. Han fik arbejde hos tømrer Poulsen i Karby og kom senere i lære hos murer Knud Mogensen i Karby, hvor han fik bronze for sin svendepreve. Allerede efter et halvt års forløb fik han en rygskaide, og måtte holde op. Under revalideringen blev han teknisk assistent. I perioden derefter var han arbejdsløs, herefter et års tid ved Tuka Møbler i Øster Assels. I februar 1984 begyndte han på Thybo's ingeniørkontor som teknisk assistent, men på grund af mangel på arbejde blev han fyret efter knap et år. Han går nu igen arbejdsløs og søger at lære noget om EDB på aftenskole i Hvidbjerg.

Lisbeth gik i Karby skole og tog derefter realeksamen fra Hvidbjerg Realskole. Hun tog 1. årig handelseksamen i Nykøbing, og i 1975-77 var hun kontorelev hos sagfører Gunnar Nielsen, Nygade i Nykøbing, hvor hun siden har været ansat.

Henning og Lisbeth boede først til leje i Nees i et par år. I 1976 købte de hus i Karby, hvor de har lagt et stort arbejde i om- og tilbygning. De går også med interesse op i at dyrke giftfrie grønsager til eget køkken og de har en stor og alsidig køkkenhave. Lisbeth er sportsinteresseret og kan også lide at sy og strikke. De bor: Nessundvej 390, Karby Mors.
3 børn, H.1. - H.3.:

- H. 1. Vibeke Odgård Jensen, født den 12 juni 1974.
H. 2. Johnny Odgård Jensen, født den 27 juni 1978.
H. 3. Bjarke Odgård Jensen, født den 11 marts 1982.

- G. 4. Åse Vad Jensen, født den 15 marts 1966 og døbt den 11 april s.a. i Lødderup sogn på Mors.

Hun gik i skole i Lødderup fra 1.-7. klasse, tog 8. klasse i Nykøbing Folke og Realskole og 9.-10. klasse på Blidstrup Ungdomsskole. Derefter et år i huset hos sognepræst Johannes Sanggård Jensen i Hammerum. Hendes interesser er for boglige fag, så hun begyndte på HF kursus på Nørre Nissum Seminarium i 1984. Hendes fremtidsønsker er noget med at skrive, tegne, male eller dekoratør. Hun designer og syr selv en del, spiller lidt, går til korsang og har bl. a. taget del i tegnekonkurrencer og vundet en del. Der er altid noget hun lige skal.

- G. 5. Erling Vad Jensen, født den 1. marts 1968 og døbt den 11 april s.a. i Lødderup sogn på Mors.

Han var med da den første lejestue blev oprettet i Lødderup skole, forløber for børnehaveklassen. Hans skoleforløb blev også 7 år i Lødderup, derefter 8.-9. klasse på Blidstrup Ungdomsskole. Derefter fik han plads som arbejdsdreng på Worms Maskinværksted i Nykøbing og håber på senere læreplads.

- E. 8. Johannes Martin Sørensen, født den 3 august 1884 i Elso by og sogn og død samme sted den 8 december 1891, 7 år gammel. Faddere ved hans dåb var: gdr. Jens Chr. Kjeldgård i Elso og smed Jens Bækhoj i Lødderup. Johannes Martin var en af ane nr. 2 og 3, Christen Sørensen Smed og Else Andersdatter Bækhojs 8 børn, hvoraf kun de tre nåede voksenalderen og desuden den yngste af deres børn.

ANETAVLE nr. _____

<p>4 Søren Poulsen Smed ★ 26.1.1795 i Elså sogn † 20.6.1880 i Elså sogn ~ 3.6.1825 i Flade sogn</p> <p>5 Johanne Christensdatter ★ 24.8.1802 i Flade sogn † 19.4.1867 i Elså sogn</p>	<p>8 Poul Sørensen Smed ★ 18.5.1760 i Elså sogn † 27.10.1824 i Elså sogn</p> <p>9 Johanne Poulsdatter ★ 3.8.1759 i Elså sogn † 21.10.1840 i Elså sogn</p>	<p>10 Christen Villadsen ★ 1769 i Elså sogn † 16.12.1842 i Flade sogn</p> <p>11 Ane Sørensdatter ★ 1774 i Flade sogn † 1852 i Flade sogn</p>	<p>16 Søren Pedersen Smed ★ 1724 i Elså sogn † 4.1.1801 i Elså sogn ~ 20.10.1755 i Elså sogn</p> <p>17 Else Poulsdatter ★ 1732 i Elså sogn † 26.11.1772 i Elså sogn</p> <p>18 Poul Nielsen Hus ★ 1719 i Elså sogn † 1786 i Elså sogn</p> <p>19 Sidsel Christensdatter ★ 1735 i Elså sogn † 1769 i Elså sogn</p> <p>20 Villads Nielsen (Pilgård) ★ 28.10.1724 i Flade sogn † 20.3.1792 i Alsted sogn ~ 23.2.1759 i Elså sogn</p> <p>21 Else Christensdatter ★ 4.5.1738 i Elså sogn †</p> <p>22 Søren Pedersen ★ † ~</p> <p>23 Margrethe Larsdatter ★ †</p>	<p>32 Peder Sørensen Smed ★ †</p> <p>33 Karen Sørensdatter ★ †</p> <p>34 Poul Kjærgård ★ †</p> <p>35 N.N. ★ †</p> <p>36 Niels Poulsen ★ 1686† 1774</p> <p>37 Anne Nielsdatter ★ 1690†</p> <p>38 Christen Andersen ★ 1704† 1775</p> <p>39 Mette Jensdat.Kjelde ★ 1708† 1779</p> <p>40 Niels Poulsen ★ 1686† 1774</p> <p>41 Anne Nielsdatter ★ 1690†</p> <p>42 Christen Andersen ★ 1704† 1775</p> <p>43 Mette Jensdat.Kjelde ★ 1708† 1779</p> <p>44 ★ †</p> <p>45 ★ †</p> <p>46 ★ †</p> <p>47 ★ †</p>
<p>2 Kristen Sørensen Smed ★ 24.11.1833 i Elså sogn † 20.2.1912 i Elså sogn ~ 16.10.1866 i Lødderup sogn</p> <p>3 Else Andersdatter Bækhøj ★ 25.7.1839 i Lødderup sogn † 19.12.1920 i Elså sogn</p>	<p>12 Peder Christensen Bækhøj ★ 31.7.1768 i Solbjerg sogn † 12.5.1819 i Solbjerg sogn ~ 2.8.1799 i Solbjerg sogn</p> <p>13 Else Andersdatter Nørgård ★ 13.8.1769 i Erslev sogn † 11.5.1838 i Erslev sogn</p>	<p>6 Anders Pedersen Bækhøj ★ 26.11.1810 i Solbjerg sogn † 26.12.1881 i Lødderup sogn ~ 1838 i Solbjerg sogn</p> <p>7 Anne Marie Jensdatter ★ 13.1.1814 i Sundby sogn † 17.2.1891 i Lødderup sogn</p>	<p>24 Christen Larsen Bækhøj ★ 10.3.1724 i Elså sogn † 12.3.1762 i Elså sogn</p> <p>25 Kirsten Pedersdatter ★ †</p> <p>26 Anders Jensen Nørgård ★ c. 1733 i Erslev sogn † 15.6.1788 i Erslev sogn ~</p> <p>27 Kirsten Christensdatter ★ c. 1745 i Erslev sogn † 2.2.1818 i Erslev sogn</p>	<p>48 Lars Christens.Bækhøj★ †</p> <p>49 Anne Pedersdatter ★ 1689† 1775</p> <p>50 Peder Bækhøj ★ †</p> <p>51 Kirsten Andersdatter ★ † 1763</p> <p>52 Jens Mikkelsen ★ † 1757?</p> <p>53 Ane Sørensdatter ★ †</p> <p>54 Chr. Poulsen Tonsgård★ 1712† 1782</p> <p>55 N.N. ★ 1703† 1780</p>
<p>1 Anders Bækhøj Sørensen ★ 13.5.1869 i Elså sogn d. 13.5.1945 i Elså sogn g. 12.5.1899 Else Marie Lausen Jensen</p>	<p>14 Jens Jeppesen ★ 15.12.1772 i Elså sogn † 3.3.1832 i Elså sogn ~ 16.10.1807 i Erslev sogn</p> <p>15 Karen Marie Andersdatter Dam ★ 1786 i Erslev sogn † 18.7.1833 i Sundby sogn</p>	<p>14 Jens Jeppesen ★ 15.12.1772 i Elså sogn † 3.3.1832 i Elså sogn ~ 16.10.1807 i Erslev sogn</p> <p>15 Karen Marie Andersdatter Dam ★ 1786 i Erslev sogn † 18.7.1833 i Sundby sogn</p>	<p>28 Jeppe Jensen Sundby ★ 20.4.1731 i Elså sogn † 11.10.1806 i Elså sogn ~</p> <p>29 Anne Christensdatter ★ 1745 i Elså sogn † 5.4.1813 i Elså sogn</p> <p>30 Anders Nielsen Dam ★ 1743 i Elså sogn † 1.3.1809 i Elså sogn ~</p> <p>31 Maren Jensdatter ★ 1749 i Elså sogn † 20.12.1811 i Elså sogn</p>	<p>56 Jens Jepsen ★ 1675† 1749</p> <p>57 Kirsten Christensd. ★ †</p> <p>58 Christen Svenningsen ★ 1713† 1753</p> <p>59 Anne Nielsdatter ★ 1712† 1784</p> <p>60 Niels Pedersen Dam ★ 1711† 1796</p> <p>61 N.N. ★ †</p> <p>62 ★ †</p> <p>63 ★ †</p>

Proband

Lidt om at ordne og skrive.

I slægtsforskning indgår to grundlæggende og meget forskellige faktorer:

1. Genealogi (læren om herkomst)
2. Personalhistorie

Det genealogiske arbejde består i at binde generationerne sammen i forældre-afkom sammenhæng og bevise sammenhængen ved hjælp af oplysninger i kirkebøger, skifter, private optegnelser m.m. (filiationsbeviset).

Personalhistorie er beskrivelse af en persons liv og levned, nu og da begrænset til bestemte aktiviteter i vedkommendes liv fx en mands indsats i erhvervslivet. Dette kræver normalt ikke viden om herkomsten, højst informationer om opvækstmiljøet, og om samfundet i den tidsperiode levnedsløbet omfatter.

I de fleste slægtsbøger ser man et sammensurium af genealogien og personalhistorien, og det er en skik, som redelige slægtsforskere ikke bør være tilfredse med, for ofte er resultatet af (hensigten med) denne sammenblanding at manglen på genealogiske informationer skjules.

Indsætter man oplysninger om genealogiske forhold forskellige steder i en levnedsbekrivelse, så taber man overskueligheden i genealogien og levnedsbekrivelsen afbrydes, måske netop som læseren begynder at leve med i en forfaders spændende livshistorie.

For at beskrive genealogiske forhold på en overskuelig måde og skabe spændende og letlæselige levnedsbekrivelser bør genealogien og personalhistorien klart adskilles. De genealogiske oplysninger opstilles i skemaer - anetavler + familieskemaer - og personalhistorien skrives på tekstsider. Så får man en overskuelig, interessant og let læselig slægtsbog.

Slægtsforskerens A4-system bygger på denne opdeling.

Af hensyn til hensigtsmæssig opbevaring af dokumenter og gamle fotografier bør originale dokumenter og fotos ikke befinde sig i en slægtsbog. De originale ting bør opbevares i slægtsforskerens private arkiv. (Hvorledes et sådant arkiv kan indrettes, så det er praktisk og skånsomt imod materialet beskrives i "Slægtsforskerens hjælpemidler nr. 1", der udkommer i januar 1986.)

Der bør foretages en omhyggelig udvælgelse af de fotos og dokumenter, der skal gengives i slægtsbogen, så den ikke overfyldes med kuriositeter.

Du kan vælge enten at sætte fotos, tegninger og andre illustrationer ind i den personalhistoriske tekst eller samle disse informationer på særlige bilagssider. (Om affotografering og fotoarkiv se "Slægtsforskerens hjælpemidler, nr. 2", der udkommer i januar 1986).

Afskrifter af lange skifter og lignende bør ikke bryde en levnedsbekrivelse, men indføres som bilag, og forfatteren kan så i teksten give en vurdering af økonomiske og andre forhold omkring skiftet.

En livshistorie kan gøres mere interessant for læseren, hvis der oplyses noget om det samfund, den beskrevne person har levet i, men forfald ikke til at fylde din slægtsbeskrivelse med de begivenheder eller forhold, som var ens for alle samtidige, for det kan jo læses i historiebøgerne.

Hvorledes levnedsbekrivelsen skal udformes, afhænger af din evne til at fortælle, men alle slægtsforskere kan skrive en god slægtsbog ved at følge anvisningerne i Slægtsforskerens A4-system. (Mere om at skrive en slægtsbog findes i "Slægtsforskerens hjælpemidler, nr. 3", der udkommer i januar 1986.)

Og husk så de gode skribenters regel: at skrive godt kommer ved at skrive om.

1234

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that this is crucial for ensuring the integrity of the financial statements and for providing a clear audit trail. The text notes that any discrepancies or errors in the records can lead to significant complications during an audit and may result in the disallowance of certain expenses.

2. The second part of the document outlines the specific procedures that must be followed when recording transactions. It details the requirements for proper documentation, including the need for original receipts and invoices, and the importance of ensuring that all entries are supported by appropriate evidence. The text also discusses the need for regular reconciliations and the timely reporting of any irregularities.

3. The third part of the document addresses the issue of the classification of expenses. It provides guidance on how to properly categorize different types of costs, such as direct costs versus indirect costs, and capital expenditures versus operating expenses. The text stresses that correct classification is essential for the accurate calculation of taxable income and for the proper presentation of the financial statements.

4. The fourth part of the document discusses the importance of maintaining adequate records for a sufficient period of time. It notes that the IRS has the authority to audit returns for a period of three years from the date of filing, and that this period can be extended in certain circumstances. Therefore, it is essential to retain all records related to the tax return for the full duration of the statute of limitations.

5. The fifth part of the document provides a summary of the key points discussed and offers some final recommendations. It reiterates the importance of accuracy, proper documentation, and timely reporting, and encourages taxpayers to consult with a qualified professional if they have any questions or concerns regarding their tax obligations.

1234